

L.p	Region wodny	Instytucja/organizacja	Pełne brzmienie uwagi	Relacja między treścią uwagi, a zawartością Prognozy
1	DOIPIZ	Klub przyrodników	Nie jest jasne, dlaczego charakterystyka przyrodniczych obszarów chronionych została przedstawiona bardziej szczegółowo dla nadbrzeżnego pasa nadmorskiego, a nie została przedstawiona z podobną szczegółowością dla reszty obszaru regionu wodnego.	Charakterystyki środowiska przyrodniczego w Prognozie zostały sporządzone z tym samym stopniem szczegółowości dla wszystkich obszarów dorzeczy oraz regionów wodnych.
2	DOIPIZ	Klub przyrodników	Wątpliwości budzi związek pomiędzy „ <i>brakiem prowadzenia na właściwym poziomie prac utrzymaniowych rzek</i> ” a wzrostem ryzyka powodziowego. W niektórych sytuacjach prace utrzymaniowe mogą rzeczywiście umożliwić szybszy przepływ wody przez tereny wrażliwe (np. węzły miejskie), ale prace z zakresu utrzymywania rzek na terenach nie zurbanizowanych przyczyniają się raczej do zwiększenia, a nie zmniejszenia ryzyka poniżej, gdyż ograniczają retencję dolinową i korytową, przyspieszając spływ wody na tereny niżej położone.	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W załączniku nr D.4 do Prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji przedsięwzięć polegających na regulacji rzek i potoków oraz oczyszczaniu i utrzymaniu koryt rzecznych. Przedstawiono tam również sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania poczynając od etapu projektowania, poprzez etap realizacji aż po eksploatację wyodrębnionych typów przedsięwzięć.
3	DOIPIZ	Klub przyrodników	W konsekwencja, wątpliwości budzi wskazywanie i sugerowanie już na etapie analizy problemów, przyjmowanych a priori rozwiązań, jak „ <i>Konieczność remontu istniejącej infrastruktury regulacyjnej i prac utrzymaniowych rzek</i> ”	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W załączniku nr D.4 do Prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji przedsięwzięć polegających na regulacji rzek i potoków oraz oczyszczaniu i utrzymaniu koryt rzecznych. Przedstawiono tam również sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania poczynając od etapu projektowania, poprzez etap realizacji aż po eksploatację wyodrębnionych typów przedsięwzięć.
4	DOIPIZ	Klub przyrodników	Nie zgadzamy z diagnozą wskazującą „ <i>Uwzględnianie w ochronie brzegu morskiego zaleceń HELCOM</i> ” jako źródła problemów. Rekomendacja HELCOM 16/3, o której tu mowa, w pełni berze pod uwagę zagadnienia zagrożenia powodziowego od strony morza i zaleca rozwiązania o charakterze kompromisowym, umożliwiające ochronę terenów zurbanizowanych ale zapewniające również zachowanie naturalnych procesów dynamiki brzegu na odcinkach nie zurbanizowanych. Rekomendacja słusznie podkreśla przyrodnicze i krajobrazowe znaczenie tych odcinków wybrzeża morskiego, które są poddane naturalnym procesom kształtującym linię brzegową. Rekomendowane przez HELCOM podejście jest w pełni zgodne z ideą planowania zarządzania ryzykiem powodziowym i powinno zostać w pełni zastosowane w PZRP. Przypomnieć tu należy, że Polska jest sygnatariuszem Konwencji o Ochronie Morza Bałtyckiego, a tym samym wykonywanie ustaleń i rekomendacji wypracowanych w procesie HELCOM powinno być traktowane jako zobowiązanie międzynarodowe .	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Planowane działania w obrębie brzegu morskiego były oceniane - podobnie jak wszelkie inne działania planowane w PZRP - pod kątem wpływu na możliwość osiągnięcia wyodrębnionych strategicznych celów ochrony środowiska.
5	DOIPIZ	Klub przyrodników	Przesadne wydaje się wskazywanie, jako istotnego problemu „ <i>Nienadążania z bieżącym usuwaniem powalonych drzew, zakrzaczę itp., co ma dotyczyć „całego międzywału na Odrze granicznej, z priorytetowym miejscem od Łubnicy do Osinowa</i> ”. Nie wydaje się, by na rzecze wielkości Odry powalone drzewa, zwłaszcza na międzywału, miały jakikolwiek wpływ na ryzyko powodziowe. Także na mniejszych rzekach (wymieniono: Ina, Mała Ina, Krąpiel i Mała Krąpiel, Rega, Stara Rega, Wieprza w ujściowym odcinku, Studnica poniżej jeziora Studzieniczno) rzekome zagrożenie ze strony powalonych drzew jest przerysowane – doświadczenia z rzek, z których powalone drzewa nie są usuwane, wskazują, że tylko w wyjątkowych przypadkach rumosz drzewny w korytach rzek średniej wielkości powoduje istotne zmiany przepływu wód i jakiegokolwiek podpiętrzenie. Podkreślić tu należy, że obecność w rzekach tzw. grubego rumoszu drzewnego jest ważnym i pozytywnym czynnikiem ekologicznym pozytywnie wpływającym na różnorodność biologiczną ekosystemów rzecznych, zarówno bezpośrednio (siedlisko niektórych organizmów), jak i pośrednio (czynnik kształtowania się zróżnicowania mikrosiedlisk w korycie)	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W załączniku nr D.4 do Prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji inwestycji polegających na oczyszczaniu i utrzymaniu koryt rzecznych oraz oczyszczaniu i utrzymaniu międzywału. Wśród szeregu sposobów ograniczania negatywnego wpływu tych typów przedsięwzięć na środowisko przyrodnicze wskazano na konieczność pozostawiania - tam, gdzie to tylko możliwe - tzw. elementów habitatowych (np. powalonych drzew, wielkich kamieni).
6	DOIPIZ	Klub przyrodników	Podobnie, nie zgadzamy się ze wskazywaniem jako problemu „ <i>Kolidowania niektórych prac utrzymaniowych z obszarami Natura 2000</i> ”. Obszary Natura 2000, podobnie jak inne formy ochrony przyrody, zostały wyznaczone właśnie po to, by w ważnym interesie społecznym ograniczyć na nich działania szkodliwe dla różnorodności biologicznej i krajobrazów, a do takich działań należą niektóre formy „prac utrzymaniowych”. Przepisy chroniące te obszary nie blokują wykonywania tych prac, które z ważnych powodów są rzeczywiście niezbędne (choć mogą wymagać dokładniejszych analiz i lepszego dowodu konieczności wykonania takich prac), ale mogą i powinny ograniczać rutynowe, a błędne i szkodliwe podejście, wg którego każda rzeka wymaga „utrzymywania”;	Kwestię ochrony sieci obszarów Natura 2000 oraz wpływu zapisów projektów PZRP na przedmiot ochrony tego typu obszarów potraktowano w Prognozie ze szczególną uwagą. Wskazano warunki, pod jakimi mogą być realizowane inwestycje planowane w PZRP określając stopień negatywnego wpływu na realizację strategicznego celu ochrony środowiska: "Ochrona bioróżnorodności". W przypadku potencjalnych oddziaływań negatywnych oceniano, czy istnieje możliwość ograniczenia ich do poziomów nieznaczących. Jeśli stwierdzono, że możliwość taka istnieje - określano sposoby tej minimalizacji. W zależności od skali i natężenia potencjalnego oddziaływania był to zestaw środków standardowych (w Załączniku nr D.4.) oraz wskazanych idywidualnie do określonego obszaru (w Załącznikach prezentujących analizy na poziomie poszczególnych regionów wodnych). W przypadku, kiedy zastosowanie środków minimalizujących nie zapewnia ograniczenia do poziomu nieznaczającego stwierdzano konflikt. Określano, czy istnieje wystarczające uzasadnienie realizacji inwestycji w świetle analizowanych rozwiązań wariantowych w Hot Spot oraz czy będzie istniała możliwość zaplanowania kompensacji przyrodniczej, co warunkowało przyjęcie całości Planu.
7	DOIPIZ	Klub przyrodników	Indywidualne wskazywanie „ <i>zagrożeń na terenie Agrofarmy Witkowo</i> ” związanych z rzekomą niedrożnością koryta Iny, wydaje się przesadne. Zarządzanie ryzykiem powodziowym powinno w szczególności polegać na priorytetyzacji problemów; nie wydaje się, by okazjonalne zalewanie gruntów rolnych należało w ogóle do problemów priorytetowych, nawet jeśli grunty te należą akurat do dużego i wpływowego podmiotu gospodarczego. Uważamy, że co do zasady właściwe zarządzanie ryzykiem powodziowym wymaga skoncentrowania się na ochronie terenów zabudowanych i ważnych elementów infrastruktury, natomiast w przypadku terenów rolniczych właściwe rozwiązania powinny polegać na dostosowaniu form gospodarki rolnej, w tym rodzaju upraw, do istniejących warunków wodnych, w tym do ryzyka okresowych zalewów.	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.
8	DOIPIZ	Klub przyrodników	Nie podzielamy także tezy, że istotnym problemem jest „brak zbiorników retencyjnych”. Przy stosunkowo wysokiej jeziorności regionu i istniejących możliwościach odtworzenia naturalnej retencji mokradłowe zarówno przestrzeni rolniczej, jak i leśnej, zbiorniki retencyjne nie powinny być w tym regionie wodnym priorytetem.	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia priorytetów poszczególnych działań nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analizowano wpływ na realizację strategicznych celów ochrony środowiska wszystkich działań planowanych w ramach PZRP bez względu na nadany im priorytet.
9	DOIPIZ	Klub przyrodników	Nie rozumiemy, dlaczego identyfikuje się „ <i>Ryzyko spowodowane możliwą awarią zbiornika Osówek. Miejscowością najbardziej zagrożoną jest Białogard</i> ”. Zbiornik Osówko jest automatycznie działającym zbiornikiem suchym, działającym na zasadzie zwężki przepływu. Czy rzeczywiście zbudowany kilka lat temu zbiornik jest znacząco narażony na awarię, a jeśli tak, to po co w ogóle go zbudowano – istnienie takiego problemu oznaczałoby, że zbiornik zwiększa zagrożenie Białogardu, podczas gdy był uzasadniany zmniejszeniem tego zagrożenia?	Ryzyko awarii zawsze było i będzie istniało. Budowla (nie tylko hydrotechniczna) nie musi być znacząco narażona na awarie, żeby brać pod uwagę ryzyko jej zniszczenia. Ryzyko wystąpienia awarii jest brane pod uwagę w ocenie oddziaływania na środowisko. W przypadku obiektów istniejących jest ono często uzasadnieniem koniecznych prac remontowych, co sprawdzano podczas przygotowania Prognozy w przypadku inwestycji o potencjalnym znaczącym negatywnym oddziaływaniu na środowisko.
10	DOIPIZ	Klub przyrodników	Nie widzimy także powodu identyfikowania szczególnych problemów ze strony rzeki Pyska, gdyż występują tu najwyższe podtopienia terenów rolniczych; na rzecze istnieje zbiornik pełniący częściowo rolę buforującą, a zarastanie koryta sprzyja wręcz retencji zlewniowej, co wręcz może przyczyniać się do ograniczenia ryzyka w Kołobrzegu;	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.

11	DOIPZ	Klub przyrodników	W przypadku rzek Przyszorza, podtopienia na leśnych i rolniczych terenach przyrzecznych, „spowodowane opadami oraz wysokimi stanami morza”, nie powinny być w ogóle identyfikowane jako problem, ale powinny być traktowane jako forma retencji. Problem stanowią podtopienia terenów zurbanizowanych.	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.
12	DOIPZ	Klub przyrodników	Podzielamy diagnozę co do zagrożeń generowanych przez nadmierną urbanizację w strefie nadmorskiej, w tym także będącą skutkiem nadmiernego i chaotycznego zagospodarowywania terenów powojkowych. Podzielamy także diagnozę co do ostrych zagrożeń generowanych przez rozwój zabudowy i infrastruktury w sąsiedztwie klifów, na bezpośrednim zapleczu wydm lub wręcz na koronie wydm. zwracamy jednak uwagę, że te słusznie zidentyfikowane zagrożenia nie znalazły pełnej i wystarczająco stanowczej odpowiedzi w dalszych częściach planu.	W Prognozie zwrócono uwagę na problem wskazany w uwadze. Znalazło to odzwierciedlenie między innymi w opisie potencjalnych oddziaływań w Załączniku nr D.4 do Prognozy w ramach charakterystyki typu przedsięwzięcia - prace utrzymaniowe na brzegu morskim.
13	DOIPZ	Klub przyrodników	Odtwarzanie retencji na terenach leśnych i rolnych powinno w tym regionie wodnym, w części „od strony rzek”, otrzymać priorytet wysoki. Na tym terenie istnieje duży potencjał odtworzenia drobnych, ale licznych ekosystemów mokradłowych, które w skali krajoobrazu mogą i powinny istotnie wzmocnić retencję zlewniową. Należy tu wskazać, że w PZRP możliwości takiej retencji zostały uwzględnione w bardzo małym zakresie, obejmującym tylko zgłoszone obiekty „techniczne”; w rzeczywistości w regionie wodnym istnieją wciąż znaczne, choć słabo skonkretyzowane możliwości retencji poprzez zablokowanie istniejących odwodnień torfowisk śródleśnych, borów bagiennych i olsów, a także przez zablokowanie istniejących odwodnień istniejących mokradła na terenach rolniczych – do realizacji przede wszystkim za pomocą instrumentów wspierających utrzymywanie wysokiego poziomu wody na niektórych gruntach leśnych i rolnych;	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia priorytetów poszczególnych działań nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analizowano wpływ na realizację strategicznych celów ochrony środowiska wszystkich działań planowanych w ramach PZRP bez względu na nadany im priorytet.
14	DOIPZ	Klub przyrodników	Co najmniej średni priorytet powinna otrzymać renaturyzacja cieków. Mimo istnienia wielu cieków o naturalnym charakterze, projekty renaturyzacyjne są celowe jako pilotażowe wdrażanie nowego podejścia do rzek, a lokalnie mogą przynieść istotne korzyści w zarządzaniu ryzykiem powodziowym	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia priorytetów poszczególnych działań nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analizowano wpływ na realizację strategicznych celów ochrony środowiska wszystkich działań planowanych w ramach PZRP bez względu na nadany im priorytet.
15	DOIPZ	Klub przyrodników	Priorytet średni należałoby natomiast nadać retencji zbiornikowej (budowie zbiorników retencyjnych), które powinny być realizowane tam, gdzie odbudowa retencji na terenach rolniczych i leśnych oraz retencji dolinowej wskutek renaturyzacji cieków i ich dolin okaże się niewystarczająca;	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia priorytetów poszczególnych działań nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analizowano wpływ na realizację strategicznych celów ochrony środowiska wszystkich działań planowanych w ramach PZRP bez względu na nadany im priorytet.
16	DOIPZ	Klub przyrodników	Regulacje i prace utrzymaniowe rzek i potoków powinny otrzymać priorytet co najwyżej średni. Poza odcinkami przebiegającymi przez tereny wrażliwe, prace te zwykle skutkują ubytkiem naturalnej retencji.	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia priorytetów poszczególnych działań nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analizowano wpływ na realizację strategicznych celów ochrony środowiska wszystkich działań planowanych w ramach PZRP bez względu na nadany im priorytet.
17	DOIPZ	Klub przyrodników	Projekt PZRP dla tego regionu wodnego został zbudowany niezgodnie z ideą planowania zarządzania ryzykiem powodziowym. Nie użyto to podejścia <i>up-down</i> , polegającego na identyfikacji i priorytetyzacji problemów na podstawie analizy ryzyka powodziowego, a następnie poszukiwania rozwiązań tych problemów, zaczynając od problemów najbardziej priorytetowych, lecz zastosowano podejście <i>down-up</i> , wychodząc de facto od listy „zamierzeń inwestycyjnych” rozmaitych podmiotów, próbując następnie selekcjonować te zamierzenia pod kątem zgodności z celami zarządzania ryzykiem, ale nie pod kątem znaczenia dla osiągnięcia tych celów – dokonano „porównania zamierzeń inwestorskich z ramami działań zawartych w Metodocy PZRP”, przy czym „metodą selekcji była wiedza ekspercka w zakresie zamierzeń inwestycyjnych” – czyli metodą ta nie było w ogóle modelowanie, obiektywnie i mierzalnie określające wpływ tych inwestycji na ryzyko powodziowe. W konsekwencji, koncepcja zarządzania ryzykiem powodziowym przedstawiona w tym PZRP została nadmiernie zdominowana przez rozwiązania techniczne; a priori przyjęto, że rozwiązania nietechniczne będą traktowane tylko jako komplementarne i uzupełniające. W rezultacie wśród rekomendowanych działań dominują działania niekorzystne środowiskowo. Stopień „proekologiczności” przedstawionej w tym planie koncepcji jest wyjątkowo niski i negatywnie wyróżnia ten plan na tle innych PZRP. Konsekwencją zastosowanego podejścia, polegającego na sztucznym dopasowaniu istniejących już wcześniej zamierzeń inwestycyjnych do zidentyfikowanych obszarów problemowych ryzyka powodziowego, jest uderzający brak logiki niektórych rekomendowanych rozwiązań, podkreślony danej w uwagach szczegółowych do poszczególnych obszarów priorytetowych. Także ten fakt negatywnie wyróżnia rozważany PZRP na tle niektórych innych projektów PZRP, przedstawiających koncepcje, jeśli nawet nie zawsze słuszne merytorycznie, to przynajmniej spójne logicznie.	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.
18	DOIPZ	Klub przyrodników	Niezrozumiemy jest sposób skonstruowania w tym PZRP „wariantu zerowego”. Podając, że „nie zakłada się w tym wariantcie realizacji działań inwestycyjnych, ani ponoszenia corocznych nakładów o charakterze utrzymaniomym”, przewidziano w jego ramach realizację niemal 30 zadań z kategorii „Budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych oraz budowli ochronnych pasa technicznego” oraz „Regulacja oraz prace utrzymaniowe rzek i potoków”.	Wariant zerowy' jest to sytuacja, w której PZRP nie jest wdrażany. Nie można założyć, że nie będzie się wtedy realizować w Polsce żadnych działań ograniczających zagrożenie powodzią. Nie mają one jednak charakteru planowego i taka sytuacja była podstawą nakreślenia w Prognozie oceny zmian środowiska w przypadku braku realizacji PZRP (rozdział 5).
19	DOIPZ	Klub przyrodników	Modernizacja Odry granicznej, odbudowa zabudowy regulacyjnej na Odrze granicznej – działanie które będzie silnie oddziaływać na wartości przyrodnicze doliny Odry, a wydaje się służyć raczej rozbudowie drogi wodnej, niż celom przeciwpowodziowym. Zamierzonym skutkiem tego działania będzie nie tylko ograniczenie ryzyka powodziowego rzeczywistych obszarów problemowych (terenów zabudowanych), ale także spadek częstotliwości zalewów łąk zalewowych, błoni i lasów łęgowych w dolinie Odry, w tym także chronionych w obszarze Natura 2000 i parku krajobrazowym, co będzie bardzo niekorzystne środowiskowo, bo są to ekosystemy zależne od okresowego zalewania. Zaproponowane rozwiązanie oznacza niepotrzebną i szkodliwą środowiskowo ochronę rozległych obszarów o niskim ryzyku powodziowym;	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Wskazano między innymi, że prace związane z przystosowywaniem odcinka Odry niosą ze sobą konsekwencje w postaci modyfikacji koryta, usuwania rumowiska i osadów dennych, zmian poziomu zwierciadła wód w otoczeniu przedsięwzięcia, zmian reżimu hydrologicznego. Tego typu presje mogą przekładać się na stan siedlisk i warunki bytowania gatunków chronionych w rejonie planowanych inwestycji i poniżej (w dół cieku). W Prognozie problem ten przedstawiono także w kontekście transgranicznym (rozdział 8).
20	DOIPZ	Klub przyrodników	Przywrócenie walorów przyrodniczych Doliny Dolnej Odry poprzez poprawę zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyodrza” – pomimo pozornie proekologicznego tytułu i opisu, działanie to będzie znacząco negatywnie oddziaływać na wartości przyrodnicze. Międzyodrze od II wojny światowej stanowi rozległy obszar „dziczyzny” i praktycznie nie użytkowany, z czym wiąże się obecnie istotne wartości przyrodnicze. Część mieszkańców Szczecina postrzega sąsiadujący z miastem „obszar dzikiej przyrody” jako istotną wartość. Także w polsko-niemieckim systemie obszarów chronionych w dolinie Dolnej Odry, Międzyodrze stanowi ważną „strefę rdzeniową”, w której obecnie mogą zachodzić spontaniczne procesy przyrodnicze, nie sterowane bezpośrednio przez człowieka. Także przy braku funkcjonujących urządzeń hydrotechnicznych, jest to rozległy obszar naturalnej, niesterowanej retencji, umożliwiający rozlewianie się wód Odry. Proponowana odbudowa urządzeń hydrotechnicznych umożliwiłaby w pewnym zakresie sterowanie tą retencją, ale w żaden sposób nie zwiększy pojemności Międzyodrza do którego wody tak czy inaczej mogą się wlewać tylko grawitacyjnie – mogłaby co najwyżej służyć spowalnianiu wypływu z Międzyodrza w okresie opadania fali powodziowej, a to ma umiarkowane znaczenie dla zarządzania ryzykiem. Te ograniczone korzyści nie przeważają nad stratami przyrodniczymi, jakie przyniosłaby ingerencja w ten teren. Proponowane przedsięwzięcie zwiększy dostępność terenu (co jest niekorzystne dla jego ochrony) i zniweczy walory Międzyodrza jako obszaru dzikiej, funkcjonującej spontanicznie przyrody. Wbrew spotykanym niekiedy twierdzeniom, nie widzimy potrzeby żadnej ingerencji w warunki wodne Międzyodrza uzasadnianej „przywróceniem” walorów przyrodniczych;	W analizach przeprowadzonych w Prognozie dla regionu wodnego Dolnej Odry wskazano, że wskutek realizacji inwestycji istnieje potencjalne ryzyko negatywnego wpływu na cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz środowiskowe cele dla wód. Określono jednocześnie zasady, jakie należy stosować zarówno podczas projektowania, jak i realizacji tego typu przedsięwzięć. Prognoza nie określa tutaj potencjalnego konfliktu, gdyż w PZRP wprowadzono jednoznaczny zapis, że do realizacji zarekomendowano zakres inwestycji, dla którego wykazany zostanie brak wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych w rozumieniu RDW oraz znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.
21	DOIPZ	Klub przyrodników	„Modernizacja międzywala” Osinów – Łubnica, która miałaby obejmować „wyprofilowanie powierzchni międzywala wraz z nadaniem odpowiedniego spadku w kierunku rzeki poprzedzone pracami przygotowawczymi takimi jak wykoszenie roślinności, usunięcie zakrzaczeń, drzew i pni, zasypianie zbiorników wodnych i zagłębień i zagospodarowanie przez obsiew traw”. Tzn. inwestycja (zlokalizowana częściowo w parku krajobrazowym i obszarze Natura 2000!) spowodowałaby likwidację wszystkich cennych elementów przyrodniczych międzywala, w tym chronionych (także w obszarze Natura 2000) siedlisk przyrodniczych, np. starorzeczy! Korzyści dla zarządzania ryzykiem powodziowym wydają się tymczasem niewielkie, o ile w ogóle zauważalne. Inwestycja na pewno zmniejszyłaby naturalną retencję międzywala.	W analizach przeprowadzonych w Prognozie dla regionu wodnego Dolnej Odry wskazano, że wskutek realizacji inwestycji istnieje potencjalne ryzyko negatywnego wpływu na cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz środowiskowe cele dla wód. Określono jednocześnie zasady, jakie należy stosować zarówno podczas projektowania, jak i realizacji tego typu przedsięwzięć. Prognoza nie określa tutaj potencjalnego konfliktu, gdyż w PZRP wprowadzono jednoznaczny zapis, że do realizacji zarekomendowano zakres inwestycji, dla którego wykazany zostanie brak wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych w rozumieniu RDW oraz znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.
22	DOIPZ	Klub przyrodników	W obszarze problemowym Białogard: zidentyfikowano obszar problemowy, ale nie zaproponowano żadnych rozwiązań. Jeżeli rzeczywiście występuje zagrożenie miasta (z naszych obserwacji wynika raczej, że występują podtopienia terenów zielonych i ogródków działkowych w Białogardzie), to zasadna wydaje się tu ochrona zabudowy miejskiej za pomocą mobilnych systemów przeciwpowodziowych. Z identyfikacji zagrożeń wynika, że zbudowany właśnie dla ochrony przeciwpowodziowej Białogardu suchy zbiornik Osówko (działający automatycznie na zasadzie zwężki przepływu) jest nieskuteczny w redukcji ryzyka, a wręcz jest wskazywany jako źródło zagrożenia w przypadku awarii – proponujemy więc, by zaporę tę rozebrać, jako zbudowaną niepotrzebnie.	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.

23	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Boleszkowice:</p> <p>a) Wał Chlewice-Porzecze – wał cofkowy rzeki Odry przy rzece Myśli: może wymagać relokacji a nie odbudowy, a być może zastąpienia przez lokalne obwałowania miejscowości: obwałowanie na tym odcinku nie powinno chronić łąk i błoni zalewowych, ale wyłącznie zabudowę miejscowości Chlewice i Porzecze;</p> <p>d) Zadania polegające na regulacji / odbudowie zabudowy regulacyjnej Odry są nieadekwatne do przestrzennego rozmieszczenia obszarów podwyższonego ryzyka – związanego raczej z cofką Myśli. Oddziaływanie tych zamierzeń na środowisko zostało niedoszacowane – w rzeczywistości są one silnie niekorzystne środowiskowo, ponieważ ich skutkiem będzie spadek częstotliwości zalewów łąk zalewowych, błoni i lasów łęgowych w dolinie Odry, w tym także chronionych w obszarze Natura 2000 i parku krajobrazowym, a są to ekosystemy zależne od okresowego zalewania; zaproponowane rozwiązanie oznacza niepotrzebną i szkodliwą środowiskowo ochronę rozległych obszarów o niskim ryzyku powodziowym</p> <p>b) Narzucającą się alternatywą ochrony miejscowości Kaleńsko, Szumilowo jest lokalne obwałowanie terenów zabudowanych, a nie redukcja częstotliwości zalewów w całej dolinie Odry (patrz wyżej);</p> <p>c) Rzekome alternatywy polegające na kanalizacji / zabudowie stopniami wodnymi Odry są w ogóle absurdalne i wydaje się, że przedstawione zostały tylko w celu stworzenia „bardziej niekorzystnego środowiskowo” tła dla wariantu rekomendowanego, również niekorzystnego lecz w nieco mniejszym stopniu.</p> <p>W obszarze priorytetowym Boleszkowice:</p> <p>a) Wał Chlewice-Porzecze – wał cofkowy rzeki Odry przy rzece Myśli: może wymagać relokacji a nie odbudowy, a być może zastąpienia przez lokalne obwałowania miejscowości: obwałowanie na tym odcinku nie powinno chronić łąk i błoni zalewowych, ale wyłącznie zabudowę miejscowości Chlewice i Porzecze;</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>
24	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Bukowo-Łązy: zaproponowane działania są zupełnie nieadekwatne do przedstawionej analizy ryzyka. Kartograficzny obraz ryzyka (mapa heksagonów) wskazuje że dotyczy ono głównie rejonu Darłowa i w bardzo niewielki stopniu jest związane z jeziorem Bukowo (wyłącznie rejon Dębek). W łązach ryzyka w ogóle nie zidentyfikowano. Tymczasem zaproponowane jako rozwiązanie wały przeciwpowodziowe jez. Bukowo, mające w dodatku ingerować w rezerwat przyrody Łązy, chroniłyby co najwyżej tereny leżące po przeciwległej stronie jeziora, niż tereny na których zidentyfikowano ryzyko. Dodatkowo, niekorzystne środowiskowo prowadzenie wałów przez teren rezerwatu Łązy, oprócz tego że nie ma żadnego związku z obniżaniem zidentyfikowanego ryzyka, jest absurdalne ponieważ żadna część tego rezerwatu nie wymaga ochrony przed powodzią, a przeciwnie – ochrona rezerwatu wymaga zapewnienia na całym jego terenie maksymalnego możliwego uwilgotnienia.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>
25	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Cedynia oraz w obszarze priorytetowym Chojna: zaproponowane rozwiązania są ograniczone tylko do ogólnego, wielkiego przedsięwzięcia odbudowy regulacji Odry i są nieadekwatne do lokalnie zidentyfikowanego ryzyka powodziowego. Oddziaływanie tych zamierzeń na środowisko zostało niedoszacowane – w rzeczywistości są one silnie niekorzystne środowiskowo, ponieważ ich skutkiem będzie spadek częstotliwości zalewów łąk zalewowych, błoni i lasów łęgowych w dolinie Odry, w tym także chronionych w obszarze Natura 2000 i parku krajobrazowym, a są to ekosystemy zależne od okresowego zalewania. Zaproponowane rozwiązanie oznacza niepotrzebną i szkodliwą środowiskowo ochronę rozległych obszarów o niskim ryzyku powodziowym. Rzekome alternatywy polegające na kanalizacji / zabudowie stopniami wodnymi Odry są w ogóle absurdalne i wydaje się, że przedstawione zostały tylko w celu stworzenia „bardziej niekorzystnego środowiskowo” tła dla wariantu rekomendowanego, również niekorzystnego lecz w nieco mniejszym stopniu. Nie rozważono natomiast narzucających się alternatyw polegających na umożliwieniu szerszego rozlewania się wód Odry.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot ZATOROWY.</p>
26	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Cybinka: identyfikacja tego obszaru jako HOT SPOT jest w ogóle niezasadna, ponieważ dominuje niski poziom ryzyka powodziowego. Zaproponowane rozwiązania są ograniczone tylko do ogólnego, wielkiego przedsięwzięcia odbudowy regulacji Odry i są nieadekwatne do lokalnie zidentyfikowanego ryzyka powodziowego. Oddziaływanie tych zamierzeń na środowisko zostało niedoszacowane – w rzeczywistości są one silnie niekorzystne środowiskowo, ponieważ ich skutkiem będzie spadek częstotliwości zalewów łąk zalewowych, błoni i lasów łęgowych w dolinie Odry, w tym także chronionych w obszarze Natura 2000 i parku krajobrazowym, a są to ekosystemy zależne od okresowego zalewania. Zaproponowane rozwiązanie oznacza niepotrzebną i szkodliwą środowiskowo ochronę rozległych obszarów o niskim ryzyku powodziowym. Rzekome alternatywy polegające na kanalizacji / zabudowie stopniami wodnymi Odry są w ogóle absurdalne i wydaje się, że przedstawione zostały tylko w celu stworzenia „bardziej niekorzystnego środowiskowo” tła dla wariantu rekomendowanego, również niekorzystnego lecz w nieco mniejszym stopniu. Jedyny rzeczywisty problem w tym obszarze może dotyczyć niektórych fragmentów miejscowości Urad, ale może być rozwiązany przez ich obwałowanie lokalne, bez konieczności ingerencji w koryta rzek. Być może wystarczające byłyby mobilne systemy ochrony przeciwpowodziowej.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot ZATOROWY.</p>
27	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Darłowo: rozważając warianty alternatywne należy rozważyć także zbiornik suchy / polder, a nie tylko budowę zbiornika retencyjnego. Generalnie jednak w tym przypadku uważamy, że najkorzystniejszy jest wariant rekomendowany.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>
28	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Dziwnów: jak dotąd nie są nam znane przypadki wystąpienia rzeczywistego zagrożenia w Dziwnowie ze strony cofki Dziwny; w takich przypadkach wody dziwny rozlewały się raczej na tereny nieużytkowane i tereny rolnicze w kierunku Zalewu kamieńskiego. Jeżeli jednak z analiz wynika, że zagrożenie jest wysokie, to właściwym rozwiązaniem w tym przypadku byłoby zastosowanie mobilnych systemów ochrony przeciwpowodziowej. Na HOT SPOT Dziwnów nakłada się identyfikacja dwóch innych obszarów priorytetowych: Mierzeja Dziwnowska część wsch. i Mierzeja Dziwnowska część zach., w których rekomenduje się działania polegające na umacnianiu brzegu morskiego. Jednak, mapa ryzyka nie pokazuje tu ryzyka związanego z powodzią od strony morza; proponowane działania służą ochronie brzegu, ale nie mają nic wspólnego z ryzykiem powodzi podmorskiej, a tym samym wykraczają poza zakres PZRP. Ocena ryzyka powodziowego w ogóle nie uzasadnia wyróżnienia tych obszarów priorytetowych.</p>	<p>Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia ryzyka powodziowego nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
29	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Goleniów: zasadność wyróżnienia tego obszaru jako HOT SPOT jest w ogóle wątpliwa, bo dominują w nim tereny rolnicze o niskim ryzyku. Niezależnie od tego, spośród inwestycji rekomendowanych jako rozwiązanie problemu, tylko odbudowa wałów nad jeziorem Dąbie ma związek ze zidentyfikowanym ryzykiem. Melioracje szczegółowe gruntów rolnych, odbudowa kanału melioracyjnego, ani alternatywna budowa zbiornika retencyjnego przy tym kanale, nie będą miały żadnego wpływu na zjawisko powodzi cofkowej, będące tu źródłem ryzyka. Byłoby to typowe inwestycje rolnicze, a nie inwestycje zarządzania ryzykiem powodziowym.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
30	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Goleniów-Miasto: ze względu na względnie niewielkie i ograniczone przestrzennie ryzyko, wystarczającą mogłaby się okazać nietechniczna ochrona za pomocą mobilnych systemów ochrony przeciwpowodziowej. Rekomendowana budowa wału wstępnie wydaje się jednak również akceptowalna. Na pewno złym – a przede wszystkim nieuzasadnionym poziomem ryzyka – rozwiązaniem byłaby (rozważana alternatywnie) budowa zbiornika retencyjnego, niekorzystne oddziaływanie takiego zbiornika na środowisko zostało niedoszacowane lokalnie zidentyfikowanego ryzyka powodziowego. Oddziaływanie tych zamierzeń na środowisko zostało niedoszacowane – w rzeczywistości są one silnie niekorzystne środowiskowo, ponieważ ich skutkiem będzie spadek częstotliwości zalewów łąk zalewowych, błoni i lasów łęgowych w dolinie Odry, w tym także chronionych w obszarze Natura 2000 i parku krajobrazowym, a są to ekosystemy zależne od okresowego zalewania. Zaproponowane rozwiązanie oznacza niepotrzebną i szkodliwą środowiskowo ochronę rozległych obszarów o niskim ryzyku powodziowym. Rzekome alternatywy polegające na kanalizacji / zabudowie stopniami wodnymi Odry są w ogóle absurdalne i wydaje się, że przedstawione zostały tylko w celu stworzenia „bardziej niekorzystnego środowiskowo” tła dla wariantu rekomendowanego, również niekorzystnego lecz w nieco mniejszym stopniu.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów.</p>
31	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Gryfice: zidentyfikowano obszar problemowy, ale nie zaproponowano żadnych rozwiązań. Jeżeli rzeczywistość występuje zagrożenie zabudowy miasta, to właściwa wydaje się tu ochrona zabudowy miejskiej za pomocą mobilnych systemów przeciwpowodziowych.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>

32	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Gryfino: o ile zasadna może być ochrona miejscowości (ale tylko miejscowości!) na prawym brzegu Odry, to zupełnym absurdem jest upatrywanie zagrożenia powodziowego w stosunku do Międzyzdrza. Międzyzdrze od II wojny światowej stanowi rozległy obszar „zdżiczały” i praktycznie nie użytkowany, z czym wiążą się obecnie istotne wartości przyrodnicze, ale wartości te wręcz wymagają okresowych zalewów. W szczególności, uważamy że nie należy podejmować przedsięwzięcia „Przywrócenie walorów przyrodniczych Doliny Dolnej Odry poprzez poprawę zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyzdrza” – pomimo pozornie proekologicznego tytułu i opisu, działanie to będzie znacząco negatywnie oddziaływać na wartości przyrodnicze. Także przy braku funkcjonujących urządzeń hydrotechnicznych, jest to rozległy obszar naturalnej, niesterowanej retencji, umożliwiający rozlewanie się wód Odry. Proponowana odbudowa urządzeń hydrotechnicznych umożliwiłaby w pewnym zakresie sterowanie tą retencją, ale w żaden sposób nie zwiększy pojemności Międzyzdrza do którego wody tak czy inaczej mogą się wlewać tylko grawitacyjnie – mogłaby co najwyżej służyć spowalnianiu wypływu z Międzyzdrza w okresie opadania fali powodziowej, a to ma umiarkowane znaczenie dla zarządzania ryzykiem. Obecne walory przyrodnicze Międzyzdrza wiążą się z dzikością tego obszaru i spontanicznym charakterem zachodzących na nim procesów. Część mieszkańców Szczecina postrzega sąsiadujący z miastem „obszar dzikiej przyrody” jako istotną wartość. Także w polsko-niemieckim systemie obszarów chronionych w dolinie Dolnej Odry, Międzyzdrze stanowi ważną „strefę rdzeniową”, w której obecnie mogą zachodzić spontaniczne procesy przyrodnicze, nie sterowane bezpośrednio przez człowieka. Te ograniczone korzyści nie przeważają nad stratami przyrodniczymi, jakie przyniosłaby ingerencja w ten teren. Proponowane przedsięwzięcie zwiększy dostępność terenu (co jest niekorzystne dla jego ochrony) i zniweczy walory Międzyzdrza jako obszaru dzikiej, funkcjonującej spontanicznie przyrody. Wbrew spotykanym niekiedy twierdzeniom, nie widzimy potrzeby żadnej ingerencji w warunki wodne Międzyzdrza uzasadnianej „przywróceniem” walorów przyrodniczych.</p>	<p>W analizach przeprowadzonych w Prognozie dla regionu wodnego Dolnej Odry wskazano, że wskutek realizacji inwestycji istnieje potencjalne ryzyko negatywnego wpływu na cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz środowiskowe cele dla wód. Określono jednocześnie zasady, jakie należy stosować zarówno podczas projektowania, jak i realizacji tego typu przedsięwzięć. Prognoza nie określa tutaj potencjalnego konfliktu, gdyż w PZRP wprowadzono jednoznaczny zapis, że do realizacji zalekomendowano zakres inwestycji, dla którego wykazany zostanie brak wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych w rozumieniu RDW oraz znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.</p>
33	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Jarosławiec: wyznaczenie tego obszaru jako HOT SPOT jest w ogóle niezasadne, bo nie ma żadnego pokrycia w ocenie ryzyka powodziowego. Jarosławiec położony jest na klifie i nie jest zagrożony żadną powodzią odmorską. Proponowana przebudowa opaski ma na celu zapobieżenie erozji klifu, a nie zapobieżenie powodzi. Zagadnienie to leży poza zakresem PZRP,</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Jarosławiec.</p>
34	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Kołobrzeg – brzeg morza: identyfikacja HOT SPOT nie ma pokrycia w ocenie ryzyka powodziowego. Jak dotąd, nie występowały zjawiska przelewania się wód morskich na tereny miejskie.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Kołobrzeg.</p>
35	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Kostrzyn nad Odrą: zaproponowane rozwiązania, z wyjątkiem przebudowy mostów, są ograniczone tylko do ogólnego, wielkiego przedsięwzięcia odbudowy regulacji Odry i są nieadekwatne do lokalnie zidentyfikowanego ryzyka powodziowego. Oddziaływanie tych zamierzeń na środowisko zostało niedoszacowane – w rzeczywistości są one silnie niekorzystne środowiskowo, ponieważ ich skutkiem będzie spadek częstotliwości zalewów łąk zalewowych, błoni i lasów łęgowych w dolinie Odry, w tym także chronionych w obszarze Natura 2000 i parku krajobrazowym, a są to ekosystemy zależne od okresowego zalewania. Zaproponowane rozwiązanie oznacza niepotrzebną i szkodliwą środowiskowo ochronę rozległych obszarów o niskim ryzyku powodziowym. Rzekome alternatywy polegające na kanalizacji / zabudowie stopniami wodnymi Odry są w ogóle absurdalne i wydaje się, że przedstawione zostały tylko w celu stworzenia „bardziej niekorzystnego środowiskowo” tła dla wariantu rekomendowanego, również niekorzystnego lecz w nieco mniejszym stopniu. Nie rozważono natomiast narzucających się alternatyw polegających na umożliwieniu szerszego rozlewania się wód Odry między Słubicami a Kostrzyniem.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot ZATOROWY.</p>
36	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Liwia łuża: identyfikacja HOT SPOT nie ma pokrycia w ocenie ryzyka powodziowego. Wokół jeziora znajdują się tylko tereny rolnicze, których ochrona przed powodzią nie jest priorytetowa, nie zostały one ujęte w ocenie ryzyka powodziowego.</p>	<p>Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia ryzyka powodziowego nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
37	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Mierzeja jeziora Jamno: identyfikacja HOT SPOT nie ma pokrycia w ocenie ryzyka powodziowego. Tereny nie ujęte w ocenie ryzyka powodziowego.</p>	<p>Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia ryzyka powodziowego nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
38	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Mierzeja jeziora Kopań: identyfikacja HOT SPOT nie ma pokrycia w ocenie ryzyka powodziowego. Wokół jeziora zidentyfikowano tylko obszary o bardzo niskim i niskim ryzyku powodziowym</p>	<p>Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia ryzyka powodziowego nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
39	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Mieszkowice: identyfikacja HOT SPOT nie ma pokrycia w ocenie ryzyka powodziowego. Zidentyfikowano tylko obszary o bardzo niskim i niskim ryzyku powodziowym, które nie powinny być w ogóle chronione przed powodzią, a przeciwnie – powinny być wykorzystane w celu umożliwienia szerszego rozlewania się wód Odry, dla zmniejszenia ryzyka na terenach zurbanizowanych w dolnym biegu rzeki. Zupełnie nieadekwatne jest przypisywanie temu obszarowi wielkiego przedsięwzięcia odbudowy regulacji Odry. Działania te nie są potrzebne z punktu widzenia ryzyka powodziowego w obszarze Mieszkowice. W dodatku, oddziaływanie tych zamierzeń na środowisko zostało niedoszacowane – w rzeczywistości są one silnie niekorzystne środowiskowo, ponieważ ich skutkiem będzie spadek częstotliwości zalewów łąk zalewowych, błoni i lasów łęgowych w dolinie Odry, w tym także chronionych w obszarze Natura 2000 i parku krajobrazowym, a są to ekosystemy zależne od okresowego zalewania. Zaproponowane rozwiązanie oznacza niepotrzebną i szkodliwą środowiskowo ochronę rozległych obszarów o niskim ryzyku powodziowym. Rzekome alternatywy polegające na kanalizacji / zabudowie stopniami wodnymi Odry są w ogóle absurdalne i wydaje się, że przedstawione zostały tylko w celu stworzenia „bardziej niekorzystnego środowiskowo” tła dla wariantu rekomendowanego, również niekorzystnego lecz w nieco mniejszym stopniu.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot ZATOROWY.</p>
40	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Mrzeżyno: podano, że „W ramach PZRP przygotowano analizy wspomagających działań nietechnicznych obejmujących m.in. zwiększenie retencji dolinowej poprzez odsunięcie istniejących wałów od koryta rzeki, program przesiedleń i modernizacji budynków na terenach szczególnie zagrożonych powodzią, program ochrony/ zwiększenia retencji leśnej, retencji na terenach rolniczych oraz na obszarach zurbanizowanych. Działania nietechniczne są korzystne zarówno dla celów ograniczania ryzyka powodziowego, jak i dla środowiska. Analizy jednak wykazały, że dla analizowanego HotSpotu nie zidentyfikowano żadnego działania nietechnicznego w powyżej wymienionych kategoriach”. Jest to niezrozumiałe – jeśli w wyniku analiz przeprowadzonych w ramach prac nad PZRP oceniono, że rozwiązaniem problemu tego obszaru mogą być działania korzystne dla środowiska, to właśnie w PZRP należało je zaproponować. Nie wolno w takiej sytuacji proponować niekorzystnego środowiskowo działania technicznego, gdyż wobec istnienia korzystniejszych środowiskowo alternatyw, nie będzie ono mogło otrzymać odstępstwa z art 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej i tym samym nie będzie mogło być dopuszczone do realizacji.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów. Jeżeli nie zidentyfikowano w nich żadnych działań nietechnicznych, znajduje się tam uzasadnienie braku możliwości osiągnięcia celu PZRP za pomocą tego typu działań.</p>
41	DOIPZ	Klub przyrodników	<p>W obszarze priorytetowym Niechorze: identyfikacja HOT SPOT nie ma pokrycia w ocenie ryzyka powodziowego. Wyłącznie tereny o ryzyku ocenionym jako bardzo niskie.</p>	<p>Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia ryzyka powodziowego nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>

42	DOIPZ	Klub przyrodników	W obszarze priorytetowym Nowe Warpno: należy zbadać, czy mobilne systemy ochrony nie byłyby wystarczające do rozwiązania problemu. Wówczas to ten wariant, a nie wariant techniczny, powinien być rekomendowany.	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Nowe Wapno.
43	DOIPZ	Klub przyrodników	W obszarze problemowym Resko: zidentyfikowano obszar problemowy, ale nie zaproponowano żadnych rozwiązań. Jeżeli rzeczywiście występuje zagrożenie zabudowy miasta, to właściwa wydaje się tu ochrona zabudowy miejskiej za pomocą mobilnych systemów przeciwpowodziowych.	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.
44	DOIPZ	Klub przyrodników	W obszarze priorytetowym Rewal: identyfikacja HOT SPOT nie ma pokrycia w ocenie ryzyka powodziowego. Wyłącznie tereny o ryzyku ocenionym jako bardzo niskie.	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia ryzyka powodziowego nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne.
45	DOIPZ	Klub przyrodników	W obszarze priorytetowym Sianożęty: identyfikacja HOT SPOT nie ma pokrycia w ocenie ryzyka powodziowego. Tereny nie ujęte w ocenie ryzyka powodziowego.	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia ryzyka powodziowego nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne.
46	DOIPZ	Klub przyrodników	W obszarze priorytetowym Sławno: identyfikacja HOT SPOT nie ma pokrycia w ocenie ryzyka powodziowego. Wyłącznie tereny o ryzyku ocenionym jako bardzo niskie.	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia ryzyka powodziowego nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne.
47	DOIPZ	Klub przyrodników	Zasadniczo sprzeczne z ideą planowania zarządzania ryzykiem powodziowym jest zamieszczenie w PZRP listy planowanych inwestycji przeciwpowodziowych których zasadność i potrzeba <u>nie wynika</u> z zastosowanego wnioskowania planistycznego, a które zestawione zostały wyłącznie na podstawie „życzeń” interesariuszy, bądź to zgłoszonych do Masterplanów bądź to bezpośrednio do PZRP. Wskazać tu należy, że Masterplany nie mogą być w ogóle traktowane jako jakiegokolwiek plany, są bowiem także tylko zestawieniami życzeń i zamiarów inwestycyjnych rozmaitych podmiotów, wstępnie ocenionych pod kątem ewentualnych oddziaływań środowiskowych, w tym w szczególności pod kątem oddziaływania na cele środowiskowe dla wód. Podobnie, z faktu zgłoszenia inwestycji do PZRP przez interesariuszy, nie wynika wcale, że inwestycja ta jest potrzebna do właściwego zarządzania ryzykiem powodziowym. Listy takie zostały w PZRP zamieszczone jako załączniki 10.4-10.7, a także zamieszczone w kartach poszczególnych zlewni. Ujęte na nich przedsięwzięcia nie zostały zweryfikowane modelowaniem hydrologicznym co do ich znaczenia dla ryzyka powodziowego, jak również nie dotyczą one obszarów priorytetowych, a niekiedy nie mają w ogóle wpływu na obszary ujęte w ocenie ryzyka. Na listach znajdują się także przedsięwzięcia, których możliwość realizacji została już zweryfikowana negatywnie – np. zbiornik retencyjny Lutynia, dla którego wydana już została ostateczna i potwierdzona decyzja środowiskowa odmawiająca zgody na realizację przedsięwzięcia. Listy te powinny być usunięte z planu; nie mogą sugerować, że ujęte na nich inwestycje są elementem planu.	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. Przywołana w uwadze realizacja zbiornika Lutynia nie jest planowana w ramach PZRP. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.
48	Warty	Klub przyrodników	Plan szacuje wysokość średniorocznych strat powodziowych w regionie wodnym (przy nie zmodyfikowanej infrastrukturze przeciwpowodziowej) na ok. 65,6 mln zł. Plan proponuje nakłady na realizację działań technicznych w wysokości ok. 4200 mln zł, w tym do 2021 r. - 1300 mln zł, przy czym nie przedstawiono prognozy, w jakim stopniu realizacja tych inwestycji ograniczyłaby średnioroczne straty powodziowe (oczywiste jest jednak, że nie jest możliwe ograniczenie tych strat do zera). Przy takich proporcjach, sama tylko sensowność ekonomiczna PZRP wydaje się wątpliwa.	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż Prognoza nie weryfikowała zasadności wydatkowania nakładów na realizację działań wskazanych w PZRP w odniesieniu do średniorocznych strat powodziowych. Wykonane w Prognozie analizy wskazały generalnie nieznacznie korzystny wpływ wdrożenia PZRP na realizację strategicznego celu celu ochrony środowiska "Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o znacznej wartości".
49	Warty	Klub przyrodników	Przy opisie zbiornika Jeziorsko jako „podstawowe znaczenie w ograniczaniu ryzyka powodziowego w środkowym biegu rzeki Warty, w tym także w rejonie Poznania” warto uzupełnić, że zbiornik ten spowodował równocześnie znaczące negatywne oddziaływania na ekosystemy zalewowe (w tym lasy łęgowe i siedliska ptaków związane z wiosennymi rozlewiskami wód) w całym biegu Warty poniżej zbiornika, aż po jej ujście, dotyczące także całego kompleksu chronionych obszarów przyrodniczych. Oddziaływania te są przyczyną powszechnej w dolinie Warty, a trudnej do powstrzymania, degradacji lasów łęgowych.	Stan istniejący środowiska przyrodniczego oraz istniejące trendy, w tym zmiany wywołane istniejącymi obiektami hydrotechnicznymi, były punktem wyjścia do analiz prowadzonych w ramach opracowania Prognozy.
50	Warty	Klub przyrodników	Omówienie objęcia poszczególnych odcinków rzek formami ochrony przyrody wykazuje braki i nieścisłości, np. w odniesieniu do Drawy (objętej obszarami Natura 2000 po ujście, a w górnym biegu objętej także parkiem krajobrazowym i obszarem Natura 2000 Jeziora czaplineckie, Ostoja Drawska), Welny (obszar Natura 2000 Dolina Welny), pomija obejmujące odcinki rzek obszary chronionego krajobrazu i rezerwaty przyrody. Powinno być w całości zweryfikowane i uzupełnione. Warto tu także wskazać na status Parku Narodowego Ujście Warty jako obszaru z tzw. Spisu Ramsar, ponieważ z faktem tym wiążą się zobowiązania międzynarodowe Polski jako sygnatariusza Konwencji Ramsarskiej.	W Prognozie scharakteryzowano te obszary chronione, które znajdują się w zasięgu potencjalnego oddziaływania w wyniku realizacji działań planowanych w PZRP. Szersze opisy dotyczą tych form ochrony przyrody, które mogą być zagrożone wskutek wdrażania PZRP.
51	Warty	Klub przyrodników	Retencja zlewni Warty rzeczywiście powinna być zwiększona, ale główną składową retencji jest retencja dolinowa i retencja w utworach torfowych, a nie retencja zbiornikowa. Te same komponenty powinny priorytetowo zostać wzmocnione poprzez renaturyzację dolin rzecznych i odtworzenie warunków wodnych gleb torfowych.	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Zwracano uwagę na problem retencji dolinowej i retencji w utworach torfowych, jednak konkretne przedsięwzięcia tego typu będą dopiero w ramach PZRP projektowane. W Załączniku nr D.4 umieszczono informacje o zasadach, jakie należy zachować przy projektowaniu i realizacji przedsięwzięć związanych z renaturyzacją i retencją.
52	Warty	Klub przyrodników	Problemy zabudowy na obszarach zagrożonych powodzią oraz na obszarach zagrożonych wskutek awarii wałów nie ograniczają się do obszarów o gęstej urbanizacji; dotyczą także lokalizowanej na takich obszarach zabudowy rozproszonej na terenach rolniczych	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Działania polegające na opracowaniu programu wykupów i przesiedleń na obszarach zagrożonych powodzią, jakkolwiek nie generujące wpływu na środowisko w I cyklu planistycznym, oceniono korzystnie.
53	Warty	Klub przyrodników	c) Identyfikowane w PZRP „zagrożenia” związane z rejonem Ujścia Warty są właśnie czynnikami, które decydują o wartościach przyrodniczych Ujścia Warty, w tym o istnieniu Parku Narodowego Ujścia Warty. W szczególności: - Cofka Odry do Warty i utrzymujące się przez długi okres wysokie stany wód, czasem uniemożliwiające spłynięcie wody powodziowej lub pochodu lodów ze zlewni Warty – to właśnie czynniki decydujące o powstawaniu i utrzymywaniu się wiosennych rozlewisk wody nad dolną Wartą – kluczowych dla ptaków; - Zniszczenia budowli regulacyjnych (ostrogi, tamy równoległe, opaski brzegowe) Dolnej Warty i Noteci powodują na dolnej Warcie „ucieczkę” wody z głównego koryta w kierunku Parku Narodowego Ujście Warty (Słońsk), co powoduje wypłycenia w głównym korycie rzeki i spowolnienie nurtu, co z kolei utrudnia odpływ lodów i powoduje coroczne zatory lodowe i powódzie – ta „ucieczka wody” z Warty to podstawowe źródło zasilania w wodę terenu parku narodowego, W związku z powyższym, nie można zgodzić się z konkluzjami o konieczności przyspieszania spływu lodów, usuwaniu zadrzewień i zarośli z międzywala w parku narodowym, odbudowy urządzeń regulacyjnych, ponieważ działania takie doprowadziłyby do niedostatecznego zasilania terenu parku narodowego w wodę, a to naruszałoby m. in. międzynarodowe zobowiązania Polski, zarówno wynikające z prawa UE jak i z Konwencji Ramsarskiej.	W Prognozie, biorąc pod uwagę kształt PZRP po zakończeniu konsultacji społecznych, przeanalizowano wszystkie działania, które przewidziano w pierwszym okresie planistycznym do realizacji w Planie, a które mogłyby mieć wpływ na Park Narodowy Ujście Warty. W wyniku tych analiz nie stwierdzono możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania. Dla obszaru Natura 2000 PLC080001 Ujście Warty, ustanowionego na tym samym terenie, stwierdzono w Prognozie, że potencjalne zagrożenie integralności może być skutecznie ograniczone za pomocą typowych działań minimalizacyjnych.

54	Warty	Klub przyrodników	Zupełnie nieprawdziwe jest wskazywanie (karta zlewni), że na Drawie „drzewa i zakrzaczenia (...) znacznie utrudniają spływ wód powodziowych, a usuwanie roślinności napotyka na trudności z uwagi na teren (...) Drawieńskiego Parku Narodowego, a także na rzece Drawie na poligonie wojskowym”. Z Drawy ani z jej sąsiedztwa na terenie DPN nie są usuwane żadne drzewa, w tym w całości pozostawiany jest rumosz drzewny w korycie rzeki, a nie powoduje to zupełnie żadnego zagrożenia powodziowego, ani nawet nie wymaga wylewów na przylegających do Drawy terenach leśnych - występują tylko w niektórych latach wiosenne zalewy aluwialnych lasów łęgowych wskutek wysokich stanów wód związanych z roztopami, ale nie następuje żadne podpiętrzanie na zatorach drzewnych. Ani na terenie DPN, ani na odcinku poligonu wojskowego, ani na większości innych odcinków Drawy, w sąsiedztwie tej rzeki nie występują żadne elementy, które musiałyby być chronione przed powodzią. Nieprawdziwe jest wskazywanie, iż zagrożeniem jest „brak szczegółowych zasad i procedur współpracy z Parkami Narodowymi i osobno z poligonem wojskowym dotyczących właściwego utrzymania odcinków rzek na ich terenie”, gdyż na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego ani poligonu wojskowego nie występują żadne potrzeby wykonywania działań utrzymaniowych. To właśnie naturalne procesy hydromorfologiczne Drawy, w tym kształtowanie przez naturalną dynamikę rumoszu drzewnego, a nie modyfikowane przez żadne prace utrzymaniowe, są podstawą wartości przyrodniczych Drawieńskiego Parku Narodowego!	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W załączniku nr D.4 do Prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji inwestycji polegających na oczyszczaniu i utrzymaniu koryt rzecznych oraz oczyszczaniu i utrzymaniu międzywala. Wśród szeregu sposobów ograniczania negatywnego wpływu tych typów przedsięwzięć na środowisko przyrodnicze wskazano na konieczność pozostawiania - tam, gdzie to tylko możliwe - tzw. elementów habitatowych (np. powalonych drzew, wielkich kamieni).
55	Warty	Klub przyrodników	Zgadzając się z potrzebą przebudowy systemów melioracyjnych na wielokierunkowe, nie zgadzamy się z tezą o potrzebie „odtworzenia systemów melioracji” – odtwarzanie systemów odwadniających bez umożliwienia zatrzymywania wody byłoby z punktu widzenia retencji zlewni i ochrony przed powodzią niekorzystną zmianą w porównaniu z nie funkcjonującymi systemami melioracji odwadniających;	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W załączniku nr D.4 do Prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji inwestycji związanych z sieciami melioracyjnymi. Odtwarzanie systemów zatrzymujących wodę (służących nawodnieniom) jest działaniem rekomendowanym w projekcie PZRP i uznanym za korzystne środowiskowo.
56	Warty	Klub przyrodników	Mitem wydaje się upatrywanie zagrożenia powodziowego w <i>powalonych drzewach na Warcie, Noteci i Prośnie</i> – na rzekach tej wielkości rumosz drzewny zwykle nie jest w stanie utworzyć zatorów tamujących przepływ wody. Ponadto, obserwacje z rzek z których nie usuwa się powalonych drzew, wskazują że wpływ rumoszu drzewnego na stany wód i ew. zalewy terenów przyległych jest niewielki, wbrew często głoszonym tezom.	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W załączniku nr D.4 do Prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji inwestycji polegających na oczyszczaniu i utrzymaniu koryt rzecznych oraz oczyszczaniu i utrzymaniu międzywala. Wśród szeregu sposobów ograniczania negatywnego wpływu tych typów przedsięwzięć na środowisko przyrodnicze wskazano na konieczność pozostawiania - tam, gdzie to tylko możliwe - tzw. elementów habitatowych (np. powalonych drzew, wielkich kamieni)
57	Warty	Klub przyrodników	Regulacje i utrzymanie rzek nie zawsze sprzyjają ograniczaniu ryzyka powodziowego. W niektórych sytuacjach prace regulacyjne i utrzymaniowe mogą rzeczywiście umożliwić szybszy przepływ wody przez tereny wrażliwe (np. węzły miejskie), ale regulacje i utrzymywanie rzek na terenach nie zurbanizowanych przyczyniają się raczej do zwiększenia, a nie zmniejszenia ryzyka poniżej, gdyż ograniczają retencję dolinową i korytową, przyspieszając spływ wody na tereny niżej położone.	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W załączniku nr D.4 do Prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji przedsięwzięć polegających na regulacji rzek i potoków oraz oczyszczaniu i utrzymaniu koryt rzecznych. Przedstawiono tam również sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania poczynając od etapu projektowania, poprzez etap realizacji aż po eksploatację wyodrębnionych typów przedsięwzięć.
58	Warty	Klub przyrodników	W priorytetach działań: a) Odtwarzanie retencji na terenach leśnych i rolnych powinno w całej zlewni Warty otrzymać priorytet wysoki. Na tym terenie elementy retencji tych zlewni, w szczególności ekosystemy mokradłowe oraz siedliska wilgotne i bagienne zarówno w lasach jak i wśród użytków rolnych, zostały bardzo silnie zubożone; b) Podobnie, wysoki priorytet powinna otrzymać renaturyzacja cieków, które w zlewni Warty są bardzo silnie zniekształcone. c) Priorytet średni należałoby natomiast nadać retencji zbiornikowej (budowie zbiorników retencyjnych), które powinny być realizowane tam, gdzie odbudowa retencji na terenach rolniczych i leśnych oraz retencji dolinowej wskutek renaturyzacji cieków i ich dolin okaże się niewystarczająca; d) Regulacje i prace utrzymaniowe rzek i potoków powinny otrzymać priorytet średni. Poza odcinkami przebiegającymi przez tereny wrażliwe, prace te zwykle skutkują ubytkiem naturalnej retencji;	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia priorytetów poszczególnych działań nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analizowano wpływ na realizację strategicznych celów ochrony środowiska wszystkich działań planowanych w ramach PZRP bez względu na nadany im priorytet.
59	Warty	Klub przyrodników	Cennym elementem projektu PZRP są założenia dotyczące opracowania programu renaturyzacji Kotliny Koninsko-Pyzderskiej oraz Doliny Noteci, a także założenia odsunięcia obwałowań Warty w rejonie Dąbroszyna.	Korzystne środowiskowo aspekty związane z renaturyzacją planowaną w ramach PZRP również znajdują odzwierciedlenie w Prognozie.
60	Warty	Klub przyrodników	Projekt PZRP dla zlewni Warty nieprawidłowo posługuje się pojęciem „środków nietechnicznych”. Działania polegające np. na zwiększaniu rozstawu wałów i odzyskiwaniu w ten sposób retencji dolinowej to typowe działania techniczne, mimo że są zwykle korzystne dla środowiska. Projekt w kilku miejscach błędnie klasyfikuje takie działania jako „nietechniczne”.	Prognoza wprowadza podział działań planowanych w ramach PZRP na te, które tworzą ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz inne działania systemowe - niezależnie od klasyfikacji jako techniczne czy nietechniczne w PZRP. W Załączniku nr D.1. do Prognozy (Analiza Istotności) pokazano podstawy przyjętego w Prognozie podziału działań PZRP. Następnie wśród tych działań wyodrębniono 15 typów przedsięwzięć, które są planowane w PZRP i przez pryzmat tych typów dokonano oceny wpływu Planu na realizację strategicznych celów ochrony środowiska.
61	Warty	Klub przyrodników	Wydaje się, że projekt PZRP dla tego regionu wodnego został zbudowany niezgodnie z ideą planowania zarządzania ryzykiem powodziowym. Nie użyto to podejścia up-down, polegającego na identyfikacji i priorytetyzacji problemów na podstawie analizy ryzyka powodziowego, a następnie poszukiwania rozwiązań tych problemów, zaczynając od problemów najbardziej priorytetowych, lecz zastosowano podejście down-up, wychodząc de facto od listy „zamierzeń inwestycyjnych” rozmaitych podmiotów, próbując następnie selekcjonować te zamierzenia pod kątem zgodności z celami zarządzania ryzykiem, ale nie pod kątem znaczenia dla osiągnięcia tych celów – przy czym „metodą selekcji była raczej „wiedza ekspercka” niż modelowanie hydrologiczne, które mogłoby obiektywnie i mierzalnie określić wpływ tych inwestycji na ryzyko powodziowe. W konsekwencji, koncepcja zarządzania ryzykiem powodziowym przedstawiona w tym PZRP została nadmiernie zdominowana przez rozwiązania techniczne; a priori przyjęto, że rozwiązania nietechniczne będą traktowane tylko jako komplementarne i uzupełniające. W konsekwencji, w przeciwieństwie do niektórych innych projektów PZRP, plan dla regionu Warty w znacznym stopniu bazuje na „tradycyjnym” i naszym zdaniem błędnym podejściu do zarządzania ryzykiem powodziowym – uznającym regulacje rzek i budowę zbiorników retencyjnych za panaceum na problemy powodziowe i uznającym, że ochrona przeciwpowodziowa powinna być nadrzędna nad interesami środowiska i musi być dla tego środowiska szkodliwa. Wśród rekomendowanych działań dominują działania niekorzystne środowiskowo. W bardzo niewielkim stopniu plan odwołuje się do działań nietechnicznych, w minimalnym zakresie rekomenduje np. stosowanie w miastach mobilnych systemów ochrony przeciwpowodziowej. Stopień „proekologiczności” przedstawionej w tym planie koncepcji jest wyjątkowo niski i negatywnie wyróżnia ten plan na tle innych PZRP. Konsekwencją zastosowanego podejścia, polegającego na sztucznym dopasowaniu istniejących już wcześniej zamierzeń inwestycyjnych do zidentyfikowanych obszarów problemowych ryzyka powodziowego, jest uderzający brak logiki niektórych rekomendowanych rozwiązań, podkreślony danej w uwagach szczegółowych do poszczególnych obszarów priorytetowych. Także ten fakt negatywnie wyróżnia rozważany PZRP na tle niektórych innych projektów PZRP, przedstawiających koncepcje, jeśli nawet nie zawsze słuszne merytorycznie, to przynajmniej spójne logicznie.	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.
62	Warty	Klub przyrodników	W obszarze problemowym Częstochowa, jeśli proponuje się generalnie ochronę przez obwałowania, to nie jest jasne, w jakim celu towarzyszyć im ma regulacja długiego odcinka rzeki. Znacznie korzystniejsze środowiskowo, a podobnie efektywne przeciwpowodziowo, byłoby pozostawienie w maksymalnie szerokim międzywalu rzeki nieuregulowanej, co najwyżej kierowanej tak by nie zagrażała rozmyciem wałów.	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Częstochowa.
63	Warty	Klub przyrodników	W obszarze problemowym Drezdenko: celowość budowy zbiornika retencyjnego na rzece Miąła jest nieprzekonująca. Zagrożenie powodziowe w Drezdenku pochodzi głównie od Noteci i wpływ rzeki Miąła jest ograniczony, tym bardziej że rzeka ta odwania zlewnię piaszczystą o niskim spływie powierzchniowym, a ewentualne stany wezbraniowe są buforowane przez naturalne jeziora. Zbiornik retencyjny, w rzeczywistości zamierzony jako rekreacyjny, nie zapewni istotnej rezerwy powodziowej. Zaproponowane rozwiązania dla tego HOT SPOT są nietrafne. Istotnym elementem ochrony Drezdenka powinny być mobilne systemy ochrony przed powodzią	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Drezdenko.

64	Warty	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Golina: zasadnym kierunkiem docelowym jest renaturyzacja Kotliny Konińskiego-Pyzderskiej, w tym przesiedlenia i modernizacje budynków. Przy założeniu takiej renaturyzacji i funkcjonowania polderu Golina, niekorzystne środowiskowo ingerencje w koryto Warty tak bagrowanie jak odbudowa regulacji) mogą okazać się już niepotrzebne.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Golina.</p>
65	Warty	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Górna Noteć:</p> <p>a) Ocena ryzyka (mapa heksagonów) nie potwierdza wysokiego ryzyka, a świadczy raczej, że ryzyko jest generalnie niskie z kilkoma punktami ryzyka wysokiego na obszarach zurbanizowanych. To te miejscowości, a nie cała Dolina Górnej Noteci (zajęta głównie przez nie wymagające ochrony grunty rolne) powinny być wskazane jako HOT SPOTY.</p> <p>b) W konsekwencji, koncepcja zarządzania ryzykiem powinna mieć charakter ochrony skoncentrowanej na obszarach zurbanizowanych;</p> <p>c) Niewłaściwym rozwiązaniem jest więc regulacja / odbudowa regulacji całych długich odcinków Noteci.</p> <p>d) Rozwiązanie problemu powinno skupić się na przeprowadzeniu wód przez obszary zurbanizowane, przy dopuszczeniu ich wylewów na tereny rolnicze.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Górna Noteć.</p>
66	Warty	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Gorzów Wlkp.: Wskazywanie, jako rozwiązania problemów Gorzowa Wlkp. konieczności odbudowy regulacji Warty na długości niemal 200 km, oraz regulacji Noteci w odległości ponad 200 km od Gorzowa, wydaje się absurdalne. Wskazywane przez Autorów jako zaleta pogłębienie się rzeki po odbudowie regulacji spowodowałoby niekorzystne konsekwencje dla środowiska: spadek retencji dolinowej wskutek zaniku wiosennych rozlewisk wody (a w dolinie Warty są to b. ważne siedliska ptaków), zanik mokradeł przyrzecznych. Niezrozumiałe jest natomiast dlaczego Autor koncepcji uważa że podwyższanie wałów spowodowałoby spadek retencji dolinowej.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Gorzów Wlkp.</p>
67	Warty	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Kalisz:</p> <p>a) Bardzo niekorzystny środowiskowo zbiornik Wielowieś Klasztorna powinien być zrealizowane jako zbiornik suchy / poldery. Jak podano, to rozwiązanie alternatywne zapewni ochronę przeciwpowodziową, W PZRP powinno więc być rekomendowane, jako stanowiące najkorzystniejszą środowiskowo alternatywę.</p> <p>b) Zamiast niekorzystnego środowiskowo zbiornika Nedzarzew powinien być wybrany wariant mobilnych systemów ochrony przeciwpowodziowej, które w ogóle w ochronie Kalisza powinny mieć szersze zastosowanie.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Kalisz.</p>
68	Warty	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Kostrzyn-Słońsk: Zaproponowane rozwiązania są zupełnie nietrafne, ponieważ spowodowałyby „ochronę” przed powodzią obszaru tzw. Basenu Słońskiego, czyli centralnej części parku narodowego Ujście Warty, dla której powódzie są zjawiskiem korzystnym i koniecznym, kluczowym dla walorów przyrodniczych Parku.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Kostrzyn - Słońsk.</p>
69	Warty	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Poznań-Luboń: Wskazywanie, jako rozwiązania problemów Poznania, regulacji 250 km odcinka Warty, w tym także daleko poniżej Poznania, jest absurdalne, a w dodatku z samego opisu wynika, że ma służyć poprawie parametrów drogi wodnej (po co, jeśli dla turystyki obecne parametry są wystarczające, a do innych celów praktycznie nie jest używana?. Ani zbiornik Uzarzewski, ani seria zbiorników o porównywalnej pojemności w dolinie Cybiny prawdopodobnie nie będą mogły być zrealizowane ze względu na przepisy dot. obszarów Natura 2000. Z mapy heksagonów zagrożenia wynika jednak, że zagrożenie od Cybiny jest niskie i bardzo niskie, potrzeba planowania takich zbiorników nie wynika z przesłanek ryzyka powodziowego</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Poznań - Luboń.</p>
70	Warty	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Warta: walory przyrodnicze Jeziorska, zarówno obszaru Natura 2000 jak i rezerwatu przyrody, są zależne od rozwoju delty w cofce zbiornika. Wychwytywanie osadów we wcześniejszym zbiorniku osadowym wpłynie negatywnie na procesy decydujące o wartościach przyrodniczych cofki. Lepszym rozwiązaniem są okresowe prace utrzymaniowe utrzymujące drożność wpływu Warty do zbiornika, jednak nie uniemożliwiające rozwoju stożka napływowego.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Warta.</p>
71	Warty	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Wieleń:</p> <p>a) Trafność diagnozy o zagrożeniu powodziowym powodowanym „sporadycznym tylko usuwaniem roślinności wodnej” z Noteci jest wątpliwa. W Noteci na wysokości Wielenia nie rozwija się bujna roślinność wodna;</p> <p>b) Wydaje się, że zaproponowany wariant techniczny służy bardziej żegludze, niż ochronie przeciwpowodziowej; zastrzec tu należy, że o ile Noteć będzie rozwijać się jako turystyczna droga wodna, to do wykorzystania turystycznego jej obecne parametry są wystarczające; natomiast rozbudowa drogi wodnej do wyższej klasy nie wydaje się uzasadniona;</p> <p>c) Lepszy i skuteczniejszy przeciwpowodziowo wydaje się wstępnie zaproponowany „wariant alternatywny” i wnosimy, by to on był wariantem rekomendowanym;</p> <p>d) Istotnym elementem ochrony Wielenia powinny być mobilne systemy ochrony przed powodzią.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Wieleń.</p>

72	Warty	Klub przyrodników	<p>Zasadniczo sprzeczne z ideą planowania zarządzania ryzykiem powodziowym jest zamieszczenie w PZRP listy planowanych inwestycji przeciwpowodziowych których zasadność i potrzeba nie wynika z zastosowanego wnioskowania planistycznego, a które zestawione zostały wyłącznie na podstawie „życzeń” interesariuszy, bądź to zgłoszonych do Masterplanów bądź to bezpośrednio do PZRP.</p> <p>Wskazać tu należy, że Masterplany nie mogą być w ogóle traktowane jako jakiekolwiek plany, są bowiem także tylko zestawieniami życzeń i zamiarów inwestycyjnych rozmaitych podmiotów, wstępnie ocenionych pod kątem ewentualnych oddziaływań środowiskowych, w tym w szczególności pod kątem oddziaływania na cele środowiskowe dla wód. Podobnie, z faktu zgłoszenia inwestycji do PZRP przez interesariuszy, nie wynika wcale, że inwestycja ta jest potrzebna do właściwego zarządzania ryzykiem powodziowym.</p> <p>Listy takie zostały w PZRP zamieszczone jako załączniki 10.4-10.7, a także zamieszczone w kartach poszczególnych zlewni. Ujęte na nich przedsięwzięcia nie zostały zweryfikowane modelowaniem hydrologicznym co do ich znaczenia dla ryzyka powodziowego, jak również nie dotyczą one obszarów priorytetowych, a niekiedy nie mają w ogóle wpływu na obszary ujęte w ocenie ryzyka.</p> <p>Na listach znajdują się także przedsięwzięcia, których możliwość realizacji została już zweryfikowana negatywnie – np. zbiornik retencyjny Lutynia, dla którego wydana już została ostateczna i potwierdzona decyzja środowiskowa odmawiająca zgody na realizację przedsięwzięcia.</p> <p>Listy te powinny być usunięte z planu; nie mogą sugerować, że ujęte na nich inwestycje są elementem planu.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
73	DW	Klub przyrodników	<p>Plan szacuje wysokość średniorocznych strat powodziowych w regionie wodnym (przy nie zmodyfikowanej infrastrukturze przeciwpowodziowej) na ok. 40 mln zł. Plan proponuje realizację inwestycji przeciwpowodziowych za ok. 1300 mln zł, przy czym nie przedstawiono prognozy, w jakim stopniu realizacja tych inwestycji ograniczyłaby średnioroczne straty powodziowe (oczywiste jest jednak, że nie jest możliwe ograniczenie tych strat do zera). Wstępny szacunek kosztów inwestycji, jakie miałyby być zrealizowane w kolejnym cyklu planistycznym, to 3700 mln zł.</p> <p>Przy takich proporcjach, sama tylko sensowność ekonomiczna PZRP wydaje się wątpliwa. Szczególne wątpliwości budzi komponent morski – zakładający inwestycje o kosztach 70750 mln zł , przy szacunku średniorocznych strat w wysokości 15 tys. zł.</p>	<p>Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż Prognoza nie weryfikowała zasadności wydatkowania nakładów na realizację działań wskazanych w PZRP w odniesieniu do średniorocznych strat powodziowych. Wykonane w Prognozie analizy wskazały generalnie nieznacznie korzystny wpływ wdrożenia PZRP na realizację strategicznego celu celu ochrony środowiska "Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o znacznej wartości".</p>
74	DW	Klub przyrodników	<p>Co do diagnozy obszarów problemowych, wymaga podkreślenia i uzupełnienia, że niektóre zjawiska i elementy wskazywane tu jako „problemowe” z punktu widzenia ochrony przeciwpowodziowej są zarazem elementami decydującymi o walorach przyrodniczych i z tego punktu widzenia wymagają zachowania. W szczególności:</p> <p>a) „stożek ujściowy” w ujściu Wisły to kluczowe siedlisko dla foki szarej i wieku unikatowych gatunków ptaków;</p> <p>b) liczne przemiale i ławice (łachy piaszczyste), a pomiędzy nimi głębokie wyboje, występujące odsypy (łachy) i duża krętość nurtu to podstawowe cechy decydujące o wartościach przyrodniczych Dolnej Wisły.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p> <p>W Prognozie RW Dolnej Wisły potraktowano ze szczególną uwagą ze względu na ilość i charakter inwestycji planowanych w tym regionie, potencjalną kumulację oddziaływań na środowisko oraz specyfikę tego regionu. W Prognozie wskazano warunki, pod jakimi mogą być realizowane inwestycje planowane w PZRP określając stopień negatywnego wpływu na realizację strategicznych celów ochrony środowiska, między innymi celu: "Ochrona bioróżnorodności", dla którego w tym regionie wodnym wskazano potencjalny konflikt z realizacją PZRP.</p>
75	DW	Klub przyrodników	<p>W priorytetach działań:</p> <p>a) Nie tylko w zlewni Drwęcy-Osy, ale co najmniej także w zlewni rzek Przymorza, Brdy, Wdy i Wierzycy, istnieją istotne potrzeby renaturyzacji koryt cieków i ich brzegów (zwłaszcza renaturyzacja cieków dawniej uregulowanych), jak również odtwarzania retencji dolin rzek (dotyczy głównie torfowych dolin małych cieków, które dawniej zostały uregulowane w sposób przyspieszający odpływ wody, podczas gdy woda powinna być maksymalnie zatrzymywana w torfach);</p> <p>b) Regulacje oraz prace utrzymaniowe rzek i potoków w zlewni Drwęcy-Osy oraz Brdy, Wdy i Wierzycy powinny otrzymać priorytet niski. W tych zlewniach większości są to prace podejmowane przez WZMIUW w celu ułatwienia rolnikom gospodarki rolnej na gruntach torfowych i innych gruntach wilgotnych albo prace mające zapobiec erozji bocznej i migracji koryt cieków, a więc służące celom innym niż zarządzanie ryzykiem powodziowym. Z punktu widzenia ryzyka powodziowego większość planowanych prac tego typu będzie pogarszać, a nie poprawiać naturalną retencję cieków i zlewni;</p> <p>c) Podobnie, budowa i odtwarzanie systemów melioracji powinno we wszystkich zlewniach planistycznych otrzymać priorytet niski. W tym regionie wodnym budowa i odtwarzanie takich systemów służy niemal wyłącznie odwadnianiu gruntów rolnych, w szczególności gruntów torfowych. Z punktu widzenia ryzyka powodziowego większość planowanych prac tego typu będzie pogarszać naturalną retencję zlewni rolniczych.</p>	<p>Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia priorytetów poszczególnych działań nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analizowano wpływ na realizację strategicznych celów ochrony środowiska wszystkich działań planowanych w ramach PZRP bez względu na nadany im priorytet.</p>
76	DW	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Dębki i Ujście Piaśnicy:</p> <p>a) Istotnym uwarunkowaniem jest wynikająca ze względów ochrony przyrody i krajobrazu konieczność utrzymania ujścia Piaśnicy w stanie naturalnym, co okresowo może zwiększać stany Piaśnicy;</p> <p>b) Zagrożenie powodziowe w tym obszarze generowane jest przez silny i nadal postępujący rozwój zabudowy na gruntach, które nie powinny być zabudowywane; podstawowym działaniem powinno być powstrzymanie zabudowy na gruntach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i likwidacja zabudowy nielegalnej. Przedmiotem ochrony i argumentem na rzecz konieczności ochrony nie powinna być zabudowa świadomie zlokalizowana w strefie Błot Przymorskich, co w tym obszarze jest częste;</p> <p>c) Uważamy za słuszny i konieczny wskazany tu wariant nietechniczny – w szczególności dostosowanie gospodarki rolnej do warunków wodnych. Użytki zielone w pasie Błot Przymorskich nie są bardzo wrażliwe wysokie uwilgotnienie i okresowe podtopienia, sama potrzeba ich ochrony przed powodzią może wymagać zrewidowania;</p> <p>d) Nie jest jasne działanie dot. rozrządu wody na Karwieńskich Błotach, w opisie ewentualnego działania brak uzasadnienia jego znaczenia dla zarządzania ryzykiem powodziowym. Wskazujemy tu, że gospodarowanie wodą w rejonie Karwieńskich Błot powinno uwzględniać:</p> <p>- maksymalne ograniczenie odpływu wody z torfowiska Bielawskie Błota;</p> <p>- zachowanie pełnego uwilgotnienia, z dopuszczeniem okresowych podtopień, gruntów torfowych tzw. Błot Przymorskich, przy absolutnym braku możliwości lokalizowania zabudowy na tych gruntach.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów.</p>
77	DW	Klub przyrodników	<p>5. W obszarze problemowym Żuławy:</p> <p>a) W karcie obszaru problemowego nie przedstawiono, inaczej niż w innych obszarach, diagramu zagrożenia w heksagonach, co utrudnia analizę;</p> <p>b) Nie wnosimy uwag co do zasadniczego założenia, tj. ochrony Żuław przez utrzymanie istniejącego systemu odwadniającego-nawadniającego na samych Żuławach, tym bardziej że system ten na Żuławach jest elementem dziedzictwa kulturowego, przy zastrzeżeniu że wszystkie inwestycje i prace wymagają środków minimalizujących i dostosowania do potrzeb środowiska;</p> <p>c) W tym obszarze zasadnicze znaczenie mają jednak działania zgrupowane w „wariant alternatywny nietechniczny” i uważamy że powinny one być częścią wariantu rekomendowanego, a nie tylko alternatywy;</p> <p>d) Dalszej analizy wymaga jednak, czy rzeczywiście wszystkie wały są nadal niezbędne i czy wszystkie obwałowane obszary powinny być nadal chronione. W szczególności, należy rozważyć zasadność ochrony przeciwpowodziowej niektórych polderów od strony Zalewu Wiślanego;</p> <p>e) Jako alternatywę w przypadku przebudowy wałów przeciwpowodziowych przy ciekach na obszarze Żuław należałoby rozważyć także zwiększenie rozstawu wałów.</p> <p>f) Niezasadne wydają się przypisane do tego obszaru problemowego przedsięwzięcia polegające na regulacji (odbudowie koryta, przebudowie koryta, umacnianiu skarp) rzek wpływających na obszar żuławski – w szczególności rzeka Kumiela, Klepa, Kłodawa, Młynówka Marwicka, Babica. Są to silnie ingerujące w środowisko rzek (negatywne oddziaływanie na środowisko będzie silniejsze niż oszacowano w PZRP) działania, a tylko w niewielkim stopniu wpłyną na ryzyko powodziowe w obszarze problemowym - dopływ wody do obszaru problemowego;</p> <p>g) Istnieją rozwiązania techniczne umożliwiające skuteczne zabezpieczenie wałów przez rozkopywaniem przez bobry, bez konieczności przesiedlania bobrów ani redukcji ich populacji; takie działania zresztą w PZRP wskazano. Nie wymagają one poszukiwania alternatywy;</p> <p>h) Nowe wrota sztormowe mogą stosunkowo silnie oddziaływać na środowisko, ograniczając unikatową strefę mieszania się wód słodkich i wód morskich, co należy zaznaczyć i rozważyć przy indywidualnej ocenie „korzystności środowiskowej” tej inwestycji.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym Hot Spot Żuławy. W trakcie pracy nad Prognozą szczególną uwagę poświęcono okresowi projektowania poszczególnych przedsięwzięć z tego powodu, że wielu poważnych oddziaływań na środowisko można uniknąć poprzez zmianę sposobu realizacji przedsięwzięcia. Stosowne zalecenia w tym zakresie zostały sformułowane dla poszczególnych, zidentyfikowanych typów przedsięwzięć i zawarte w załączniku D.4 do Prognozy. Prognoza zawiera również zestaw możliwych rozwiązań alternatywnych w obrębie typów przedsięwzięć.</p>
78	DW	Klub przyrodników	<p>6. W obszarze problemowym Pruszcz Gdański:</p> <p>a) Podstawą ochrony powinny być działania zgrupowane w wariant rekomendowany nietechniczny;</p> <p>b) Jako alternatywę dla typowej regulacji Raduni należy rozważyć częściową renaturyzację doliny na odcinku przebiegającym przez Pruszcz Gdański, z usunięciem najbardziej konfliktowej zabudowy i z ukształtowaniem koryta w sposób zapewniający przeprowadzenie wód wezbraniowych, ale jednocześnie zbliżone do naturalnego zróżnicowanie morfologii koryta. Nie powinny być to tylko prace skoncentrowane na odmuleniu i remoncie istniejących umocnień, ale bardziej gruntowne przeprojektowanie odcinka rzeki przebiegającego przez miasto, z uwzględnieniem jej częściowej renaturyzacji;</p> <p>c) Jako alternatywę dla zbiorników retencyjnych należy zawsze rozważać zbiorniki suche/poldery, co do zasady sprawniejsze pod względem rezerwy powodziowej.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku Hot Spot Pruszcz Gdański. Ponadto, w Prognozie wskazano na potencjalne rozwiązania alternatywne w obrębie poszczególnych typów przedsięwzięć m.in. zbiorników wodnych.</p>

79	DW	Klub przyrodników	<p>7. W obszarze problemowym Wejherowo:</p> <p>a) Podstawą ochrony powinny być działania zgrupowane w wariant rekomendowany nietechniczny;</p> <p>b) Należy rozważyć także częściową renaturyzację korytarza ekologicznego we Władysławowie wzdłuż pot. Cedron, z usunięciem najbardziej konfliktowej zabudowy i z ukształtowaniem koryta w sposób zapewniający przeprowadzenie wód wezbraniowych, ale jednocześnie zbliżone do naturalnego zróżnicowanie morfologii koryta.</p> <p>c) Popieramy wybór suchego polderu zamiast kaskady na rz. Cedron;</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku Hot Spot Wejherowo.</p>
80	DW	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Dolna Wisła z Toruniem:</p> <p>a) Negatywnie oceniamy zaproponowany wariant i uważamy, że jest on niedopuszczalny z przyczyn środowiskowych;</p> <p>b) W szczególności, uważamy że budowa stopnia wodnego poniżej Włocławka tak silnie negatywnie oddziaływałaby na środowisko, że nie można będzie dopuścić jej do realizacji. Stopień oddziaływałby destrukcyjnie na obszary Natura 2000, a nawet gdyby rozważyć zezwolenie na jego budowę w trybie art 6.4 dyrektywy siedliskowej, to nie będzie to możliwe z powodu braku możliwości zapewnienia adekwatnej kompensacji. Zwracamy tu uwagę, że ew. stopień nie zapewniałby rezerwy powodziowej, a tylko podpierałby zapórę we Włocławku.</p> <p>c) Zasadnicze wątpliwości ze środowiskowego punktu widzenia budzą także „prace konserwacyjne w obrębie koryta wielkiej wody” na Dolnej Wiśle oraz odbudowa urządzeń regulacyjnych Wisły. Podstawą wartości przyrodniczych doliny Dolnej Wisły, chronionych m. in. w obszarach Natura 2000 jest właśnie „dziczejący” charakter koryta Wisły i jej międzywala; w tym krętość nurtu, występowanie przemiałów, wybojów i łach, znaczny stopień renaturyzacji dawnej zabudowy ostrogowej, mozaika zarośli i zadrzewień łęgowych w międzywalu. Interesem społecznym jest zachowanie i ochrona tych wartości, co należy uwzględnić.</p> <p>d) Jako rozwiązania alternatywne należy tu rozważyć:</p> <p>- ewentualne podwyższenie, a nie tylko remonty wałów,</p> <p>- rezygnację z ochrony niezabudowanych terenów rolniczych, także za obecnymi wałami, przy dostosowaniu gospodarki rolnej do możliwości okresowego zalewu.</p> <p>e) Rozważając prace w Ujściu Wisły, w tym przedłużanie i remont kierownic, trzeba uwzględnić, że:</p> <p>- ze względów środowiskowych konieczne jest zachowanie zespołu łach stożka ujściowego Wisły, tj. zachowanie procesu ich dynamicznego tworzenia się; łachy te wraz z zasiedlającą je fauną stanowią unikatową wartość przyrodniczą w skali europejskiej i są sednem obszarów Natura 2000 w Ujściu Wisły;</p> <p>- ze względów środowiskowych trzeba zachować także możliwie mało zmienioną strefę mieszaną się wód słodkich i morskich, chronioną tu jako siedlisko przyrodnicze estuarium.</p> <p>Z powyższych przyczyn uważamy, że koncepcja dla tego obszaru problemowego wymaga zasadniczego przepracowania. Dla problemu Włocławka należy rekomendować utrzymanie stanu istniejącego z niezbędnymi remontami, a nie budowę nowego stopnia. Jako alternatywę należy też rozważyć likwidację Zalewu Włocławskiego.</p> <p>Przedstawiona ocena zagrożenia w heksagonach sugeruje, że w ogóle należałoby zreinterpretować wyznaczenie obszaru problemowego. na większej części obszaru zagrożenie oceniono jako bardzo niskie lub niskie, a tylko w kilkunastu skupieniach jako</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W Prognozie RW Dolnej Wisły potraktowano ze szczególną uwagą ze względu na ilość i charakter inwestycji planowanych w tym regionie, potencjalną kumulację oddziaływań na środowisko oraz specyfikę tego regionu. W Prognozie wskazano warunki, pod jakimi mogą być realizowane inwestycje planowane w PZRP określając stopień negatywnego wpływu na realizację strategicznych celów ochrony środowiska, między innymi celu: "Ochrona bioróżnorodności", dla którego w tym regionie wodnym wskazano potencjalny konflikt z realizacją PZRP.</p> <p>Wskazane w uwadze zastrzeżenia dotyczące potencjalnego znaczącego negatywnego wpływu na środowisko realizacji stopnia wodnego poniżej Włocławka były brane pod uwagę przy opracowaniu Prognozy. Dlatego też, na I cykl planistyczny zaplanowano opracowanie niezbędnych, w kontekście środowiskowym, dokumentacji dotyczących realizacji przedsięwzięć hydrotechnicznych w obrębie Hot Spot Dolna Wisła z Toruniem.</p>
81	DW	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Świecie: wskazane jako alternatywa techniczna działania utrzymaniowe na 5 km odcinku Wdy nie przyniosą rozwiązania problemu, gdyż przyczyną powodzi w tym miejscu są wysokie stany Wisły powodujące cofkę lub ograniczenie możliwości odpływu wód Wdy – co będzie miało miejsce niezależnie od „stanu dna i brzegów” Wdy. Uważamy, że rekomendowane działania powinny być ograniczone do wariantu nietechnicznego.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była</p>
82	DW	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Gniew: wskazane jako alternatywa techniczna działania utrzymaniowe na Wierzycy byłyby bez znaczenia dla rozwiązania problemu, gdyż przyczyną powodzi w tym miejscu są wysokie stany Wisły powodujące cofkę lub ograniczenie możliwości odpływu wód Wierzycy – co będzie miało miejsce niezależnie od „stanu dna i brzegów” Wierzycy. Wierzycza powinna zostać pozostawiona w stanie możliwie najbardziej naturalnym.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Gniew.</p>
83	DW	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Nowe Miasto Lubawskie: wariant techniczny polegający na ingerencji w koryto Drwęcy i jej regulacji „w celu przystosowania do przeprowadzenia wód wezbraniowych” nie jest możliwy, ponieważ rzeka jest rezerwatem przyrody chronionym dodatkowo jako obszar Natura 2000. W rezerwacie przyrody ingeneracja tego typu co do zasady nie jest możliwa, niezależnie od oceny oddziaływania na środowisko. Zdecydowanie należy rekomendować w tym przypadku wariant nietechniczny w postaci mobilnych systemów ochrony przeciwpowodziowej.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot Nowe Miasto Lubawskie.</p>
84	DW	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym Grudziądz: przedstawiona kartograficznie ocena zintegrowanego zagrożenia w heksagonach sugeruje, że ten obszar w ogóle nie powinien być wskazywany jako problemowy, ze względu na względnie niewielki średni stopień zagrożenia.</p>	<p>Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia stopnia zagrożenia nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analizowano wpływ na realizację strategicznych celów ochrony środowiska wszystkich działań planowanych w ramach PZRP.</p>
85	DW	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym „Erozja brzegów morskich”: Ocena „korzystności środowiskowej” budowy opaski brzegowej w miejscowości Rewa (lub alternatywnie progów podwodnych) wymaga ponownego rozważenia z punktu widzenia wymogów ochrony ekosystemu Zatoki Puckiej – obejmujących w szczególności procesy transportu rumowiska kształtujące i utrzymujące tzw. Ryf Mew, a także wymagających odtworzenia roślinności szuwarowej i renaturyzacji strefy litoralu Zatoki Puckiej.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot "Erozja brzegów morskich".</p>
86	DW	Klub przyrodników	<p>W obszarze problemowym „Tereny nad Zalewem Wiślanym (zagrożenie od wód morskich)” kartograficzna diagnoza zagrożenia (mapa heksagonów) sugeruje, że ochrona powinna być skoncentrowana w kilku punktach, a w żadnym razie nie miałyby sensu ochrona wszystkich obszarów nad zalewem identyfikowanych jako narażone na niebezpieczeństwo powodzi. W szczególności, nieefektywna byłaby tu ochrona terenów rolniczych. Proponowane inwestycje w Przebrnie wymagają przynajmniej uzupełnienia ich uzasadnienia i wykazania, co miałyby chronić.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko. W kwestii argumentacji potrzeby realizacji określonych działań Prognoza odwołuje się do informacji, jakie umieszczono w kartach poszczególnych Hot Spotów, w tym przypadku jest to Hot Spot "Tereny nad Zalewem Wiślanym (zagrożenie od wód morskich)".</p>
87	DW	Klub przyrodników	<p>Zasadniczo sprzeczne z ideą planowania zarządzania ryzykiem powodziowym jest zamieszczenie w PZRP listy planowanych inwestycji przeciwpowodziowych których zasadność i potrzeba nie wynika z zastosowanego wnioskowania planistycznego, a które zestawione zostały wyłącznie na podstawie „życzeń” interesariuszy. Tymczasem, w analizowanym PZRP znalazły się takie listy, umieszczona jako załączniki 1.4, 2.4, 3.4, 4.4, 5.4 i 6.4 w ramach do załącznika 10.4 (sic!) do PZRP (tj. w kartach zlewni) i zatytułowana „Katalog działań technicznych ZPZ Zalewu Wiślanego i Zatok do dalszych analiz w ramach prac nad PZRP”.</p> <p>Listy te zestawione są z inwestycji „ujętych w Masterplanach” oraz „zgłoszonych do PZRP” przez rozmaite podmioty. Wskazać tu należy, że Masterplany nie mogą być w ogóle traktowane jako jakiegolwiek plany, są bowiem także tylko zestawieniami życzeń i zamiarów inwestycyjnych rozmaitych podmiotów, wstępnie ocenionych pod kątem ewentualnych oddziaływań środowiskowych, w tym w szczególności pod kątem oddziaływania na cele środowiskowe dla wód. Podobnie, z faktu zgłoszenia inwestycji do PZRP przez interesariuszy, nie wynika wcale, że inwestycja ta jego potrzebna do właściwego zarządzania ryzykiem powodziowym.</p> <p>Nie jest jasne, kiedy i w jaki sposób inwestycje te mają być poddane „dalszym analizom” i czy jest ryzyko, że znajdują się w ostatecznej wersji PZRP, tym samym umykając uwzględnieniu w konsultowanej wersji PZRP i w prognozie oddziaływania PZRP na środowisko.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>

88	GW	Klub przyrodników	<p>Zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej, PZRP sporządza się na podstawie map zagrożenia i ryzyka powodziowego. Mapy te muszą być sporządzone wg jednolitej metodyki przed rozpoczęciem prac nad PZRP i podane do publicznej wiadomości.</p> <p>Wymagane dyrektywą podejście do sporządzania PZRP to podejście up-down, polegające na identyfikacji i priorytetyzacji problemów na podstawie map ryzyka powodziowego, a następnie na poszukiwaniu rozwiązań tych problemów, zaczynając od problemów najbardziej priorytetowych.</p> <p>W przedstawionym do konsultacji projekcie PZRP dominuje tymczasem inne podejście, polegające na identyfikacji ryzyka powodziowego nie wg jednolitej metodyki map ryzyka, ale przede wszystkim na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dawniejszego, anulowanego ze względu na niezgodność z wymogami prawa środowiskowego UE, Programu Ochrony przed Powodzią w dorzeczu Górnej Wisły; - ankiet dostarczanych przez interesariuszy. <p>Takie informacje o ryzyku powodziowym są jednak niejednolite metodycznie, co uniemożliwia prawidłową priorytetzację problemów. Ocena ryzyka w skali gmin „metodą ankietową” jest odmienna niż ocena na podstawie map ryzyka (por. Ryc. 8 i9 w tekście projektu planu).</p>	<p>Weryfikacja określenia ryzyka i zagrożenia powodziowego nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
89	GW	Klub przyrodników	<p>Zamiast identyfikacji, na podstawie map ryzyka powodziowego, priorytetowych obszarów problemowych, a następnie poszukiwania dla tych obszarów rozwiązań za pomocą środków nietechnicznych i technicznych, w PZRP dla RW Górnej Wisły z góry przyjęto przyjęto, jak się wydaje, programy inwestycyjne na podstawie zamierzeń inwestycyjnych zgłoszonych przez różne podmioty.</p> <p>W tekście planu wspomniano wprawdzie o analizach ryzyka w siatce heksagonów i zestawiono tabelarycznie obszary problemowe, ale w przedstawionym do konsultacji materiale nie ma „kart obszarów problemowych” które zawierałyby mapy heksagonów, opisywałyby bliżej problem i przedstawiałyby oraz uzasadniałyby rekomendowane rozwiązanie każdego problemu wraz z możliwymi rozwiązaniami alternatywnymi.</p> <p>W konsekwencji w PZRP nie znajdujemy uzasadnienia, dlaczego optymalne zarządzanie ryzykiem powodziowym w tym regionie wodnym wymaga zastosowania akurat takich środków. W szczególności nie znajdujemy argumentacji, która przekonywałaby, że konieczne jest zastosowanie środków technicznych, w tym także środków znacząco negatywnie oddziałujących na środowisko. Znajdujemy natomiast, długie listy inwestycji „przewidywanych do realizacji”, zarówno na bieżący jak i na kolejny okres planistyczny. Ponieważ w PZRP dla tego regionu wodnego, odmiennie niż w pozostałych PZRP w Polsce, nie przedstawiono w ogóle informacji w układzie problem – rekomendowane rozwiązanie, nie ma w ogóle możliwości, by ocenić argumenty przemawiające za realizacją zestawionych w tych tabelach inwestycji.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
90	GW	Klub przyrodników	<p>Prawidłowe wydaje się deklarowane w rozdz. 12.2.2 podejście, polegające na preferowaniu zbiorników suchych, a nie „zbiorników wielofunkcyjnych”, ze względu na mniejsze oddziaływanie na środowisko, a większą rezerwę powodziową. Słusznie też przyjęto, że nie powinny być preferowane działania polegające na pogłębianiu koryt rzek.</p> <p>Priorytety te należałoby jednak odzwierciedlić w zestawieniu priorytetów w Tab. 27, a także w odpowiednich zestawieniach priorytetów w kartach poszczególnych zlewni.</p> <p>Z list inwestycji nie wynika jednak jasno, że wszystkie zbiorniki zaproponowane bardzo licznie, np. z zlewni Soły i Dunajca, to zbiorniki suche. Przeciwnie, wydaje się, że na liście proponowanych inwestycji ukrywają się także zbiorniki „wielofunkcyjne”, i to na niektórych rzekach, np. na Dunajcu, projektowane na masową skalę.</p> <p>Interesujące i być może korzystne środowiskowo rozwiązanie stanowić może kompleks polderów proponowanych nad Wisłą powyżej Krakowa oraz między ujściem Dunajca a Sandomierzem.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W trakcie pracy nad Prognozą szczególną uwagę poświęcono okresowi projektowania poszczególnych przedsięwzięć z tego powodu, że wielu poważnych oddziaływań na środowisko można uniknąć poprzez zmianę sposobu realizacji przedsięwzięcia. Stosowne zalecenia w tym zakresie zostały sformułowane dla poszczególnych, zidentyfikowanych typów przedsięwzięć i zawarte w załączniku D.4 do Prognozy. Prognoza zawiera również zestaw możliwych rozwiązań alternatywnych w obrębie typów przedsięwzięć.</p>
91	GW	Klub przyrodników	<p>Na liście proponowanych inwestycji znajdują się pozycje budzące istotne kontrowersje: Przywrócenie parametrów drogi wodnej Górnej Wisły – nie wiadomo, co ma wspólnego z ryzykiem powodziowym?</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
92			<p>Na liście proponowanych inwestycji znajdują się pozycje budzące istotne kontrowersje: „Udrożnienia koryt cieków”, „odbudowy cieków”, „usuwanie szkód powodziowych na ciekach”, „umocnienie skarp przez stabilizację dna rzeki”, „zabezpieczenie powodziowe doliny cieku”, „kształtowanie koryta Dunajca” – co w praktyce oznacza najprawdopodobniej działania regulacyjne na ciekach, mimo deklarowanego niskiego priorytetu dla działań tego typu;</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W załączniku nr D.4 do Prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji przedsięwzięć polegających na regulacji rzek i potoków oraz oczyszczaniu i utrzymaniu koryt rzecznych. Przedstawiono tam również sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania poczynając od etapu projektowania, poprzez etap realizacji aż po eksploatację wyodrębnionych typów przedsięwzięć.</p>
93			<p>Na liście proponowanych inwestycji znajdują się pozycje budzące istotne kontrowersje: „Zbiornik wodny na Dunajcu” w km 39+000 za 700 mln zł; „zbiorniki Gólkowice, Boczków, Tyłmanowa, Gierowa, Olszyny Zakliczyn, Melsztyn na Dunajcu” w większości o kosztach budowy 250 mln zł/zbiornik, co sugeruje wręcz zamiar kaskadyzacji rzeki – chronionej przecież jako rzeczny obszar Natura 2000! Zapisano także zamiar budowy 2 dalszych zbiorników na Czarnym Dunajcu.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p> <p>W załączniku nr D.4 do prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji przedsięwzięć polegających na budowie suchych zbiorników.</p>
94			<p>Na liście proponowanych inwestycji znajdują się pozycje budzące istotne kontrowersje: „Budowa zbiornika Grybów na rzece Biała Tarnowska” za 60 mln zł.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
95			<p>Na liście proponowanych inwestycji znajdują się pozycje budzące istotne kontrowersje: „Odbudowa koryta potoku Białka”</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
96			<p>Na liście proponowanych inwestycji znajdują się pozycje budzące istotne kontrowersje „Poprawa parametrów hydraulicznych międzywała w rejonie Sandomierza” – pod tą nazwą może kryć się masowa wycinka zadrzewień łęgowych, także w obszarach chronionej przyrody.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
97			<p>Na liście proponowanych inwestycji znajdują się pozycje budzące istotne kontrowersje „Budowa zbiorników retencyjnych Przybyńów, Smyków, Wólka Żabna, Duraczów, Brzożówka” – pierwszy z nich ma mieć powierzchnię zalewu 260 ha! „Budowa zbiornika wodnego Malice”</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>

98			Na liście proponowanych inwestycji znajdują się pozycje budzące istotne kontrowersje „Budowa zbiorników Sól Rostoka, Rajcza Dolna, Złatna, Kamesznica Bystra, Cichy, Leśna, Przyborów Koszarawa, Świnna Koszarawa, Sopotnia, Glinny, Krzyżówka w dorzeczu Soły”	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.
99			Na liście proponowanych inwestycji znajdują się pozycje budzące istotne kontrowersje „Budowa zbiornika retencyjnego Brodziaki na Czarnej Ładzie”	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.
100			W niektórych zlewniach, np. Soły, Dunajca, Sanu, bardzo licznie proponuje się nowe zbiorniki retencyjne, bez deklaracji że chodzi o zbiorniki suche. Taka skala budowy zbiorników, choćby nawet suchych, oznaczałaby bardzo poważne oddziaływanie na środowisko.	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Prognoza zawiera również zestaw możliwych rozwiązań alternatywnych w obrębie typów przedsięwzięć.
101			Na masową skalę zaplanowano budowę wałów. Mimo że generalnie jest to korzystniejszy sposób ochrony przed powodzią, niż regulacje rzek i budowa „wielofunkcyjnych” zbiorników, proponowana skala tych przedsięwzięć generuje wysokie ryzyko negatywnego oddziaływania przynajmniej niektórych z nich na środowisko i obszary chronione, w tym odcięcia od zalewów naturalnych terenów zalewowych.	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Prognoza zawiera również zestaw możliwych rozwiązań alternatywnych w obrębie typów przedsięwzięć.
102	GW	Klub przyrodników	Na liście proponowanych inwestycji znajdują się też pozycje zupełnie niemożliwe do oceny na podstawie ich nazwy (a innych informacji nie podano), np. „ <i>zestaw działań inwestycyjnych dla jednostki zadaniowej Z04 wynikających z analizy programu inwestycyjnego dla zlewni rzeki Nidy</i> ” lub „ <i>Zestaw działań inwestycyjnych WP++</i> ”.	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W trakcie analiz, celem oszacowania oddziaływania na środowisko, posługiwano się opisem planowanych przedsięwzięć zawartych w kartach Hot Spot oraz w innej dokumentacji, jeżeli była dostępna.
103	GW	Klub przyrodników	6. W konsekwencji, pomimo pozytywnej oceny niektórych deklaracji zapisanych w planie, jak również niektórych elementów zastosowanego podejścia, nie widzimy możliwości rzeczowej konsultacji tego PZRP, ponieważ nie przedstawiono w nim żadnego uzasadnienia wobec zaproponowanej listy inwestycji, a nawet nie przedstawiono informacji, które umożliwiłyby choćby wstępną ocenę tych inwestycji. Zastrzegamy, że dalsze uwagi złożymy po uzyskaniu takich informacji. Ujęcie inwestycji na „liście inwestycji” w tym planie nie może w żadnym razie być obecnie uznane za przesłankę „nadzędnego interesu społecznego” na użytek aktualizacji planu gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły.	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W trakcie analiz, celem oszacowania oddziaływania na środowisko, posługiwano się opisem planowanych przedsięwzięć zawartych w kartach Hot Spot oraz w innej dokumentacji, jeżeli była dostępna.
104	ŁW	Klub przyrodników	1. W priorytetach działań: a) Zwiększeniu retencji leśnej w zlewni należałoby nadać priorytet wysoki. Działanie to powinno jednak obejmować przede wszystkim ochronę i odtwarzanie bagien, torfowisk i oczek wodnych w lasach, odtwarzanie bagiennych warunków wodnych w borach bagiennych i olsach, renaturyzację drobnych cieków w lasach, tolerowanie piętrzeń i rozlewisk bobrowych, odtwarzanie zasobów martwego drewna w lasach, ograniczanie cięć zupełnych w gospodarce leśnej (por. uwagi ogólne do wszystkich planów); b) W tym regionie wodnym istnieją istotne potrzeby renaturyzacji koryt cieków i ich brzegów (zwłaszcza renaturyzacja cieków dawniej uregulowanych), jak również odtwarzania retencji dolin rzek (dotyczy głównie torfowych dolin małych cieków, które dawniej zostały uregulowane w sposób przyspieszający odpływ wody, podczas gdy woda powinna być maksymalnie zatrzymywana w torfach). Nie zgadzamy się z diagnozą, że te działania nie dotyczą tego regionu wodnego; c) Regulacje oraz prace utrzymaniowe rzek i potoków w tym regionie wodnym powinny otrzymać priorytet niski. W większości są to prace podejmowane przez WZMiUW w celu ułatwienia rolnikom gospodarki rolnej na gruntach torfowych i innych gruntach wilgotnych albo prace mające zapobiec erozji bocznej i migracji koryt cieków, a więc służące celom innym niż zarządzanie ryzykiem powodziowym. Z punktu widzenia ryzyka powodziowego większość planowanych prac tego typu będzie pogarszać, a nie poprawiać naturalną retencję cieków i zlewni; d) Podobnie, budowa i odtwarzanie systemów melioracji powinno otrzymać priorytet niski. W tym regionie wodnym budowa i odtwarzanie takich systemów służy niemal wyłącznie odwadnianiu gruntów rolnych, w szczególności gruntów torfowych. Z punktu widzenia ryzyka powodziowego większość planowanych prac tego typu będzie pogarszać naturalną retencję zlewni rolniczych.	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia priorytetów poszczególnych działań nie była przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analizowano wpływ na realizację strategicznych celów ochrony środowiska wszystkich działań planowanych w ramach PZRP bez względu na nadany im priorytet.
105	ŁW	Klub przyrodników	W tym regionie wodnym pozytywnie opiniujemy wariant rekomendowany, tj. skupienie się na metodach nietechnicznych pozwalających w porę przewidzieć, rozpoznać a co za tym idzie przygotować się do powodzi, ze szczególnym uwzględnieniem mobilnych systemów ochrony przeciwpowodziowej takie jak bariery, zapory czy grodzie przeciwpowodziowe. Podzielamy ocenę, że jest to wariant korzystny środowiskowo. W uzasadnieniu niezrozumiałe jest jednak wpisanie, że „Utrzymanie oraz zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni wymaga podjęcia działań polegających m. in. na ograniczeniu wycinki drzew i krzewów w dolinie i strefie przybrzeżnej do niezbędnego minimum i prowadzenie jej poza okresem lęgowym ptaków, rygorystyczne przestrzeganie zasad ochrony środowiska przy prowadzeniu prac w obrębie doliny rzecznej (używanie sprawnego technicznie sprzętu, korzystanie z istniejącej sieci dróg, itp.)” – wpis ten odnosi się do prac technicznych, a takowe przecież nie są rekomendowane? W naszej ocenie, w tym regionie wodnym, utrzymanie i zwiększenie retencyjności zlewni jest potrzebne i możliwe, ale przede wszystkim poprzez odtwarzanie ekosystemów mokradłowych zarówno w przestrzeni rolniczej jak i leśnej, ograniczenie odwadniania użytków rolnych i leśnych, lokalnie wymagające wręcz dostosowania sposobów prowadzenia gospodarki do wilgotnych i bagiennych warunków wodnych; w niektórych miejscach wymagające renaturyzacji cieków i likwidacji niektórych systemów odwadniających.	Prognoza wprowadza podział działań planowanych w ramach PZRP na te, które tworzą ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz inne działania systemowe - niezależnie od klasyfikacji jako techniczne czy nietechniczne w PZRP. W Załączniku nr D.1. do Prognozy (Analiza istotności) pokazano podstawy przyjętego w Prognozie podziału działań PZRP. Następnie wśród tych działań wyodrębniono 15 typów przedsięwzięć, które są planowane w PZRP i przez pryzmat tych typów dokonano oceny wpływu Planu na realizację strategicznych celów ochrony środowiska.
106	ŁW	Klub przyrodników	Co do rozważanego alternatywnego wariantu technicznego, nasze wątpliwości budzi pomysł „Odtworzeniu – kształtowaniu przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta rzeki Kierwiny, gm. Kivity oraz gm. Lidsbark Warmiński”. Z dostępnych nam danych na temat tej inwestycji nie wynika jasno, na czym polega inwestycja, ani jaki jest naprawdę jej cel. Z niektórych elementów uzasadnienia zamieszczonego w aPGW wynikałoby, że chodzi o zastąpienie istniejących rurociągów prowadzących wody cieku przez otwarte koryto; renaturyzację koryta cieku i utrzymanie naturalnych zalewów w okresie wiosennym - co byłoby środowiskowo i retencyjnie uzasadnione. Z innych elementów uzasadnienia wynika jednak, że chodzi o regulację cieku, której tylko towarzyszy przebudowa rurociągów (elementami prac są m. in. umacnianie brzegów kiszka faszynową itp.). Do prac regulacyjnych w ogóle nie podano ich uzasadnienia! W aPGW wskazano (w opisie środków minimalizujących), że środowiskowo najkorzystniejsze byłoby umożliwienie naturalnego wytworzenia się koryta cieku, tj. wypełnienie żwirem w nadmiarze i dopuszczenie naturalnych procesów, ale z opisu nie wynika, by zastosowano to rozwiązanie, jak również nie wynika, czemu tej alternatyw nie zastosowano. Zastrzeżenia powyższe zgłaszamy jednak tylko na marginesie, ponieważ wariant zawierający to zadanie nie jest rekomendowany; jego samodzielne znaczenie dla ograniczenia ryzyka powodziowego w skali zlewni wydaje się niewielkie.	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Wspomniana inwestycja, na podstawie posiadanych informacji nie została ona uznana za zasadną do realizacji w ramach PZRP.

107	Uwagi ogólne	Klub przyrodników	<p>Wdrażając Dyrektywę Powodziową UE i wprowadzone w niej podejście, plany zarządzania ryzykiem powodziowym po raz pierwszy w historii Polski prezentują kompleksowe podejście do zarządzania ryzykiem, nie ograniczając go tylko do „ochrony przeciwpowodziowej”. Ten zasadniczy fakt oceniamy pozytywnie. Na uznanie zasługuje szeroki wachlarz rozważonych i zastosowanych działań oraz zaproponowanych instrumentów.</p> <p>Z uznaniem przyjmujemy w szczególności zastosowane w szerokim zakresie w większości PZRP rekomendacje dotyczące zagospodarowania przestrzennego, dotyczące w sposób ograniczający możliwość lokalizacji wrażliwych elementów zagospodarowania w miejscach narażonych na powódź.</p> <p>Korzystne jest zaproponowanie w szerokim zakresie mobilnych systemów ochrony przeciwpowodziowej jako alternatywy dla tradycyjnej ochrony przed powodzią opartej na obwałowaniach i zbiornikach, jak również zwrócenie dużej uwagi na przygotowanie infrastruktury i zabudowań do powodzi.</p> <p>Korzystne jest także podkreślanie roli retencji obszarowej i dolinowej.</p> <p>Najważniejsze jest w naszej opinii przełamanie dotychczasowego, anachronicznego i mało skutecznego podejścia, polegającego na maksymalizacji „ochrony przed powodzią” tylko za pomocą środków technicznych. Plany pokazują, że taka ochrona może być co najwyżej wąskim wycinkiem rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej, a poza tym że wcale nie wszędzie i nie zawsze jest zasadna. Generalnie więc sporządzenie planów przyjmujemy jako początek pozytywnego przełomu w podejściu do zagadnienia zarządzania ryzykiem powodziowym w Polsce.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W Prognozie podkreślano nie tylko potencjalne negatywne skutki w środowisku, jakie mogą zaistnieć w wyniku realizacji zapisów PZRP ale również oddziaływania o charakterze pozytywnym. Odniesienie do proponowanych w PZRP rekonmendacji w zakresie m.in. planowania przestrzennego znalazły swoje odzwierciedlenie m.in. w rozdziale dotyczących potencjalnych skutków w środowisku w wyniku braku realizacji PZRP.</p>
108	Uwagi ogólne	Klub przyrodników	<p>2. Sednem planów zarządzania ryzykiem powodziowym jest priorytetyzacja ochrony przed powodzią, tj. uznanie, że niektóre tereny powinny być chronione przed powodzią, ale na innych powódź powinna być zaakceptowana. Planowanie oparte powinno być na podejściu up-down, polegającym na identyfikacji i priorytetyzacji problemów na podstawie analizy ryzyka powodziowego, a następnie poszukiwania rozwiązań tych problemów, zaczynając od najbardziej priorytetowych. Ochrona wielu terenów przed powodzią jest i powinna być niepriorytetowa, albo wręcz jest niezasadna ekonomicznie, gdyż jej koszty przekraczają wartość oczekiwaną ewentualnych strat powodziowych. Słusznie więc, przynajmniej w niektórych planach:</p> <p>a) Zastosowano w tym cyklu planistycznym podejście polegające na ograniczeniu zakresu analizy ryzyka i w konsekwencji ograniczeniu zakresu planowania do niektórych, najpilniejszych rzek;</p> <p>b) W PZRP zastosowano podejście polegające na identyfikacji „obszarów problemowych” (HOT SPOTS) i próbach rozwiązywania problemów tych obszarów;</p> <p>c) „Wariant rekomendowany” ograniczono jest do działań które, przynajmniej zdaniem Autorów PZRP, są najodpowiedniejsze dla rozwiązania zidentyfikowanych problemów</p> <p>Nawet jeśli polemizujemy ze szczegółami zaproponowanych w taki sposób rozwiązań, to doceniamy, że tak zbudowana koncepcja zarządzania ryzykiem powodziowym ma swoją logikę.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Punktem wyjścia w ocenie były działania planowane do realizacjiw ramach poszczególnych Hot Spotów, a następnie ocena była antycypowana na poziom regionu wodnego i całego obszaru dorzecza.</p>
109	Uwagi ogólne	Klub przyrodników	<p>Niestety, podejście takie nie dotyczy wszystkich projektów PZRP. Kilka planów zbudowano w rzeczywistości w odmienny sposób, wychodząc od listy „zamierzeń inwestycyjnych” rozmaitych podmiotów, a następnie próbując dopasowywać te zamierzenia do któregoś z celów zarządzania ryzykiem, niekoniecznie analizując przy tym ich znaczenie dla osiągnięcia tych celów.</p> <p>W konsekwencji, w niektórych planach koncepcja zarządzania ryzykiem powodziowym przedstawiona w tym PZRP została nadmiernie dominowana przez rozwiązania techniczne; a’priori przyjęto, że rozwiązania nietechniczne będą traktowane tylko jako komplementarne i uzupełniające. W rezultacie wśród rekomendowanych działań dominują działania niekorzystne środowiskowo. Konsekwencją zastosowanego podejścia, polegającego na sztucznym dopasowaniu istniejących już wcześniej zamierzeń inwestycyjnych do obszarów problemowych ryzyka powodziowego, jest w kilku planach uderzający brak logiki niektórych rekomendowanych rozwiązań. Przejawia się on w:</p> <ul style="list-style-type: none">- identyfikowaniu rzekomych „obszarów priorytetowych” bez związku z dokonaną oceną ryzyka powodziowego, a w miejscach gdzie akurat istnieje zamierzenie realizacji inwestycji, która może być podciągnięta pod nazwę „przeciwpowodziowej”,- rażącej nieadekwatności proponowanych rozwiązań do zidentyfikowanego stopnia i rozkładu przestrzennego zidentyfikowanego ryzyka powodziowego.	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
110	Uwagi ogólne	Klub przyrodników	<p>W niektórych PZRP logika planowania jest także niweczona przez próby umieszczenia w planie nie tylko listy działań rzeczywiście priorytetowych dla ograniczenia ryzyka, ale także szerokiej „listy życzeń” zgłaszanych ze strony interesariuszy, tj. listy przedsięwzięć które rozmaici interesariusze chcieliby zrealizować i uważają że są one związane z ochroną przeciwpowodziową. Tymczasem, dla dobrze rozumianego zarządzania ryzykiem powodziowym wiele z tych inwestycji jest bez znaczenia lub jest wręcz niecelowych. Niektóre z tych inwestycji są wręcz szkodliwe dla zarządzania ryzykiem, np. niektóre regulacje i odmulenia rzek, które przyspieszałyby spływ wody ograniczając retencję dolinową i korytową, tym samym zwiększając ryzyko powodziowe poniżej. Niektóre z tych inwestycji służą innym celom pod pretekstem ochrony przed powodzią, jak np. wiele proponowanych przez samorządy „wielofunkcyjnych” zbiorników retencyjnych, w rzeczywistości nie mających istotnej rezerwy powodziowej, czy regulacje rzek mające w rzeczywistości cele żeglugowe, a nie przeciwpowodziowe.</p> <p>Dla dobra planów zarządzania ryzykiem powodziowym, uważamy, że projekty planów powinny być „oczyszczone” pod tym kątem, tj. że PZRP należy ograniczyć do logicznie wywiedzionych koncepcji ograniczenia ryzyka powodziowego na obszarach priorytetowych, a z planów należy usunąć wszystko, co wykracza poza ten zakres.</p> <p>W przeciwnym razie sens sporządzania planów będzie zniweczony.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
111	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	<p>W działaniu 1 – Zwiększanie retencji leśnej w zlewni, proponuję przeredagować opis na „Zwiększenie retencji leśnej w zlewni poprzez zalesianie terenów, ochronę i odtwarzanie bagien, torfowisk i oczek wodnych w lasach, odtwarzanie bagiennych warunków wodnych w borach bagiennych i olsach, renaturyzację drobnych cieków w lasach, tolerowanie piętrzeń i rozlewisk bobrowych, odtwarzanie zasobów martwego drewna w lasach, ograniczanie cięć zupełnych w gospodarce leśnej”. W opisie przyczyny wdrożenia działania dodać także, że zbyt szybki odpływ wody z lasów jest powodowany przez stale istniejące, a zbędne obecnie z punktu widzenia ekosystemowego podejścia do gospodarki leśnej, rowy odwadniające w olsach i borach bagiennych i innych lasach wilgotnych, a także rowy odwadniające bagna i torfowiska śródleśne. Proponowany opis lepiej i pełniej odda zestaw działań możliwych do wdrożenia w gospodarce leśnej w celu zwiększenia retencji leśnej.</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p> <p> Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.</p>
112	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	<p>6. W działaniu 2. - Ochrona/ zwiększanie retencji na obszarach rolniczych, proponuję dodać:</p> <p>a) „Utrzymywanie wysokiego uwodnienia, w tym zagadnienia gruntów torfowych, w tym dostosowanie upraw i metod gospodarki rolnej do wysokiego uwodnienia gruntów”. Głównym powodem ograniczenia retencji na torfowych gruntach rolnych jest, prowadzone w celu ułatwienia gospodarki rolnej, odwadnianie terenów rolniczych, w tym torfowisk w dolinach rzek. Bywa to powodem regulacji rzek w celu przyspieszenia odpływu wody. Skutkiem jest murzenie i degradacja torfów, powodująca znaczny spadek możliwości retencji wody w torfach;</p> <p>b) „Likwidacja wybranych systemów drenażu gruntów oraz wprowadzanie zadrzewień i zarośli śródpolnych” – jest to podstawowe działanie mogące zwiększyć retencję na mineralnych gruntach rolnych;</p> <p>c) „Tolerowanie piętrzeń i rozlewisk bobrowych” – jest to efektywny sposób naturalnej retencji wody, tak w krajobrazie leśnym jak i rolniczym, wart zaakceptowania nawet pewnych strat gospodarczych w wyniku zalewania i zabagnienia terenu.</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p> <p> Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.</p>
113	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	<p>W działaniu 19 – Renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów, proponuję dodać „W miarę możliwości odtworzenie i umożliwienie przebiegu naturalnych procesów korytotwórczych, w tym procesów erozji i akumulacji oraz bocznej migracji koryta rzeki”. Skuteczna renaturyzacja cieków to nie tylko ukształtowanie określonych struktur, ale także ożywienie procesów, które w sposób dynamiczny kształtują naturalną strukturę koryta; tylko wówczas efekty renaturyzacji, w tym równowaga hydrodynamiczna będą mogły być trwałe. Naturalna równowaga hydrodynamiczna cieków wymaga m. in. lokalnego zachodzenia procesów erozji i akumulacji, w tym lokalnie erozji bocznej – gdzieś przecież muszą istnieć źródła transportowanych i akumulowanych przez ciek osadów. Równowaga hydrodynamiczna oznacza m. in. lokalne tworzenie się odsypów, łach, namulisk, wybojów, głębozczków i wyrw, które są właśnie naturalnymi elementami morfologii koryta cieków i tak powinny być postrzegane – równowaga polega na dynamicznej trwałości koryta rzeki, ale nie na jego zupełnej niezmienności. Podejście takie powinno być szerzej uwzględnione w działaniach renaturyzacyjnych.</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p> <p> Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.</p>
114	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	<p>W działaniu 20 - Odtwarzanie retencji dolin rzek, proponuję:</p> <p>a) Wykreślić zdanie „niedopuszczanie do zarastania koryt tzw. „wielkiej wody”, w tym szczególnie międzywali”. Z punktu widzenia retencji dolinowej, spowalnianie przepływu wielkiej wody przez roślinność terenu zalewowego jest akurat pozytywne (może spłaszczać falę powodziową). Oczywiście, skutkiem takiego spowolnienia mogą być lokalne podpiętrzenie wody powyżej, ale jest to odrębne zagadnienie.</p> <p>b) Dodać „przywracanie terenów pod zalew wodami powodziowymi poprzez przywracanie naturalnych funkcji dolinom rzek, w szczególności poprzez likwidację obwałowań oraz ograniczenie regulacji, odmulania i pogłębiania rzek”. Dla odtworzenia naturalnych zjawisk zalewowych (a tym samym naturalnej retencji dolinowej) w dolinach rzek, szczególnie rzek nieobwałowanych korzystne jest dopuszczenie do spontanicznej renaturyzacji rzek i osiągnięcia ich równowagi hydrodynamicznej, do czego potrzebne jest zaprzestanie powtarzalnych ingerencji pogłębiających koryto rzeczne, a tym samym przyspieszających spływ wody. To właśnie takie ingerencje są obecnie podstawowa przyczyna ograniczenia retencji dolinowej (należy to także ująć w opisie przyczyny wdrożenia działania).</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p> <p> Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.</p>

115	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 44 - Wypracowanie wytycznych dotyczących warunków ewentualnej odbudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, a także w działaniu 42 - Usprawnienie „systemu” przywracania funkcji infrastruktury po powodzi, proponuję dodać i wyraźnie zaznaczyć, że zasadność i celowość odbudowy obiektów budowlanych zniszczonych przez powódź na obszarach zagrożonych powodzią nie jest oczywista i powinna być każdorazowo weryfikowana. Tj. również do odbudowy powinny się stosować zaproponowane jako załącznik do PZRP Wytyczne „Lokalizacyjne i techniczne aspekty zabudowy na obszarach zagrożenia powodziowego”.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Odniesienie do proponowanych w PZRP rekomendacji w zakresie m.in. wskazanych w uwadze wytycznych znalazły swoje odzwierciedlenie m.in. w rozdziale dotyczących potencjalnych skutków w środowisku w wyniku braku realizacji PZRP.
116	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 24 - Regulacje oraz prace utrzymaniowe rzek i potoków, zwracam uwagę, że zapobieganie erozji bocznej i dennej, w tym zmianom koryta rzek, wykracza poza zarządzanie ryzykiem powodziowym. Powódź jest to czasowe pokrycie wodą terenu, który normalnie nie jest pokryty wodą, zarządzanie ryzykiem powodziowym jest w konsekwencji zarządzaniem ryzykiem wynikającym z zalania terenu przez wodę. Nieuprawnione jest rozszerzanie zakresu zarządzania ryzykiem powodziowym i zakresu PZRP na zarządzanie ryzykiem wynikającym z procesów erozji i akumulacji generowanych przez płynącą wodę, nawet gdy procesy te są wzmacniane przy wysokich stanach wód. Podkreślić należy, że procesy te, a także procesy migracji koryt rzek, są procesami naturalnymi, tworzącymi zróżnicowanie morfologiczne koryt rzecznych, ważnymi dla ekosystemów rzek (tj. dla ich stanu ekologicznego). Rola działania 24 w zarządzaniu ryzykiem powodziowym powinna więc być ograniczona do umożliwienia przeprowadzenia wód wezbraniowych przez tereny wrażliwe na zalew. Celem tego działania w PZRP nie powinna być „stabilizacja koryt rzek”, gdyż to wykracza poza zakres PZRP.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
117	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 25 - Ochrona brzegów morskich przed erozją i powodzią od strony morza, należy usunąć elementy ochrony przed erozją, gdyż ochrona przed erozją wykracza poza zakres PZRP. W szczególności, zabezpieczanie klifów przed erozją nie ma nic wspólnego z ryzykiem powodziowym. Z działaniem tym częściowo dubluje się działanie 62 - Ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza, które w ogóle wykracza poza zakres PZRP.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
118	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 26 - <i>Budowa i odtwarzanie systemów melioracji</i> , zwracam uwagę, że zapobieganie „lokalnym podtopieniom spowodowanym zniszczeniem urządzeń melioracyjnych w tym sieci drenarskich” nie powinno być w ogóle przedmiotem zarządzania ryzykiem powodziowym. Zapobieganie takim podtopieniom, jak również odbudowa urządzeń odwadniających, niewłaściwie konserwowanych i utrzymywanych, będzie powodować spadek retencyjności zlewni i zwykle będzie niekorzystana dla zarządzania ryzykiem powodziowym.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
119	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 27 - <i>Dostosowanie koryta wód powodziowych do wielkości przepływu</i> , zwracam uwagę, że podpiętrzenie wód powodziowych przez koryto o ograniczonej przepustowości z jednej strony zwiększa zagrożenie dla obszarów tego podpiętrzenie, ale z drugiej strony stanowi retencję korytową, zmniejszając zagrożenie dla terenów poniżej. Nie zawsze takie podpiętrzenie jest więc niepożądane z punktu zarządzania ryzykiem.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
120	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 29 - Poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej, należy zastrzec, że utrzymywanie i odtworzenie funkcjonalności urządzeń wodnych powinno co do zasady być poprzedzane analizą ich dalszej przydatności. Niektóre urządzenia wodne w Polsce straciły sens swojego istnienia i są zbędne, a mimo to są utrzymywane i remontowane. W przypadku niektórych urządzeń, ich zły stan stał się powodem powstania ważnych nowych walorów środowiskowych i przyrodniczych, co należy brać pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o odbudowie / odtworzeniu takich urządzeń.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
121	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 64 - Prowadzenie akcji lodołamania oraz prowadzenie zabiegów w ujściowych odcinkach rzek, poprawiających swobodny odpływ kry lodowej podczas akcji lodołamania w celu zapobiegania zatorom lodowym, zwracam uwagę na konieczność dostosowania parametrów technicznych lodołamaczy do warunków hydrograficznych rzeki, a nie odwrotnie. Zamiast „nieodpowiednia głębokość dla pracy lodołamaczy” należałoby więc napisać „nieodpowiednie parametry istniejących lodołamaczy (zbyt duże zanurzenie w porównaniu do parametrów hydrograficznych rzeki)”.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
122	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 71 - Ochrona obszarów depresyjnych polderowych przed powodzią wewnątrzpolderową, uważamy że w warunkach wewnątrzpolderowych nie jest i nie będzie możliwe za pomocą środków technicznych zupełne wyeliminowanie powstawania podtopień np. w przypadku deszczy nawalnych; zarówno struktura upraw rolnych, jak i lokalizacja zabudowań powinna być więc zawsze dostosowywana do takiego ryzyka, co należałoby uwzględnić w opisie działania.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
123	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	Odnośnie działania 53 - <i>Opracowanie szczegółowych warunków, pod jakimi dyrektor Urzędu Morskiego będzie mógł zezwolić, na podstawie art. 37 ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej i administracji morskiej, na wykorzystanie pasa technicznego do celów innych niż wymienione w art. 36 ust 2 pkt 1 tej ustawy</i> , zwracamy uwagę że nadmierna urbanizacja w strefie nadmorskiej jest nie tylko problemem ochrony przeciwpowodziowej, ale także krytycznym problemem zintegrowanego zagospodarowania strefą przybrzeżną W skali Polski, z punktu widzenia ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego, na całej długości wybrzeża należałoby obecnie hamować, a nie umożliwiać urbanizację. Uważamy więc, że – także ze względu na synergię z innymi wymogami ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego – pas techniczny powinien być bardzo rygorystycznie chroniony przed zabudową, co także dobrze służy ograniczaniu zagrożenia powodziowego od strony morza. Sugerujemy preredagowanie opisu działania, tak by nie sugerował możliwości większej uległości wobec „dużej presji potencjalnych inwestorów”.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Zwrócono między innymi uwagę na potrzebę ograniczenia zabudowy na terenach w bliskim sąsiedztwie brzegu morskiego.
124	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 56 - <i>Prowadzenie zabiegów ochrony biotechnicznej</i> [brzegu morskiego], sugerujemy rozszerzyć opis działania na renaturyzację wydm, w tym odtwarzanie procesów eolicznych kształtujących wydmy. Współczesna wiedza geomorfologiczna nie potwierdza dawnych poglądów, że wydmy powstają wyłącznie z pasku nanoszonego przez morze i jednokierunkowo nawiewanego z plaży, w związku z czym wymagają co najwyżej stabilizacji nawianego piasku. Geneza wydym okazuje się bardziej złożona, a w ich powstawaniu biorą udział procesy transportu eolicznego zarówno od plaży jak i od zalepcza. Istnienie pasma żywych i narastających wydym nadmorskich wymaga nie tylko odmorskiej dostawy piasku, ale także istnienia szerokiej strefy naturalnych, nie zalesionych i nie utrwalonych wydym. Dlatego elementem biotechnicznego kształtowania wydym może w niektórych sytuacjach być także renaturyzacja takiej strefy, poprzez usuwanie zarośli, zadrzewień lub lasów gatunków obcych (np. róży pomarszczonej, kosodrzewiny, sosny czarnej).	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
125	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 58 - <i>Budowa lub przebudowa konstrukcji hydrotechnicznych ochrony brzegu zniszczonych w wyniku sztormów</i> , należy zastrzec, że odbudowa powinna być poprzedzona oceną zasadności dalszego istnienia każdej takiej konstrukcji, uwzględniając także jej pośrednie oddziaływanie na inne odcinki brzegu (tj. zakłócenia, jakie istnienie danej konstrukcji wprowadza do procesów transportu rumowiska, także w kierunku wzdłuż wybrzeża morskiego).	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
126	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	W działaniu 61 – <i>Regulacje oraz prace utrzymaniowe rzek i potoków w odcinkach ujściowych</i> , można wyobrazić sobie że takie działania mogą umożliwić odpływ wód wezbraniowych i ograniczać ryzyko zatorów lodowych, jednak nie jest jasne, w jaki sposób miałyby zmniejszać ryzyko powodzi cofkowych. Na marginesie zwracamy tu uwagę na bardzo silne i nieuniknione negatywne oddziaływanie takich działań na środowisko, ponieważ niejako z definicji są one zawsze zlokalizowane w chronionym siedlisku przyrodniczym estuariow, a procesy, którym to działaniu ma zapobiegać (powstawanie stożków ujściowych, naturalna dynamika ujścia, okresowe cofki) są właśnie procesami decydującymi o wartościach przyrodniczych stref ujściowych. Problem ten warto zasygnalizować i podkreślić w opisie działania.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.

127	Uwagi ogólne katalog działań	Klub przyrodników	<p>Sugerujemy, by katalog proponowanych instrumentów rozszerzyć o instrumenty sprzyjające rozproszonej retencji zlewniowej na obszarach rolniczych i leśnych, która powinna polegać przede wszystkim na odtwarzaniu i utrzymywanie wysokiego uwilgotnienia obszarów mokradłowych. Pożądane instrumenty to np.:</p> <p>a) Jasne podstawy prawne umożliwiające, w ramach szeroko rozumianej gospodarki leśnej, odstąpienie od gospodarczego użytkowania (pozyskiwania drewna) lasów na siedliskach bagiennych (borów bagiennych lasów bagiennych i olsów) i wykorzystywaniu ich jako obszarów retencji wody w krajobrazie leśnym. Takie podejście jest zresztą w coraz szerszym zakresie przyjmowane w Lasach Państwowych w praktyce;</p> <p>b) Jasne podstawy prawne umożliwiające zgodne z prawem formalne przekształcenie gruntu leśnego w bagno; co niekiedy jest potrzebne dla skutecznej retencji wody w mokradłach śródleśnych i merytorycznie jest często akceptowane przez leśników, obecnie może jednak nasuwać problemy formalne;</p> <p>c) Uzupełnienie mechanizmów Programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich o pakiet płatności za utrzymywanie bagiennych warunków wodnych na torfowych użytkach zielonych. Płatność taka, choć służyłaby także retencji wody, ma również uzasadnienie „klimatyczne”, ponieważ takie warunki wodne są jednym sposobem konserwacji i ochrony złóż torfu pod użytkami rolnymi, a tym samym zapobieżenia emisji CO2 z przesuszonych i rozkładających się torfów;</p> <p>d) Zastąpienie mechanizmu odszkodowań za szkody powodowane przez bobry, w zakresie zalewania i podtapiania gruntów, mechanizmem płatności za zapewniane w ten sposób „usługi ekosystemowe” polegające na retencji wody w rozlewiskach bobrowych.</p>	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.
128	Uwagi ogólne kontekst PZRP	Klub przyrodników	<p>W opisach relacji PZRP z innymi obszarami działań proponujemy zwrócić dodatkowo uwagę na:</p> <p>a) Potencjalną, choć nie wykorzystaną w PROW na lata 2014-2020, synergię z polityką rozwoju obszarów wiejskich. W szczególności, działania Wspólnej Polityki rolnej mające na celu ochronę klimatu powinny mieć na celu zachowanie i zabezpieczenie przed degradacją torfów pod użytkami rolnymi, co wymaga utrzymania i odtworzenia pełnego uwodnienia torfów, a tym samym retencję wody w zlewniach rolniczych;</p> <p>b) Istniejącą synergię z wymogami przyjętych w PROW programów rolnośrodowiskowo-klimatycznych, obejmującymi m. in. zakaz odwadniania, także poprzez odbudowę i odtwarzanie melioracyjnych systemów odwadniających – przyczynia się to do ulepszenia retencji w zlewniach rolniczych;</p> <p>c) Potencjalne relacje ze zrównoważonym rozwojem rybactwa, którego formą jest również wędkarstwo: niektóre działania PZRP jak renaturyzację rzek czy odtwarzanie łączności rzek z ich obszarami zalewowymi mogą wpływać korzystnie na ichtiofaunę rzek będącą potencjalnym przedmiotem rybactwa i wędkarstwa; podczas gdy inne działania (regulacje, zbiorniki retencyjne) mogą wpływać znacząco negatywnie;</p> <p>d) Synergię z polityką klimatyczną w sferze ochrony torfowisk (co wymaga odtworzenia ich pełnego uwodnienia) – będącej zarówno ochroną przed emisją CO2 z przesuszonych torfów, jak i retencją wody;</p> <p>e) Możliwe konflikty z ochroną różnorodności biologicznej – w szczególności w przypadku ujęcia w PZRP przedsięwzięć z zakresu regulacji rzek, udrażniania (utrzymywania) rzek, budowy zbiorników retencyjnych, ochrony brzegu morskiego;</p> <p>f) Charakter Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły – nie powinny one być określane i traktowane jako „dokumenty planistyczne”, gdyż stanowią tylko analizę list inwestycji zgłoszonych przez różne podmioty pod kątem prawdopodobieństwa znaczących oddziaływań na wody. Masterplany nie analizują celowości inwestycji ani ich przydatności poszczególnych inwestycji dla osiągnięcia jakichkolwiek celów, dlatego nie mają w ogóle cech „planów”;</p>	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.
129	Uwagi ogólne kontekst PZRP	Klub przyrodników	<p>Przedstawiane jako jedno z uwarunkowań PZRP, uwarunkowania hydromorfologiczne osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego wód nie są ograniczone do ciągłości ekologicznej, jak również nie są ograniczone tylko do ciągłości cieków wykorzystywanych przez ryby wędrownie (wrażliwe). W szczególności:</p> <p>g) Niemal wszystkie gatunki ryb w swoim cyklu życiowym migrują co najmniej między różnymi odcinkami rzek; wymagania ekologiczne dla tarlisk często nie pokrywają się z wymaganiami ekologicznymi bytowania ryb poza okresem tarła. Dotyczy to nie tylko gatunków dwuśrodowiskowych (migrujących między morzem a wodami śródlądowymi), ale niemal wszystkich gatunków ryb (migrujących pomiędzy różnymi częściami wód śródlądowych). Zapotrzebowanie ichtiofauny na ciągłość ekologiczną wód jest więc znacznie szersze, niż wskazane w opracowaniu „Ocena potrzeb i priorytetów udrożnienia ciągłości morfologicznej rzek na obszarach dorzeczy w kontekście osiągnięcia dobrego stanu i potencjału ekologicznego JCWP (Jednolitych Części Wód Powierzchniowych)”. Brak znaczenia rzeki dla gatunków dwuśrodowiskowych nie oznacza, że ciągłość ekologiczna jest zbędna dla osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego;</p> <p>h) W wielu rzekach powodem niższego niż dobry stanu ekologicznego są najprawdopodobniej przekształcenia (uproszczenia) hydromorfologiczne, niekoniecznie mające charakter barier ekologicznych; często mają one charakter uproszczeń morfologicznych koryta, co skutkuje brakiem odpowiednich mikrosiedlisk dla poszczególnych organizmów. Ten problem nie w pełni został zidentyfikowany także w aPGW.</p>	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.
130	Uwagi ogólne ocena ryzyka powodziowego	Klub przyrodników	<p>Mimo że PZRP i ocena ryzyka z założenia koncentrują się na negatywnych konsekwencjach powodzi, warto zaznaczyć, że dla niektórych ekosystemów ich okresowe zalewanie (stanowiące „pokrycie przez wodę terenu, który normalnie nie jest pokryty wodą) lub niszczenie przez płynącą wodę, jest czynnikiem pozytywnym, a wręcz decydującym o istnieniu i właściwym stanie takich ekosystemów. Zdajemy sobie sprawę z braku możliwości uwzględnienia powyższego w obecnych PZRP, sugerujemy jednak by w kolejnej ocenie ryzyka powodziowego zidentyfikować i zaznaczyć na mapach ryzyka powodziowego ekosystemy i elementy przyrody, dla których powódź jest zjawiskiem pozytywnym. Będą to w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">- lasy łęgowe (siedliska przyrodnicze 91E0 i 91F0) oraz łęgowe zarośla wierzb w dolinach rzecznych – zależne od okresowych zalewów,- łąki selenicowe (siedlisko przyrodnicze 6440) i inne typy łąk zalewowych w dolinach rzecznych oraz błonia nadrzeczne o charakterze pastwisk – zależne od okresowych zalewów;- murawy naspiaskowe (siedlisko przyrodnicze 6210) na piaskowych osadach aluwialnych w dolinach rzecznych – zależne od osadów tworzonych okresowo pod wpływem zalewów;- kamieńce (siedliska przyrodnicze 3220, 3230, 3240) – tworzone w wyniku transportu rumowiska głównie przez wody wezbraniowe, a także wymagające okresowego przemodelowywania i odświeżania przez wody wezbraniowe;- muliste brzegi rzek (siedlisko przyrodnicze 3270) – wymagające okresowego „odświeżania” co zapewniają m. in. wody wezbraniowe;- podcięcia erozyjne na brzegach rzek brzegów rzek (ważne siedliska niektórych gatunków roślin i ptaków. <p>W związku z powyższym, sama analiza narażenia form ochrony przyrody na zalanie jest trudna do interpretacji – dla niektórych form ochrony przyrody powódź może być zagrożeniem, dla innych jednak (a jak się wydaje dotyczy to większości form ochrony przyrody w dolinach rzecznych) będzie czynnikiem pozytywnym, a nawet wręcz niezbędnym.</p> <p>W/w zagadnienia muszą być uwzględnione w prognozie oddziaływania planów zarządzania ryzykiem powodziowym na środowisko. Prognoza ta musi m. in. badać, w jakim stopniu przewidywane ograniczenie ryzyka powodziowego spowoduje ograniczenie zalewów tych ekosystemów i elementów przyrody, dla których takie zalewy są pozytywne lub wręcz niezbędne.</p> <p>Prowizorycznie, w aktualnych planach, pozytywnie oceniamy fakt, że w dalszych analizach ryzyka powodziowego, w ramach kategorii oddziaływania na środowisko, wzięto pod uwagę tylko ryzyko zalania obiektów antropogenicznych które byłyby źródłem zagrożeń środowiskowych, a nie brano pod uwagę ryzyka zalania chronionych obszarów przyrodniczych – uważamy, że jest to rozwiązanie lepsze, niż branie pod uwagę „potrzeby ochrony chronionych obszarów przyrodniczych przed powodzią”, ponieważ dla takich obszarów okresowe naturalne zalewy wodami rzecznyymi częściej bywają korzystne, niż niszczące.</p> <p>Mimo to, w słabiej opracowanych planach zdarzają się próby „ochrony przed powodzią” terenów, które dla zachowania swych wartości</p>	W Prognozie zwrócono uwagę na zagadnienia poruszane w uwadze. W ramach analiz oceniono potencjalny wpływ działań planowanych do realizacji w PZRP na formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000. Z uwagi na charakter działań i ich przewidywaną lokalizację, analizy skupiały się na siedliskach od wód zależnych, czyli tych ekosystemach, które są najbardziej wrażliwe na oddziaływanie. W Prognozie zwrócono uwagę na te siedliska, które wymagają wręcz okresowego zalewania, w celu utrzymania właściwego stanu. Zagrożenia te opisane zostały między innymi w rozdziale dotyczącym potencjalnych oddziaływań skumulowanych. W ramach monitoringu skutków realizacji PZRP na środowisko przewidziano także wskaźniki, które odnoszą się do tego zagadnienia.
131	Uwagi ogólne ocena ryzyka powodziowego	Klub przyrodników	<p>W analizie zintegrowanego ryzyka powodziowego wątpliwości budzą wagi przyjęte dla poszczególnych kategorii oddziaływania. Kategorii „zdrowie i życie ludzi” przypisano wagę 54%, „działalność gospodarcza” – 32%, a „środowisko” i „dziedzictwo kulturowe” – po 7%. Zastosowanie do ustalenia wag tzw. metody AHP nie usuwa subiektywizmu, gdyż także w tej metodzie wagi są pochodną subiektywnych preferencji eksperckich. Na podstawie tych wag można odtworzyć, że zaangażowani do ich ustalenia eksperci lub ekspert silnie preferowali/preferował działalność gospodarczą względem środowiska i dziedzictwa kulturowego, co jest subiektywnym poglądem. Takie preferencje zostały przyjęte we wszystkich PZRP w Polsce, bez żadnej dyskusji nad nimi, bez próby szerszego rozpoznania preferencji społecznych, a nawet bez jasnego ujawnienia ich w treści planów (rekonstrukcja przyjętych preferencji wymaga wiedzy specjalistycznej w zakresie metodyki AHP).</p> <p>W opinii naszych ekspertów, do ustalenia wag należałoby w wyjściowej macyry AHP przyjąć (biorąc w szczególności uwagę, że brane tu pod uwagę zagrożenia środowiska prowadzą w konsekwencji do bezpośredniego zagrożenia zdrowia ludzi!) następujące założenia:</p> <ul style="list-style-type: none">- zdrowie i życie ludzi jest silnie preferowane (5 w skali 1-9) wobec działalności gospodarczej i wobec dziedzictwa kulturowego, a słabo preferowane (3 w skali 1-9) wobec środowiska;- środowisko jest silnie preferowane wobec działalności gospodarczej i wobec dziedzictwa kulturowego;- działalność gospodarcza jest równoważna (1 w skali 1-9) dziedzictwu kulturowemu. <p>Te preferencje w metodzie AHP prowadziłyby do ustalenia następujących wag: zdrowie i życie 54%, środowisko 32%, działalność gospodarcza 7%, dziedzictwo kulturowe 7%. Wnioskiem naszym jest więc, by w ten sposób zmienić wagi poszczególnych kategorii oddziaływania, brane pod uwagę przy ocenie ryzyka zintegrowanego.</p>	Treść uwagi bez wpływu na zawartość Prognozy, gdyż weryfikacja określenia wag dla poszczególnych kategorii nie była przedmiotem tego opracowania. W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne.

132	Uwagi ogólne procedura planowania	Klub przyrodników	<p>Wariant zerowy” zakłada, że eksploatacja całej obecnej infrastruktury deklarowanej jako „przeciwpowodziowa” ma sens (jest zasadna i konieczna) z punktu widzenia zarządzania ryzykiem powodziowym. Tymczasem nie jest to wcale oczywiste: niektóre elementy tej infrastruktury mogą mieć zanedbywalnie małe znaczenie dla zarządzania ryzykiem.</p> <p>Podobnie, „wariant utrzymaniowy” zakłada z góry, że utrzymywanie i odtwarzane całej obecnej infrastruktury deklarowanej jako „przeciwpowodziowa” ma sens (jest zasadne i konieczne) z punktu widzenia zarządzania ryzykiem powodziowym.</p> <p>Elementem planu powinna być ocena znaczenia poszczególnych elementów obecnie istniejącej infrastruktury dla poziomu ryzyka powodziowego. Ocena ta powinna objąć również porównanie kosztów eksploatacji, utrzymywania i odtwarzania poszczególnych elementów infrastruktury przeciwpowodziowej z oczekiwaną wg modelowania hydrologicznego wartością strat powodziowych, którym dany element zapobiega.</p>	<p>Wariant zerowy’ jest to sytuacja, w której PZRP nie jest wdrażany. Nie można założyć, że nie będzie się wtedy realizować w Polsce żadnych działań ograniczających zagrożenie powodzią. Nie mają one jednak charakteru planowego i taka sytuacja była podstawą nakreślenia w Prognozie oceny zmian środowiska w przypadku braku realizacji PZRP (rozdział 5).</p>
133	Uwagi ogólne procedura planowania	Klub przyrodników	<p>Przedstawione do konsultacji dokumenty nie opisują jasno, w jaki sposób wybrano wariant rekomendowany, w szczególności w jaki sposób wybrano między możliwymi alternatywami rozwiązań technicznych oraz jak wybrano między alternatywami rozwiązań technicznych i nietechnicznych. Wspomniano, że wyboru tego dokonano na podstawie analizy wielokryterialnej. Opis metody analizy wielokryterialnej użytej do wyboru między alternatywnymi działaniami, zawiera jednak luki i nasuwa wątpliwości, np.:</p> <p>i) Jakie chronione obszary przyrodnicze uznano za obszary „wysokiej”, „średniej” i „niskiej” rangi?</p> <p>j) Jak oceniono „prawdopodobieństwo uzyskania zgody na realizację przedsięwzięcia” w przypadku znaczącego oddziaływania na formę ochrony przyrody?</p> <p>k) W ramach oceny oddziaływania na cele środowiskowe dla wód, jak oceniono, czy spełnienie przesłanek z art. 4.7. RDW może zostać należyście uzasadnione? Wskazujemy tu, że w równolegle opracowywanych i konsultowanych planach gospodarowania wodami, na listach proponowanych inwestycji ubiegających się o derogację z art 4.7 RDW, w zdecydowanej większości przypadków spełnienie przesłanek z art. 4.7. RDW nie jest należyście uzasadnione.</p> <p>Nie jest jasne, jakie przyjęto wagi kryteriów w analizie wielokryterialnej. Nie znajdujemy też zestawień przyznanych ocen, które umożliwiłyby przesłедzenie przeprowadzonej analizy.</p> <p>Trzeba tu także zwrócić uwagę, że:</p> <ul style="list-style-type: none">- negatywne oddziaływanie na cele środowiskowe dla wód przy braku należytego uzasadnienia przesłanek z art 4.7 RDW, lub- znaczące negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 przy istnieniu rozwiązań alternatywnych (choćby bardziej kosztownych) lub przy braku możliwości adekwatnej kompensacji, lub- naruszenie zakazów obowiązujących wobec formy ochrony przyrody przy braku formalnej możliwości uzyskania zezwolenia na odstępstwo do tych zakazów, <p>powinny być przesłankami dyskwalifikującymi wariant, a nie tylko przesłankami brnymi pod uwagę w analizie wielokryterialnej. W sytuacjach powyższych realizacja przedsięwzięcia zgodnie z prawem UE lub polskim nie będzie możliwa, choćby było ono „wielokryterialnie” najkorzystniejsze.</p>	<p>Analizy środowiskowe w Prognozie prowadzone były na podstawie informacji zawartych w kartach Hot Spot.</p> <p>Każdy analizowany Hot Spot ma oddzielną dokumentację analityczną i stanowi element PZRP. W ramach danej dokumentacji dostępne są karty ocen środowiskowych uwzględniające analizy w zakresie oddziaływań na elementy biologiczne i hydromorfologiczne, obszary chronione zależne od wód oraz korytarze ekologiczne.</p> <p>Analizy te prowadzone były na podstawie metodyki opracowanej na początku projektu PZRP. W ramach danej metodyki opracowano również kryteria środowiskowe na potrzeby MCA. W ramach metodyki uwzględniono wszystkie istotne uwarunkowania wynikające z wspólnotowego i krajowego prawa ochrony środowiska oraz wytycznych związanych ze stosowaniem tych aktów prawnych.</p>
134	Uwagi ogólne procedura planowania	Klub przyrodników	<p>Wybór wariantu rekomendowanego powinien uwzględniać istniejące wymogi prawa środowiskowego Unii Europejskiej, a nie wynikać tylko z analizy wielokryterialnej. Niektóre z wymogów prawa mają charakter wykluczający pewne opcje, a nie tylko obniżający ich ocenę.</p> <p>W szczególności, nie można rekomendować wariantu, który na pewno wpłynąłby negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla wód, jeżeli tylko istnieją, lub można przypuszczać że korzystniejsze środowiskowo alternatywy, zapewniające odpowiedni poziom ochrony, wykonalne technicznie i o kosztach proporcjonalnych do osiąganych korzyści. Dotyczy to także sytuacji, w których takie alternatywy nie byłyby „wielokryterialnie” najlepsze; np. także sytuacji, w których byłyby one nieco droższe albo nieco bardziej kłopotliwe organizacyjnie lub nieco mniej zgodne z oczekiwaniami społecznymi. Jeżeli takie alternatywy nie zostały dotąd przez żaden podmiot zgłoszone jako „zamierzenie inwestycyjne”, to ich zaproponowanie powinno nastąpić właśnie w PZRP.</p> <p>Podobnie, nie można rekomendować w PZRP wariantu, który na pewno wpłynąłby znacząco negatywnie na obszar Natura 2000, jeżeli nie ma możliwości zagwarantowania odpowiedniej kompensacji przywracającej spójność sieci Natura 2000, albo gdy istnieją korzystniejsze środowiskowo alternatywy, zapewniające odpowiedni poziom ochrony, a potencjalnie możliwe do realizacji. Dotyczy to także sytuacji, w których takie alternatywy nie byłyby „wielokryterialnie” najlepsze; np. także sytuacji, w których byłyby one nieco droższe albo nieco bardziej kłopotliwe organizacyjnie lub nieco mniej zgodne z oczekiwaniami społecznymi. Jeżeli takie alternatywy nie zostały dotąd przez żaden podmiot zgłoszone jako „zamierzenie inwestycyjne”, to ich zaproponowanie powinno nastąpić właśnie w PZRP.</p> <p>Nie wszystkie zawarte w projektach PZRP rekomendacje wariantów są zgodne z tymi wymogami. Może to powodować problemy w przyjęciu planów.</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. W analizach przeprowadzonych w Prognozie dla obszaru dorzecza Wisły i Odry wskazano, że wskutek realizacji inwestycji planowanych w PZRP istnieje potencjalne ryzyko negatywnego wpływu na cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz środowiskowe cele dla wód (dla obszaru dorzecza Pregoly nie było takich przypadków, gdyż na obszarze tego dorzecza, w I cyklu planistycznym, planowane są tylko działania nietechniczne). Określono jednocześnie zasady, jakie należy stosować zarówno podczas projektowania, jak i realizacji tego typu przedsięwzięć, a tam gdzie to było konieczne (w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko) analizowano zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko.</p>
135	Uwagi ogólne procedura planowania	Klub przyrodników	<p>Istotnym brakiem o charakterze systemowym jest brak przedstawienia efektywności ekonomicznej proponowanych inwestycji.</p> <p>Porównanie kosztów planowanych inwestycji ze średniorocznymi wartościami strat, które te inwestycje miałyby ograniczać, jest możliwe na poziomie całych planów, ale nie zostało przedstawione dla poszczególnych przedsięwzięć i wariantów. Nie ma też oszacowań, w jakim stopniu proponowane rozwiązania ograniczą średnioroczne straty powodziowe, b oczywiście jest, że nie ograniczą ich do zera.</p> <p>W niektórych PZRP dane na poziomie regionu wodnego sugerują, że proponowane koncepcje zarządzania ryzykiem nie będą efektywne, tj. że koszty inwestycyjne są nieuzasadnione w świetle średniorocznych strat</p>	<p>Treść uwagi bez wpływu na zawartość prognozy, gdyż przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie było analizowanie i weryfikowanie efektywności ekonomicznej proponowanych w PZRP inwestycji.</p>
136	Uwagi ogólne procedura planowania	Klub przyrodników	<p>W PZRP co do zasady nie powinny być zamieszczane zestawienia inwestycji innych niż te, które w wyniku wnioskowania planistycznego zostały uznane za potrzebne z punktu widzenia optymalnego zarządzania ryzykiem powodziowym.</p> <p>W szczególności, PZRP nie powinien być miejscem zestawiania „życzeń inwestycyjnych” rozmaitych interesariuszy, nawet jeśli zdaniem tych interesariuszy są to inwestycje przeciwpowodziowe. PZRP sporządza się właśnie po to, by zarządzanie ryzykiem powodziowym planować na zasadzie up-down, tzn. na podstawie identyfikacji i priorytetyzacji problemów planować te i tylko te działania, które najefektywniej te problemy rozwiążą. Zastosowanie podejścia down-up, czyli zbieranie zamierzeń inwestycyjnych poszczególnych podmiotów i analizowanie, które z nich ewentualnie mogą się przydać do zarządzania ryzykiem powodziowym, przeczy samej istocie planowania.</p>	<p>W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
137	Uwagi ogólne ocena oddziaływania na środowisko	Klub przyrodników	<p>Do konsultowanych projektów PZRP nie dołączono prognoz ich oddziaływania na środowisko. W chwili kończenia okresu konsultacji planów, prace nad prognozami ich oddziaływania na środowisko są dopiero w toku. Wg informacji przedstawionych na stronie internetowej http://www.powodz.gov.pl/, konsultacje prognoz zaplanowano już po zakończeniu konsultacji planów, w lipcu 2015 r. Tymczasem, art 6.1 dyrektywy SEA wymaga, by „Projekt planu lub programu i sprawozdanie dotyczące środowiska zostały udostępnione organom określonym w ust. 3 niniejszego artykułu oraz społeczeństwu”, co oznacza, że powinny one być udostępnione łącznie. Art 6.2 dyrektywy wymaga, by społeczeństwo miało „możliwość wyrażenia swojej opinii o projektach planów i programów oraz towarzyszącym im sprawozdaniu dotyczącym środowiska”, co również oznacza, że prognoza musi „towarzyszyć” konsultowanym planom, a w szczególności musi mieć możliwość wyrażenia opinii o planach biorąc pod uwagę także informacje dostarczane przez prognozę.</p> <p>Tym samym, zastosowana procedura jest niezgodna z wymogami prawa UE w zakresie oceny SEA. Doprowadzenie do zgodności z dyrektywą SEA wymaga przedłużenia okresu konsultacji planów w taki sposób, by społeczeństwo miało także możliwość wniesienia uwag inspirowanych treścią prognoz oddziaływania na środowisko.</p>	<p>Konsultacje społeczne projektów PZRP prowadzone były między 22 grudnia 2014 r. a 22 czerwca 2015 r. i wynikały z wymogów Dyrektywy Powodziowej i ustawy Prawo wodne. Udział społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (SOOŚ), prowadzonej zgodnie z wymaganiami Dyrektywy SEA i ustawy OOS, miał miejsce w dniach 10 – 31 lipca 2015 r. W tym czasie istniała możliwość zapoznania się przez wszystkich zainteresowanych zarówno z projektami PZRP po półrocznych konsultacjach społecznych, jak i z tekstem towarzyszącym im Prognoz. Należy ponadto zwrócić uwagę, że prace nad oceną oddziaływania PZRP na środowisko prowadzone były równolegle z opracowywaniem Planu. Wstępne wyniki prowadzonych analiz, w szczególności obszary potencjalnych konfliktów środowiskowych, były wówczas sygnalizowane. Dotyczyło to przede wszystkim inwestycji, które były pierwotnie planowane do realizacji w ramach PZRP, a które ze względów środowiskowych mogły stanowić barierę w przyjęciu PZRP z uwagi na przepisy ustawy o ochronie przyrody i ustawy Prawo wodne. Współdziałanie zespołów przygotowujących Plan i Prognozę miało na celu uwzględnienie potrzeby ochrony środowiska i dokonania ewentualnych zmian w projektach PZRP na jak najwcześniejszym etapie prac nad tymi dokumentami, co jest zgodne z dobrymi praktykami strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Po zakończeniu półrocznych konsultacji społecznych wraz z końcem czerwca 2015 r., powstała zweryfikowana wersja projektów PZRP, która uwzględniała zarówno wyniki zgłoszonych uwag i wniosków, jak też współpracy z zespołem ochrony środowiska. Ta zmodyfikowana wersja projektów PZRP stanowiła podstawę do końcowej oceny i udziału społeczeństwa w ramach SOOŚ.</p>
138	Uwagi ogólne procedura planowania	Klub przyrodników	<p>W kontekście oceny oddziaływania projektów PZRP na środowisko, niepokojące są zawarte w projektach PZRP zapisy o „prowadzeniu dalszych analiz”, w szczególności w kierunku włączenia do planów licznych rozmaitych inwestycji, które nie były wynikiem wnioskowania planistycznego wyprowadzonego z oceny ryzyka powodziowego, a są zgłaszane przez interesariuszy.</p> <p>O ile niektóre udostępnione do konsultacji projekty PZRP prezentują gotową i spójną koncepcję (choć może i powinna ona być jeszcze doskonalona w wyniku konsultacji), to w treści kilku projektów PZRP znajdują się zapowiedzi „prowadzenia dalszych ocen i analiz” – niezależnie od procesu konsultacji społecznych i równolegle z trwającymi konsultacjami. Dotyczy to także kluczowego dla planowania zakresu oceny efektywności poszczególnych działań dla ograniczenia ryzyka powodziowego (np. modelowania hydrologicznego). Oznaczałoby to, że przedstawioną do konsultacji społeczną koncepcję trudno w ogóle uznać za gotowy i spójny projekt planu.</p> <p>Jak pisaliśmy już na wstępie niniejszych uwag, co do zasady uważamy, że – dla zachowania logiki planów – zakres PZRP powinien być ograniczony do tych działań, których zasadność i potrzeba została wyprowadzona z problemów zidentyfikowanych w ocenie ryzyka i jest oparta na przyjętych priorytetach, w tym identyfikacji HOT SPOTS. Nie powinno więc mieć miejsca późniejsze dopisywanie do planów rozmaitych propozycji inwestycyjnych, które zdaniem różnych podmiotów także mogłyby służyć ochronie przeciwpowodziowej, ale ich zasadność i potrzeba nie daje się wywieść w ten sposób.</p> <p>Przed wszystkim jednak ocena oddziaływania na środowisko musi być przeprowadzona wobec planu, którego „zawartość inwestycyjna” została już w większości ustalona, ponieważ oddziaływanie planu na środowisko zależy właśnie głównie od zakresu ujętych w takim planie inwestycji i prac utrzymaniowych.</p> <p>Podobnie, konsultacje społeczne projektów planów mają na celu uzyskanie opinii społeczeństwa o określonych koncepcjach osiągania celów zarządzania ryzykiem powodziowym. Nie jest to możliwe, jeśli sami Autorzy tych koncepcji w chwili rozpoczynania konsultacji jeszcze wystarczająco nie skonkretyzowali, a w szczególności jeśli sami deklarują, że ich skonkretyzowanie (w tym wybór między wariantami) wymaga jeszcze dalszych badań i analiz.</p>	<p>Prace nad oceną oddziaływania PZRP na środowisko prowadzone były równolegle z opracowywaniem Planu. Wstępne wyniki prowadzonych analiz, w szczególności obszary potencjalnych konfliktów środowiskowych, były wówczas sygnalizowane. Dotyczyło to przede wszystkim inwestycji, które były pierwotnie planowane do realizacji w ramach PZRP, a które ze względów środowiskowych mogły stanowić barierę w przyjęciu PZRP z uwagi na przepisy ustawy o ochronie przyrody i ustawy Prawo wodne. Współdziałanie zespołów przygotowujących Plan i Prognozę miało na celu uwzględnienie potrzeby ochrony środowiska i dokonania ewentualnych zmian w projektach PZRP na jak najwcześniejszym etapie prac nad tymi dokumentami, co jest zgodne z dobrymi praktykami strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Po zakończeniu półrocznych konsultacji społecznych wraz z końcem czerwca 2015 r., powstała zweryfikowana wersja projektów PZRP, która uwzględniała zarówno wyniki zgłoszonych uwag i wniosków, jak też współpracy z zespołem ochrony środowiska. Ta zmodyfikowana wersja projektów PZRP stanowiła podstawę do końcowej oceny i udziału społeczeństwa w ramach SOOŚ. W Prognozach zawarto więc wnioski odnoszące się do zmodyfikowanych wersji PZRP dla obszaru dorzecza Odry, Wisły i Pregoly, które uwzględniały już zmiany w inwestycjach przewidzianych do realizacji w ramach planowanych działań.</p>

139	naturalna retencja dolinowa	WWF	WWF z uznaniem przyjmuje wiele aspektów PZRP, które są zgodne z dobrymi praktykami w zarządzaniu ryzykiem powodziowym, a zwłaszcza silne zaakcentowanie w projekcie PZRP znaczenia nietechnicznych środków, w tym podkreślanie roli retencji obszarowej i dolinowej. Jednocześnie dostrzegamy, że deklaracje szerokiego stosowania takich rozwiązań nie przekładają się na ilość uwzględnionych w PZRP przedsięwzięć polegających na otwarzaniu naturalnej retencji dolinowej, zwłaszcza w dolinie Wisły. W ramach niwelowania tego mankamentu PZRP, postulujemy rozważenie odtworzenia utraconej retencji doliny Wisły w rejonie Połańca. Załącznik 1 przedstawia szersze omówienie zasadności i możliwości zrealizowania w tym rejonie terenów zalewowych.	W Prognozach analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W Prognozie wskazano na możliwość zastosowania rozwiązań alternatywnych do poszczególnych typów przedsięwzięć, przykładowo takim rozwiązaniem dla budowy zbiornika retencyjnego może być zwiększenie retencji gruntowej w zlewni. Ponadto w Prognozie zwrócono uwagę, że planowanie zwiększenia odporności na zmiany klimatu obejmujące retencję naturalną, planowanie przestrzenne i użytkowanie terenu w zlewni jest działaniem długoterminowym i powinno być w większym stopniu uwzględnione w następnych okresach planowania.
140	mokre zbiorniki wodne	WWF	W ocenie WWF bardzo poważnym mankamentem PZRP są liczne propozycje budowy zbiorników mokrych (wielofunkcyjnych), w tym niewielkich zbiorników retencyjnych, których znaczenie w spłaszczaniu fali powodziowej jest marginalne, a których budowa zawsze wiąże się z poważnym negatywnym wpływem przedsięwzięcia na stan wód (nawet po wybudowaniu przeplawki). Analiza tego typu przedsięwzięć wymienionych w projekcie PZRP Śródkowa Wisła nasuwa poważne obawy, że pod nośnym społecznie hasłem zarządzania ryzykiem powodziowym próbuje się przemycić do PZRP zbiorniki o funkcji wyłącznie rekreacyjnej. W związku z tym postulujemy usunięcie z projektu PZRP Śródkowa Wisła wszystkich przedsięwzięć polegających na budowie mokrych zbiorników wodnych. Alternatywnie wobec całkowitego usunięcia tych przedsięwzięć z PZRP Wisła Śródkowa, może być rozważone zastąpienie zbiorników mokrych zbiornikami suchymi, po wykonaniu modelowania wskazującego, że zbiornik w tej lokalizacji rzeczywiście ma istotne znaczenie dla spłaszczania fali powodziowej.	W Prognozach analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Ponadto, w Prognozach zrócono uwagę na potencjalne negatywne (ale również i pozytywne) aspekty związane z budową i funkcjonowaniem zarówno zbiorników mokrych, jak i suchych. W załączniku nr D.4 do Prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji tego typu przedsięwzięć . Przedstawiono tam również sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania poczynając od etapu projektowania, poprzez etap realizacji aż po eksploatację wyodrębnionych typów przedsięwzięć.
141	makroniwelacje Włocławek, Sulejów, usunięcie z PZRP	WWF	Kolejnym przykładem próby przemycenia do PZRP przedsięwzięć nie mających z nic wspólnego z ochroną przeciwpowodziową jest makroniwelacja w czasie Zbiornika Włocławskiego i Zbiornika Sulejowskiego. Żaden z tych zbiorników nie ma istotnego znaczenia w ochronie przed powodzią, a wręcz przeciwnie. Zbiornik Włocławski regularnie generuje zagrożenie powodziowe powstające wskutek gromadzącej się na zbiorniku kry. Jedynym istotnym beneficjentem stopnia wodnego Włocławek i Zbiornika Włocławskiego jest firma będąca właścicielem elektrowni wodnej zlokalizowanej na stopniu Włocławek, jednakże koszty utrzymywania stopnia i zbiornika przede wszystkim obciążają budżet państwa. Makroniwelacja w czasie Zbiornika Włocławskiego wyceniona na kwotę ponad 200 mln PLN (!) byłaby kolejnym wysoce nieracjonalnym wydatkiem z puli środków publicznych na utrzymywanie stopnia Włocławek i Zbiornika Włocławskiego tylko ze względu na interes jednej komercyjnej firmy. Najbardziej korzystnym rozwiązaniem wszystkich problemów jakie stwarza ten stopień i zbiornik (łącznie z rzekomym zagrożeniem katastrofą budowlaną) jest wyłączenie stopnia Włocławek z użytkowania. Analiza alternatywnych wariantów przeprowadzona przez WWF wykazała, że rozwiązanie to jest najbardziej korzystne zarówno pod względem ekonomicznym jak i środowiskowym. Wariantem alternatywnym wobec makroniwelacji Zbiornika Włocławskiego, jest na przykład obniżenie rzędnej piętrzenia zwiększająca rezerwę powodziową zbiornika. Analogiczna sytuacja występuje w przypadku Zbiornika Sulejowskiego, który budzi wątpliwości co do zasadności jego dalszego utrzymywania. Zbiornik nie pełni już istotnej roli w dostarczaniu wody pitnej dla Łodzi. Zbiornik ten nie chroni żadnej istotnej infrastruktury - poniżej zbiornika znajduje się szeroka dolina zalewowa dolina Pilicy pokryta ekstensywnie użytkowanymi zbiorowiskami łąkowymi, na których stan negatywny wpływ ma odcięcie corocznych wiosennych zalewów spowodowane budową Zbiornika Sulejowskiego. W związku z tym bardzo kosztowna makroniwelacja w czasie Zbiornika jest całkowicie bezzasadna z punktu widzenia racjonalnego planowania wydatków na zarządzanie ryzykiem powodziowym. W przypadku tego stwarzającego liczne problemy środowiskowe zbiornika (np. regularne zakwity śinicy) 3 rozwiązaniem jest wyłączenie go z użytkowania. Wariantem alternatywnym wobec b. kosztownej makroniwelacji Zbiornika Sulejowskiego jest obniżenie rzędnej piętrzenia. W związku z powyższym WWF postuluje usunięcie z projektu PZRP Śródkowa Wisła przedsięwzięć	W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko.
142	melioracje	WWF	W pełni zgadzamy się z poglądem KP, że zapobieganie „lokalnym podtopieniom spowodowanym zniszczeniem urządzeń melioracyjnych w tym sieci drenarskich” nie powinno być w ogóle przedmiotem zarządzania ryzykiem powodziowym. Zapobieganie takim podtopieniom, jak również odbudowa urządzeń odwadniających, niewłaściwie konserwowanych i utrzymywanych, będzie powodować spadek retencyjności zlewni i zwykle będzie niekorzystana dla zarządzania ryzykiem powodziowym. Działanie 26 - Budowa i odtwarzanie systemów melioracji powinno obejmować jedynie ograniczenie odpływu wód z niewłaściwie użytkowanych (pozbawionych zastawek) sieci rowów odwadniających.	W trakcie analiz środowiskowych podczas przygotowywania Prognozy zwracano uwagę na uzasadnienie realizacji inwestycji, które mogły mieć potencjalnie znacząco negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. W przypadku braku wystarczających przesłanek wynikających z ograniczania ryzyka powodziowego, dane przedsięwzięcie eliminowano z Planu lub zalecano wykonanie dodatkowych analiz i koncepcji potwierdzających zasadność i sposób realizacji. W efekcie w Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. W załączniku nr D.4 do Prognozy opisano potencjalne oddziaływania, jakie mogą zaistnieć w przypadku realizacji poszczególnych typów przedsięwzięć, w tym związanych z siecią melioracyjną. Przedstawiono tam również sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania poczynając od etapu projektowania, poprzez etap realizacji aż po eksploatację wyodrębnionych typów przedsięwzięć.
143	retencja na terenach rolniczych/ dopłata retencyjna dla rolników	WWF	WWF popiera również postulat KP aby w działaniu 2. - Ochrona/ zwiększanie retencji na obszarach rolniczych, dodać: a) „Utrzymywanie wysokiego uwodnienia, w tym zagadnienia gruntów torfowych, w tym dostosowanie upraw i metod gospodarki rolnej do wysokiego uwodnienia gruntów”. Głównym powodem ograniczenia retencji na torfowych gruntach rolnych jest, prowadzone w celu ułatwienia gospodarki rolnej, odwadnianie terenów rolniczych, w tym torfowisk w dolinach rzek. Bywa to powodem regulacji rzek w celu przyspieszenia odpływu wody. Skutkiem jest murszenie i degradacja torfów, powodująca znaczny spadek możliwości retencji wody w torfach; b) „Likwidacja wybranych systemów drenażu gruntów oraz wprowadzanie zadrzewień i zarośli śródpolnych” – jest to podstawowe działanie mogące zwiększyć retencję na mineralnych gruntach rolnych; c) „Tolerowanie piętrzeń i rozlewk bobrowych” – jest to efektywny sposób naturalnej retencji wody, tak w krajobrazie leśnym jak i rolniczym, wart zaakceptowania nawet pewnych strat gospodarczych w wyniku zalewania i zabagnienia terenu. W realizacji tak sformułowanego działania 2a pomocne będzie wprowadzenie tzw. opłaty retencyjnej, którą rolnicy mogli by otrzymywać z II filara Wspólnej Polityki Rolnej za retencionowanie wody na podmokłych użytkach zielonych oraz np. na gruntach rolnych zalanych wskutek działalności bobrów. Niestety dopłaty retencyjnej nie udało się wprowadzić w tej edycji PROW, pomimo, że prace nad jej wprowadzeniem były zaawansowane. Kwestia opłaty retencyjnej wymaga ponownego rozpatrzenia możliwie jak najszybciej (w ścisłej współpracy Ministerstwa Środowiska i Ministerstwa Rolnictwa i RW) aby opracować zasady jej naliczania, przetestować jej stosowanie na wybranych obszarach i wdrożyć opłatę retencyjną w kolejnej edycji PROW. Dopłata retencyjna miałaby duże znaczenie dla wprowadzenia i budowania poparcia dla nowego podejścia do społecznej roli rolnika: nie tylko producenta żywności i przyrody, ale także dostarczyciela ważnych usług na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego. W związku z powyższym WWF postuluje, aby opłatą retencyjną uwzględnić w instrumentach prawnofinansowych wspomagających realizację PZRP. WWF dekrduje współpracę w opracowaniu zasad naliczania i wdrożenia dopłaty retencyjnej.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
144	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	Działanie 25: Ochrona brzegów morskich przed erozją i powodzią od strony morza. Uwaga: Zgodnie z raportem pn. „Sposoby ochrony brzegów morskich i ich wpływ na środowisko” opracowanym na zlecenie WWF Polska w 2013 erozja brzegów należy do naturalnych procesów dynamiki brzegowej. Komisja Helsińska (HELCOM) zaleca chronić naturalne procesy brzegowe tam, gdzie nie zagrażają istotnym interesom ekonomicznym lub kulturowym obszar. (zalecenia 15/1 i 16/3 HELCOM). Umocnienia brzegowe należy więc stosować jedynie tam gdzie występuje bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia, życia i/bądź mienia ludzi.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.
145	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	Działanie 53: Opracowanie szczegółowych warunków, pod jakimi dyrektor Urzędu Morskiego będzie mógł zezwolić, na podstawie art. 37 ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej i administracji morskiej, na wykorzystanie pasa technicznego do celów innych niż wymienione w art. 36 ust 2 pkt 1 tej ustawy. Uwaga: Należy zapewnić możliwość udziału ekspertów naukowych i organizacji pozarządowych w procesie opracowania szczegółowych warunków, pod jakimi dyrektor Urzędu Morskiego będzie mógł zezwolić, na podstawie art. 37 ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej i administracji morskiej, na wykorzystanie pasa technicznego do celów innych niż wymienione w art. 36 ust 2 pkt 1 tej ustawy.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Zwrócono między innymi uwagę na potrzebę ograniczenia zabudowy na terenach w bliskim sąsiedztwie brzegu morskiego.
146	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	Działanie 54: Wypracowanie zaleceń pod jakimi można lokalizować i budować obiekty na obszarach zagrożonych powodzią od strony morza. Uwaga: Należy dążyć do ograniczenia bądź całkowitego zaprzestania budowy obiektów na obszarach zagrożonych powodzią od strony morza. Zaprzestanie realizacji takich działań wyeliminuje ryzyko powstające dla zdrowia, życia i mienia ludzi.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Aspekt potencjalnego oddziaływania i zagrożenia związanego ze skutkami zalania obiektów zarówno na terenach zurbanizowanych, jak i miejskich, został przeanalizowany w Prognozie w ramach celu „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi”.
147	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	Działanie 55: Wypracowanie zaleceń dla istniejących obiektów, w zakresie możliwych sposobów ochrony przed stratami wskutek zalania obszarów zagrożonych od strony morza. Uwaga: Zalecenia takie powinny uwzględniać potrzebę zachowania naturalnych procesów dynamiki brzegowej na obszarach niezabudowanych.	Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.

148	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	<p>Działanie 57: Odtwarzanie odcinków wydm zniszczonych w wyniku sztormów.</p> <p>Cel szczegółowy nr 1.7. – Utrzymanie istniejących technicznych form ochrony brzegu morskiego.</p> <p>Uwaga: Zgodnie z raportem pn. „Sposoby ochrony brzegów morskich i ich wpływ na środowisko” opracowanym na zlecenie WWF Polska w 2013 erozja brzegów należy do naturalnych procesów dynamiki brzegowej. Komisja Helsińska (HELCOM) zaleca chronić naturalne procesy brzegowe tam, gdzie nie zagrażają istotnym interesom ekonomicznym lub kulturowym obszar. (zalecenia 15/1 i 16/3 HELCOM). Umocnienia brzegowe należy więc stosować jedynie tam gdzie występuje bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia, życia i/bądź mienia ludzi.</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p> <p>Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.</p>
149	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	<p>Działanie 58: Budowa lub przebudowa konstrukcji hydrotechnicznych ochrony brzegu zniszczonych w wyniku sztormów.</p> <p>Cel szczegółowy nr 1.7. – Utrzymanie istniejących technicznych form naturalnych form ochrony brzegu morskiego</p> <p>Cel szczegółowy 2.1. –Ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego</p> <p>Uwaga: Zgodnie z raportem pn. „Sposoby ochrony brzegów morskich i ich wpływ na środowisko” opracowanym na zlecenie WWF Polska w 2013 erozja brzegów należy do naturalnych procesów dynamiki brzegowej. Komisja Helsińska (HELCOM) zaleca chronić naturalne procesy brzegowe tam, gdzie nie zagrażają istotnym interesom ekonomicznym lub kulturowym obszar. (zalecenia 15/1 i 16/3 HELCOM). Umocnienia brzegowe należy więc stosować jedynie tam gdzie występuje bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia, życia i/bądź mienia ludzi.</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p> <p>Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.</p>
150	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	<p>Działanie 59: Odtwarzanie plaż zniszczonych w wyniku sztormów w celu zapewnienia ochrony brzegu morskiego.</p> <p>Uwaga: Zgodnie z raportem pn. „Sposoby ochrony brzegów morskich i ich wpływ na środowisko” opracowanym na zlecenie WWF Polska w 2013 erozja brzegów należy do naturalnych procesów dynamiki brzegowej. Komisja Helsińska (HELCOM) zaleca chronić naturalne procesy brzegowe tam, gdzie nie zagrażają istotnym interesom ekonomicznym lub kulturowym obszar. (zalecenia 15/1 i 16/3 HELCOM). Umocnienia brzegowe należy więc stosować jedynie tam gdzie występuje bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia, życia i/bądź mienia ludzi.</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p> <p>Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.</p>
151	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	<p>Działanie 60: Prowadzenie badań wpływu wezbrań sztormowych na konstrukcje hydrotechniczne w celu analiz ich skuteczności w systemie zabezpieczenia przeciwpowodziowego i ochrony brzegu.</p> <p>Uwaga: Zasadne są wszelkie badania i analizy zwiększające naszą wiedzę i pozwalające na lepsze poznanie procesów brzegowych i odpowiednie dostosowanie działań w strefie brzegowej. Istnieje przy tym konieczność uwzględnienia naturalnych procesów morfodynamicznych i wzięcia pod uwagę ekonomiki działań i ich wpływu - działania powinny być prowadzone tylko tam gdzie faktycznie występuje zagrożenie dla zdrowia, życia i mienia ludzi.</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
152	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	<p>Działanie 62: Ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza.</p> <p>Uwaga: Zgodnie z raportem pn. „Sposoby ochrony brzegów morskich i ich wpływ na środowisko” opracowanym na zlecenie WWF Polska w 2013 erozja brzegów należy do naturalnych procesów dynamiki brzegowej. Komisja Helsińska (HELCOM) zaleca chronić naturalne procesy brzegowe tam, gdzie nie zagrażają istotnym interesom ekonomicznym lub kulturowym obszar. (zalecenia 15/1 i 16/3 HELCOM). Umocnienia brzegowe należy więc stosować jedynie tam gdzie występuje bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia, życia i/bądź mienia ludzi.</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p> <p>Załącznik D.4 do Prognozy (D.2 dla obszaru dorzecza Pregoly) zawiera charakterystykę omawianych w uwadze przedsięwzięć oraz sposoby minimalizacji ich oddziaływania na środowisko.</p>
153	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	<p>Działanie 65: Usprawnienie reguł sterowania obiektami i urządzeniami technicznej ochrony przed powodzią od strony morza.</p> <p>Uwaga: Zasadne są wszelkie badania i analizy zwiększające naszą wiedzę i pozwalające na lepsze poznanie procesów brzegowych i odpowiednie dostosowanie działań w strefie brzegowej. Istnieje przy tym konieczność uwzględnienia naturalnych procesów morfodynamicznych i wzięcia pod uwagę ekonomiki działań i ich wpływu - działania powinny być prowadzone tylko tam gdzie faktycznie występuje zagrożenie dla zdrowia, życia i mienia ludzi.</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
154	DW /DOIPIZ - Katalog działań	WWF	<p>Działanie 68: Przygotowanie propozycji działań dla rozwoju badań naukowych dynamiki zmian polskiego wybrzeża, zachodzących procesów i ich zmian w czasie, wpływu istniejących konstrukcji hydrotechnicznych na procesy akumulacji i erozji w skali lokalnej i całego wybrzeża.</p> <p>Uwaga: Zasadne są wszelkie badania i analizy zwiększające naszą wiedzę i pozwalające na lepsze poznanie procesów brzegowych i odpowiednie dostosowanie działań w strefie brzegowej. Istnieje przy tym konieczność uwzględnienia naturalnych procesów morfodynamicznych i wzięcia pod uwagę ekonomiki działań i ich wpływu - działania powinny być prowadzone tylko tam gdzie faktycznie występuje zagrożenie dla zdrowia, życia i mienia ludzi.</p>	<p>Ocena oddziaływania na środowisko prowadzona była w odniesieniu do typów przedsięwzięć planowanych w ramach określonych działań PZRP w taki sposób, w jaki zostały one zapisane w wersji Planu, która powstała po zakończeniu konsultacji społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne.</p>
155	Wisła/ Niekonsekwentne podejście do prac utrzymaniowych na małych ciekach	CMOK	<p>1. Niekonsekwentne podejście do prac utrzymaniowych na małych ciekach</p> <p>W projekcie PZRP dla obszaru dorzecza Wisły zidentyfikowano zagrożenie powodziowe spowodowane kumulacją fali powodziowej opisane następująco: "(...) jednak w skali całego Dorzecza Wisły szczegółowo należy rozpatrywać zagrożenia wywołane kilkoma czynnikami. W przypadku pojawienia się deszczy na rozległych obszarach Górnej i Małej Wisły w związku z małą możliwością retencji oraz szybkim spływem dochodzić będzie do przemieszczania się fali powodziowej w dół rzeki. W przypadku przemieszczania się wraz z falą powodziową opadów będzie dochodziło do podpiętrzania fali powodziowej</p> <p>Centrum Ochrony Mokradeł</p> <p>ul. Cieszkowskiego 1/3 lok. 31, 01-636 Warszawa</p> <p>tel. +48 796 435 444, e-mail: cmok@bagna.pl, www.bagna.pl</p> <p>Společna kontrola zarządzania ekosystemami rzecznyimi w Polsce – projekt w ramach programu Obywatele dla Demokracji</p> <p>2</p> <p>dopływami na całej długości Wisły. (...)” (projekt PZRP dla obszaru dorzecza Wisły, rozdz. 3.2, s. 42-43). Niestety w PZRP ujęto tylko większe rzeki, nie zagłębiając się w problematykę mniejszych cieków. W związku z tym niejako pominięto zagadnienie prac utrzymaniowych na mniejszych ciekach, co skutkuje wewnętrznie sprzecznymi zapisami takimi, jak:</p> <p>"Poniżej przedstawiono hierarchiczne zestawienie problemów zidentyfikowanych w poszczególnych analizach:</p> <p>1. Wzrastające ryzyko powodziowe powodowane przez następujące składowe:</p> <p>a) (...)</p> <p>b) zmniejszającą się zdolnością retencyjną zlewni, co związane jest ze zmianami zagospodarowania obszaru dorzecza (utwardzanie powierzchni na terenach zurbanizowanych, przyczyniające się do szybszego odpływu wód opadowych do cieków),</p> <p>c) (...)</p> <p>d) przyspieszenie przejścia fal wezbraniowych na mniejszych ciekach w zlewni, przede</p>	<p>W Prognozie analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach wynikających z ustawy Prawo wodne. Oceniono w niej potencjalny wpływ działań przewidzianych w projekcie PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Zasadność realizacji (bądź braku realizacji) poszczególnych działań była analizowana w przypadku stwierdzenia potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku stwierdzenia konfliktu Prognoza pogłębia analizy środowiskowe wykonane w ramach PZRP, precyzując możliwości ograniczania bądź kompensowania wpływu na środowisko.</p>
156	Wisła/ Sposób realizacji postulatów tzw. małej retencji (retencji leśnej, retencji na obszarach rolniczych oraz retencji na obszarach zurbanizowanych, retencji dolinowej)	CMOK	<p>Dla osiągnięcia celów z kategorii 1.1. Utrzymanie oraz zwiększanie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w Regionie Wodnym oraz 2.1. Ograniczenie istniejącego ryzyka powodziowego zaproponowano m.in. zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ochrona/ zwiększanie retencji leśnej w zlewni, ochrona/ zwiększanie retencji na obszarach rolniczych, ochrona/ zwiększanie retencji na obszarach zurbanizowanych, spowalnianie spływu powierzchniowego, renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów, odtworzenie retencji dolin rzek. <p>Są to naszym zdaniem kluczowe działania dla zmniejszenia ryzyka powodziowego, jednocześnie zbieżne z potrzebami ochrony różnorodności biologicznej, a także z koniecznością adaptacji gospodarki wodnej do zmian klimatu. Zwracamy jednak uwagę, Społeczna kontrola zarządzania ekosystemami rzecznyimi w Polsce – projekt w ramach programu Obywatele dla Demokracji że zagadnienia tzw. małej retencji bywają bardzo różnie ujmowane przez rozmaite środowiska zajmujące się gospodarką wodną w Polsce: obok działań ukierunkowanych na odtwarzanie naturalnych ekosystemów bagiennych i leśnych, czy restytucji przyrodniczej cieków, do tej kategorii działań zalicza się niekiedy również budowę zbiorników zaporowych, czy jazów na ciekach. Mamy nadzieję, że intencją Autorów projektów PZRP były tu działania typowo nietechniczne. Aby wyjaśnić tę niejednoznaczność, wnioskujemy o dołączenie do PZRP wytycznych do realizacji małej retencji, najlepiej wraz ze wskazaniem priorytetowych obszarów działań.</p> <p>Mała retencja to działania mające na celu zatrzymywanie wody jak najbliżej miejsca, w którym ona opada. Są to bardzo różne działania, często o niewielkiej lokalnej skali oddziaływania, które mogą się przełożyć na znaczący efekt hydrologiczny tylko w przypadku ich „horyzontalnego” – powszechnego wdrażania, na zasadzie systemowej. Trudno w dokumencie strategicznym, jakim powinien być PZRP, wskazywać konkretne lokalizacje dla tego typu działań. Celowe jest naszym zdaniem natomiast zawarcie w tym</p>	<p>W Prognozach analizowano ten projekt PZRP, który powstał po konsultacjach społecznych wynikających z ustawy Prawo wodne. Dla obszaru dorzecza Wisły jak i obszaru dorzecza Odry zaproponowano wiele działań związanych z podwyższeniem retencji w zlewniach. W Prognozie zwrócono uwagę, że planowanie zwiększenia odporności na zmiany klimatu obejmujące retencję naturalną, planowanie przestrzenne i użytkowanie terenu w zlewni jest działaniem długoterminowym i powinno być w większym stopniu uwzględnione w następnych okresach planowania. Ponadto, wskazano na możliwość zastosowania rozwiązań alternatywnych do poszczególnych typów przedsięwzięć. Przykładowo takim rozwiązaniem dla budowy zbiornika retencyjnego może być właśnie zwiększenie retencji gruntowej w zlewni.</p>

157	Wisła/ Sposób realizacji postulatów tzw. małej retencji (retencji leśnej, retencji na obszarach rolniczych oraz retencji na obszarach zurbanizowanych, retencji dolinowej))	CMOK	Ochrona istniejących mokradeł poprzez stworzenie instrumentów prawnych i administracyjnych zobowiązujących do ich zachowania Torfowiska i inne mokradła to bardzo ważne obszary dla kształtowania małej retencji i bardzo istotne dla kształtowania tzw. małego cyklu hydrologicznego, wpływając poprzez to na lokalne zwiększenie wilgotności i obniżenie średnich temperatur powietrza zmniejsza odpływ ze zlewni cząstkowych. Jest absolutnie pierwszorzędną sprawą, aby, poza działaniami naprawczymi opisanymi poniżej, dołożyć wszelkich starań do zachowania istniejących obszarów wodno-błotnych. W zakres działań przewidzianych PZRP powinny naszym zdaniem wchodzić propozycje uregulowań prawnych uniemożliwiających dalszą utratę obszarów bagiennych odpowiedzialnych za retencję glebową – np. poprzez zobowiązanie do zachowania bagiennych warunków hydrologicznych na zasadach analogicznych do restrykcji związanych z zagospodarowaniem terenów zalewowych. Skutecznym instrumentem ochrony mokradeł jest też zasada „no net loss” stosowana dla ochrony mokradeł w USA.	Potrzeba ochrony terenów od wód zaleźnych, przede wszystkim obszarów torfowiskowych i mokradeł, w tym takich, które są objęte ochroną prawną, została wskazana w Prognozie jako jeden z kluczowych elementów niezbędnych do zachowania równowagi przyrodniczej. Aspekty te analizowano w ramach strategicznego celu ochrony środowiska „Ochrona bioróżnorodności” i „Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód”. W Prognozie zwrócono uwagę, że planowanie zwiększenia odporności na zmiany klimatu obejmujące retencję naturalną, planowanie przestrzenne i użytkowanie terenu w zlewni jest działaniem długoterminowym i powinno być w większym stopniu uwzględnione w następnych okresach planowania. W odniesieniu do retencji zaproponowano, aby katalog proponowanych instrumentów rozszerzyć o instrumenty sprzyjające rozproszonej retencji zlewniowej na obszarach rolniczych i leśnych, która powinna polegać przede wszystkim na odtwarzaniu i utrzymywanie wysokiego uwilgotnienia obszarów mokradłowych. Ponadto, wskazano na możliwość zastosowania rozwiązań alternatywnych do poszczególnych typów przedsięwzięć. Przykładowo takim rozwiązaniem dla budowy zbiornika retencyjnego może być właśnie zwiększenie retencji gruntowej w zlewni.
158	Wisła/ Sposób realizacji postulatów tzw. małej retencji (retencji leśnej, retencji na obszarach rolniczych oraz retencji na obszarach zurbanizowanych, retencji dolinowej))	CMOK	Odtwarzanie retencji na osuszonych torfowiskach; odtwarzanie procesów torfotwórczych Znaczna większość torfowisk w Polsce została zmeliorowana, poprzez co utraciły one swój potencjał retencji wody i kształtowania warunków mikroklimatycznych. Obecnie tylko część z tych obszarów jest użytkowana rolniczo, wiele odwodnionych torfowisk jest nieużytkowanych. Odwodnione torfowiska to jednocześnie bardzo istotne źródła emisji dwutlenku węgla do atmosfery oraz azotanów do wód powierzchniowych. Dlatego uwzględnienie odtwarzania warunków bagiennych na torfowiskach w sposób horyzontalny w PZRP będzie jednocześnie zgodne z celami polityki klimatycznej oraz Dyrektywy Azotanowej UE. Zasadą dobrej praktyki zarządzania wodą na torfowiskach powinno być ustabilizowanie poziomu wody możliwie blisko powierzchni gruntu: na obszarach wyłączonych z rolnictwa równo z powierzchnią (aby zapewnić warunki optymalne dla procesów torfotwórczych), a na obszarach zagospodarowanych jako trwałe użytki zielone tak wysoko, by zminimalizować procesy murszenia torfu. Z punktu widzenia ochrony zasobów wodnych i polityki klimatycznej wyjątkowo uciążliwe jest użytkowanie torfowisk jako gruntów ornych i powinno być całkowicie zaniechane. Proponowane działania to: • zasypywanie zbędnych rowów lub powstrzymywanie odpływu poprzez stałe progi lub zastawki; • likwidacja systemów drenarskich w obrębie torfowisk; • zamiana struktury upraw na osuszonych torfowiskach na uprawy wymagające warunków bagiennych (ważnym działaniem, które może kształtować małą retencję na obszarach pobagiennych jest zamiana konwencjonalnego rolnictwa na osuszonych torfowiskach na uprawy możliwe w warunkach wysokiego poziomu wody, czyli tzw. rolnictwo bagienne [tzw. paludiculture], np. uprawa łąk podmokłych, uprawa palki szerokolistej lub trzciny pospolitej); • wprowadzenie zasady niekonserwowania cieków płynących przez naturalne lub poddawane restytucji przyrodniczej torfowiska – w szczególności nieprowadzenie tam	Potrzeba ochrony terenów od wód zaleźnych, przede wszystkim obszarów torfowiskowych i mokradeł, w tym takich, które są objęte ochroną prawną, została wskazana w Prognozie jako jeden z kluczowych elementów niezbędnych do zachowania równowagi przyrodniczej. Aspekty te analizowano w ramach strategicznego celu ochrony środowiska „Ochrona bioróżnorodności” i „Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód”. W Prognozie zwrócono uwagę, że planowanie zwiększenia odporności na zmiany klimatu obejmujące retencję naturalną, planowanie przestrzenne i użytkowanie terenu w zlewni jest działaniem długoterminowym i powinno być w większym stopniu uwzględnione w następnych okresach planowania. W odniesieniu do retencji zaproponowano, aby katalog proponowanych instrumentów rozszerzyć o instrumenty sprzyjające rozproszonej retencji zlewniowej na obszarach rolniczych i leśnych, która powinna polegać przede wszystkim na odtwarzaniu i utrzymywanie wysokiego uwilgotnienia obszarów mokradłowych. Ponadto, wskazano na możliwość zastosowania rozwiązań alternatywnych do poszczególnych typów przedsięwzięć. Przykładowo takim rozwiązaniem dla budowy zbiornika retencyjnego może być właśnie zwiększenie retencji gruntowej w zlewni.
159	Wisła/ Sposób realizacji postulatów tzw. małej retencji (retencji leśnej, retencji na obszarach rolniczych oraz retencji na obszarach zurbanizowanych, retencji dolinowej))	CMOK	Całkowita lub częściowa renaturyzacja niewielkich cieków Znaczna większość małych i bardzo małych cieków w Polsce ma drastycznie przekształconą hydromorfologię: wyprostowane i skrócone koryta, zawężone i wyprofilowane w sposób znacząco przyspieszający spływ. Dotyczy to nie tylko cieków płynących przez obszary intensywnie zagospodarowane rolniczo, ale także wielu rzek płynących przez obszary leśne, nieużytki lub tereny ekstensywnie użytkowane. Najlepszą drogą do odtworzenia naturalnej retencji dolinowej związanej z tymi ciekami jest ich restytucja przyrodnicza (renaturyzacja) poprzez odtworzenie meandrującego koryta i nadrzecznych terenów mokradłowych. Proponowane działania to: • pełna restytucja meandrującego koryta – opcja optymalna, wymaga z reguły wykupów gruntów i prac ziemnych związanych z odkopaniem koryta po śladach dawnych starorzeczy; • umieszczanie rumoszu kamiennego lub drzewnego w ciekach w celu spowolnienia przepływu i zainicjowania naturalnych procesów zmierzających do wzbogacenia hydromorfologii cieku.	W Prognozie opisano potencjalne oddziaływania jakie mogą zaistnieć w wyniku realizacji przedsięwzięć polegających na renaturyzacji i rewitalizacji ekosystemów wodno - błotnych (Załącznik D.4, w przypadku obszaru dorzecza Pregoly - D.2). Przedstawiono tam również sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania poczynając od etapu projektowania, poprzez etap realizacji aż po eksploatację wyodrębnionych typów przedsięwzięć. W Prognozie wskazano również, że proces renaturyzacji rzek wymaga gruntownych rozpoznań obiektu i stanu środowiska. Niezbędny jest monitoring rzek zrenaturyzowanych, w celu oceny konkretnych rozwiązań oraz gromadzenia doświadczeń dla sformułowania uogólnionych zaleceń. Ponieważ monitoring powykonawczy wymaga znacznych nakładów, celowe byłoby skoordynowanie programów badawczych, prowadzonych dla podobnych przedsięwzięć (np. podobnych rzek, zbliżonych celów). W kolejnej ocenie ryzyka powodziowego należałoby zidentyfikować i zaznaczyć na mapach ryzyka powodziowego ekosystemy i elementy przyrody, dla których powódź jest zjawiskiem pozytywnym. W Prognozie wskazane zostały te ekosystemy i elementy przyrody.
160	Wisła/ Sposób realizacji postulatów tzw. małej retencji (retencji leśnej, retencji na obszarach rolniczych oraz retencji na obszarach zurbanizowanych, retencji dolinowej))	CMOK	Zastępowanie uregulowanych koryt jednodzielnych na terenach rolniczych korytami dwudzielnymi o naturalnie kształtującym się korycie dolnym i zaprzestanie prac odmuleniowych Jest to działanie częściowo zbieżne z poprzednim, tj. częściową renaturyzacją cieku. Koryto dwudzielne jest rozwiązaniem hydrotechnicznym pozwalającym na ułatwienie spływu wód wielkich przy jednoczesnym utrzymaniu niskich przepływów w czasie niżówek. Może ono służyć kształtowaniu retencji dolinowej pod warunkiem zastosowania rozwiązań sprzyjających odtwarzaniu cech naturalności dolnego koryta wezbraniowych. Obecnie stosowane rozwiązanie, tj. ułatwianie spływu wód wielkich poprzez prace konserwacyjne (odmulanie, usuwanie roślinności) prowadzą jednocześnie do obniżania lokalnego zwierciadła wód gruntowych, a zatem zmniejszają glebową retencję wody. Dzięki zwiększeniu pojemności koryta w wód wielkich, można zrezygnować z odmulania dolnego koryta i umożliwić jego naturalną dynamikę, co dodatkowo pomoże spowolnić spływ wód w okresach stanów normalnych i niskich. Obszar w obrębie górnego koryta powinien być porośnięty roślinnością szuwarową lub łąkową - pełni on w takim przypadku dodatkowo rolę strefy buforowej służącą wychwytywaniu biogenów z wód. Prace utrzymaniowe w tak ukształtowanym korycie powinny polegać na corocznym wykaszaniu roślinności w obrębie koryta zalewowego, wraz z usuwaniem biomasy – w celu wyprowadzania z biomasą zretencjonowanych biogenów. Pozyskana biomasa powinna być wykorzystywana jako substrat w biogazowniach lub kompostowniach. Zastępowanie uregulowanych koryt jednodzielnych zbliżonymi do naturalnych korytami dwudzielnymi jest działaniem wymagającym z reguły poszerzenia działek geodezyjnych będących w dyspozycji Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych.	W Prognozie zwrócono uwagę na problem wskazany w uwadze. Znalazło to odzwierciedlenie między innymi w opisie potencjalnych oddziaływań w Załączniku nr D.4 do Prognozy (D.2 w przypadku obszaru dorzecza Pregoly) w ramach charakterystyki typu przedsięwzięcia - regulacja rzek i potoków.
161	Wisła/ Sposób realizacji postulatów tzw. małej retencji (retencji leśnej, retencji na obszarach rolniczych oraz retencji na obszarach zurbanizowanych, retencji dolinowej))	CMOK	Ograniczanie spływu powierzchniowego na terenach leśnych Należy tu uwzględnić grupę działań zmierzających do skierowania wód opadowych do gleby, zamiast ułatwiania ich bezpośredniego spływu do cieków. Do takich działań należy m.in. odpowiednia zabudowa dróg leśnych i szlaków zrywk drewna – szczególnie na terenach górskich.	W Prognozie zwrócono uwagę na problem wskazany w uwadze. Znalazło to odzwierciedlenie między innymi w opisie możliwości ograniczania oddziaływania na środowisko wyodrębnionych typów przedsięwzięć w Załączniku nr D.4 do Prognozy (D.2 w przypadku obszaru dorzecza Pregoly).
162	Wisła/ Sposób realizacji postulatów tzw. małej retencji (retencji leśnej, retencji na obszarach rolniczych oraz retencji na obszarach zurbanizowanych, retencji dolinowej))	CMOK	Odtwarzanie i tworzenie de novo mokradeł miejskich w celu retencji wody Wraz ze wzrostem powierzchni obszarów pokrytych nawierzchniami szczerlnymi, na obszarach zabudowanych rośnie liczba lokalnych podtopień i powodzi spowodowanych szybkim spływem wód z takich obszarów do wód powierzchniowych. Tworzenie lokalnych terenów bagiennych, przebudowa skanalizowanych miejskich cieków w półnaturalne ekosystemy z obszarami zalewowymi to działania, które mogą skutecznie zapobiegać lokalnym powodziom nawalnym, a jednocześnie bardzo pozytywnie wpływać na różnorodność biologiczną miasta.	Zagadnienie podniesione w uwadze było przedmiotem oceny w ramach wpływu na poszczególne startegiczne cele ochrony środowiska, zarówno te dotyczące ochrony bioróżnorodności, jak i krajobrazu.
163	Wisła/Niespójność PZRP z aPGW	CMOK	Na koniec chcemy zwrócić uwagę na niespójność PZRP z, równolegle opracowywaną Aktualizacją Planów Gospodarowania Wodami. Są to dokumenty w wielu miejscach zążębiające się, w związku z czym słuszne jest opracowywanie ich w jednym czasie i wyciąganie wzajemnych wniosków z obu dokumentów. Jak zaznaczono już w MasterPlanach, "Dopiero PZRP powinny być podstawą do dokonania rzetelnej oceny wyboru alternatyw na poziomie celów, jakim mają służyć poszczególne działania inwestycyjne, a ich wyniki powinny zostać włączone do aktualizacji PGW." (MP dla dorzecza Wisły, rozdz. 6, s. 40). Niestety, aPGW i PZRP zawierają odmienne listy działań z zakresu gospodarki przeciwpowodziowej. W aPGW do listy przedsięwzięć, mających na celu ochronę przeciwpowodziową, dodano szereg inwestycji (często mających negatywny wpływ na stan/potencjał ICW), które nie znalazły się w PZRP, nie tłumacząc, czemu ma służyć ten dualizm; w szczególności nie wspomniano wcale (!) o działaniach nietechnicznych służących ochronie przed powodzią, opisanych w RZRP. W ten sposób oba dokumenty stają się niespójne, a założenia i koncepcja ochrony przeciwpowodziowej w Polsce, przedstawiona w PZRP - rozmywa się. Omawiane dokumenty - aPGW i PZRP - powinny przedstawiać tę samą strategię gospodarki wodnej, aby można ją było realizować w sposób przewidywalny i zmierzający do osiągnięcia celów ochrony przeciwpowodziowej, przedstawionych w PZRP.	Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są podstawowymi dokumentami planistycznymi wymaganymi przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej i ustawy Prawo wodne. Tym samym ochrona przed powodzią jest jednym z elementów branych pod uwagę przy kompleksowym planowaniu gospodarowania wodami. W ramach prac nad PZRP i aPGW w celu zapewnienia spójności opracowań, w szczególności w zakresie oceny poszczególnych przedsięwzięć oraz uzasadnienia spełnienia przesłanek art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, KZGW organizował spotkania konsultacyjne Wykonawców obu opracowań oraz zainicjował kontakty bezpośrednie Wykonawców PZRP i aPGW. Informacje, dotyczące uzasadnienia spełnienia przesłanek art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla przedsięwzięć rekomendowanych w PZRP, zostały po tych konsultacjach, przekazane Wykonawcy aPGW. Biorąc pod uwagę powyższe, spójność pomiędzy PZRP, a PGW będzie zapewniona w ramach aktualizacji aktualnie obowiązującego Planu Gospodarowania Wodami.